

**РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВЛАДА**

**СТРАТЕГИЈА
БОРБЕ ПРОТИВ КОРУПЦИЈЕ У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ
ЗА ПЕРИОД 2025–2031. ГОДИНА**

Бања Лука, децембар 2024. године

Садржај:

1. УВОД	
2. СТРАТЕШКА ПЛАТФОРМА	
2.1. Ситуациона анализа.....	
2.1.1. Осврт на кривична дјела са обиљежјем корупције у кривичном законодавству Републике Српске.....	
2.1.2. Институционални и нормативни оквир борбе против корупције.....	
2.1.2.1. Институционални оквир борбе против корупције.....	
2.1.2.2. Нормативни оквир за борбу против корупције.....	
2.2. Међународни нормативни оквир борбе против корупције.....	
2.2.1. Усклађеност домаћег законодавства са ратификованим релевантним конвенцијама.....	
2.3. Актуелне секторске политике и повезаност с другим секторским документима.....	
2.4. Анализа стања по секторским областима.....	
2.4.1. Унутрашњи послови.....	
2.4.2. Правосуђе.....	
2.4.3. Републичка управа и локална самоуправа.....	
2.4.4. Здравство.....	
2.4.5. Образовање.....	
2.4.6. Имовински односи.....	
2.4.7. Финансије.....	
2.5. SWOT анализа.....	
2.6. Визија.....	
2.7. Стратешки циљеви са индикаторима.....	
3. ПРИОРИТЕТИ И МЈЕРЕ	
3.1. Преглед приоритета и мјера за 1. Стратешки циљ.....	
3.2. Преглед приоритета и мјера за 2. Стратешки циљ.....	
3.3. Преглед приоритета и мјера за 3. Стратешки циљ.....	
3.4. Преглед приоритета и мјера за 4. Стратешки циљ.....	
4. КЉУЧНИ СТРАТЕШКИ ПРОЈЕКАТ	
5. УТВРЂИВАЊЕ УНУТРАШЊЕ И МЕЂУСОБНЕ УСКЛАЂЕНОСТИ СТРАТЕШКОГ ДОКУМЕНТА	
5.1. Утврђивање међусобне усклађености.....	
5.2. Утврђивање унутрашње усклађености.....	
6. ОКВИРНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАН	
7. ОКВИР ЗА СПРОВОЂЕЊЕ, ПРАЋЕЊЕ, ИЗВЈЕШТАВАЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ	
8. ПРИЛОЗИ	
8.1. Сажети преглед стратешких циљева, приоритета и мјера.....	
8.1.1. Сажети преглед приоритета и мјера за 1. Стратешки циљ.....	
8.1.2. Сажети преглед приоритета и мјера за 2. Стратешки циљ.....	
8.1.3. Сажети преглед приоритета и мјера за 3. Стратешки циљ.....	
8.1.4. Сажети преглед приоритета и мјера за 4. Стратешки циљ.....	
8.2. Детаљан преглед мјера.....	
8.2.1. Унаприједити Ресор за спровођење Стратегије за борбу против корупције и/или успоставити нову независну институцију за борбу против корупције.....	
8.2.2. Ојчати постојеће и обезбиједити нове кадровске, техничке и материјалне капацитете институција за борбу против корупције.....	
8.2.3. Унаприједити сарадњу органа у детекцији, процесуирању и кажњавању коруптивних кривичних дјела.....	

- 8.2.4. Побољшати дјелотворност рада органа који учествују у борби против корупције.....
- 8.2.5. Унаприједити контролу и надзор рада надлежних органа који учествују у детекцији, процесуирању и кажњавању коруптивних кривичних дјела.....
- 8.2.6. Унаприједити нормативни оквир за борбу против корупције.....
- 8.2.7. Унаприједити нормативни оквир свих прописа који доприносе превенцији и борби против корупције у циљу усклађивања са правним тековинама ЕУ и другим релевантним стандардима.....
- 8.2.8. Унаприједити регионалну и међународну сарадњу у области борбе против корупције.....
- 8.2.9. Унаприједити објављивање свих битних докумената од интереса за јавност и грађане.....
- 8.2.10. Ажурирати садржај интернет странице институција јавног сектора у циљу подизања степена проактивне транспарентности с аспектом на јавне набавке.....
- 8.2.11. Дигитална трансформација јавне управе.....
- 8.2.12. Повећати број дигитализованих јавних услуга у области образовања и васпитања.....
- 8.2.13. Развијати свијест руководиоца институција јавног сектора (републички ниво и ЈЛС) о одговорности истих у процесу доношења пословних одлука, а све у сврху транспарентног трошења расположивих средстава, који се користе за реализацију циљева институције.....
- 8.2.14. Успостављени механизми за прелазак са линијског на програмско буџетирање у оквиру јединица локалне самоуправе Републике Српске.....
- 8.2.15. Ажурирање постојећих и успостављање нових поузданих евиденција и регистара о додјели грантова и субвенција. Исте учинити доступним јавности путем веб-страница
- 8.2.16. Модернизована правила за израду планова интегритета.....
- 8.2.17. Усагласити кодекс у јавном сектору у складу са достигнутим међународним стандардима и афирмисан етички кодекс/кодекс понашања и интегритет унутар јавних институција међу службеницима.....
- 8.2.18. Унапређење апликације за извјештавање о реализацији о планова интегритета.....
- 8.2.19. Промовисање планова интегритета у пословном сектору.....
- 7.2.20. Реализовати обуке у пословном сектору о интегритету и кодексима пословне етике.....
- 8.2.21. Реализовати обуке на тему постојећих стандарда и система антикорупције у пословном сектору.....
- 8.2.22. Спроводити едукације о корупцији за ученике у основним и средњим школама.....
- 8.2.23. Спроводити кампање за подизање свијести и информисање о корупцији за ученике, родитеље и васпитно-образовне раднике у основним и средњим школама.....
- 8.2.24. Вршити редовне едукације судија и јавних тужилаца на тему кривичних дјела са обиљежјем корупције.....
- 8.2.25. Вршити редовне едукације службених лица која учествују у откривању и предузимању истражних радњи за кривична дјела са обиљежјем корупције.....
- 8.2.26. Континуирано спроводити активности у циљу подизања свијести о штетности корупцији.....
- 8.2.27. Информисати грађане о предузетим антикорупцијским мјерама и њиховим ефектима.....

1. УВОД

Корупција представља озбиљан проблем за све државе свијета, постоји чак и у најуређенијим, демократским и економски најснажнијим системима, међутим, њене штетне посљедице, чини се, посебно су опасне за земље у транзицији и развоју као што је наша. Корупција разара суштину сваке државе, па је њено сузбијање до границе прихватљивости, у односу на најсавременије стандарде, услов без кога се држава не може легитимисати као држава владавине права.

Корупција представља озбиљан друштвени проблем и на то указују ставови грађана, али и анализе разних међународних организација. Размјере корупције и количина штете коју она наноси није могуће на прецизан и поуздан начин одредити. Постоје разне процјене њене распрострањености које се често користе као производи истраживања јавног мњења и анализе перцепције корупције спроведене на квалификованим узорцима, које свакако треба узети с резервом из разлога ограничења таквог начина истраживања.

Појам корупције се готово у свим државама Европе различито дефинише, те јединствена правна дефиниција појма корупције не постоји. У Републици Српској појам корупције је Законом о заштити лица која пријављују корупцију¹ дефинисан као свако чињење или нечињење, злоупотребом службених овлашћења или службеног положаја у приватне сврхе, ради стицања протиправне имовинске или било које друге користи за себе или другог, коју предузима одговорно лице или лице које је радно ангажовано у јавном или приватном сектору. Слободно можемо рећи да је овако дефинисан појам корупције доста широко постављен и да поред јавног сектора обухвата и приватни сектор, што није случај у свим законским рјешењима.

Ефективно супротстављање корупцији, једном од најопаснијих националних и глобалних феномена, захтијева усклађене напоре и активности институција али и грађана, као и сваког појединог сектора јавног и приватног живота. Посебно је значајна улога грађана и јавности у супротстављању овом феномену и успостављању јасних демократских вриједности. Дугорочни циљ сваког стратешког документа за борбу против корупције, па самим тим и овог, јесте да ограничи, колико год је то могуће, корупцију и њене штетне посљедице које су изразито деструктивне по цјелокупно друштво.

Борба против корупције је дуг и комплексан процес у којем нема брзих и једноставних рјешења, стога супротстављање корупцији мора бити организован и дуготрајан процес свих релевантних фактора у држави. С тим у вези, а у складу са својим програмским опредјељењима и дефинисаним приоритетима, Министарство правде (у даљем тексту: Министарство), упоредно са сачињавањем Информације о реализацији Стратегије за борбу против корупције у Републици Српској од 2018. до 2022. године, анализом стања и прикупљањем података о проблему корупције у различитим сферама друштва, приступило је изради нове Стратегије борбе против корупције, која представља наставак ранијих системских активности у предметној области.

¹ „Службени гласник Републике Српске“, бр. 62/17 и 98/24.

Програмом рада Владе Републике Српске (у даљем тексту: Влада) за 2023. и 2024. годину, као једна од активности, предвиђена је израда и усвајање Стратегије борбе против корупције у Републици Српској за период 2025–2031. година (у даљем тексту: Стратегија), што показује опредјељеност власти у Републици Српској да настави да системски уређује ову област, с обзиром на то да је ово четврти по реду стратешки документ који има за циљ борбу против корупције и обезбјеђење услова за неопходна унапређења у овој области.

Приједлог овог стратешког документа припремила је Радна група за израду Стратегије борбе против корупције у Републици Српској, коју је именовао министар правде, на основу Одлуке Владе Републике Српске², донесене на 11. сједници. Радну групу чинили су представници шест министарстава, представник Републичког јавног тужилаштва, Посебног одјељења за сузбијање корупције, организованог и најтежих облика привредног криминала, представник Одјељења за стратешко планирање у Генералном секретаријату Владе Републике Српске, представник Привредне коморе Републике Српске, Нотарске коморе Републике Српске, Републичке управе за инспекцијске послове Републике Српске, Републичке управе за геодетске и имовинско-правне послове и представник Главне службе за ревизију јавног сектора Републике Српске. У израду документа су били укључени, путем посебних фокус-група, и представници правосуђа, невладиног сектора, општина и градова путем Савеза општина и градова, као и многи други органи управе.

Припрема ове секторске стратегије одвијала се у складу са одредбама Закона о стратешком планирању и управљању развојем у Републици Српској³. Чланом 13. овог закона утврђено је да су секторске стратегије стратешки документи којима се утврђују циљеви и приоритети развоја појединих или више сродних и међусобно повезаних сектора, односно ресора. У овом случају се ради о више сродних и међусобно повезаних сектора, јер је корупција појава која је могућа у многим областима дјеловања. Ради се о интегрисаном, мултисекторском стратешком документу (мултисекторска стратегија), који дефинише јавне политике које ће послужити као оквир у којем ће се развијати систем превенције и борбе против корупције, те као основ за креирање антикоруптивних мјера у јавном и приватном сектору у Републици Српској за стратешки период обухваћен овим документом. Процес израде овог стратешког документа водило је Министарство, у складу са чланом 7. поменутог закона.

У складу са чланом 8. Уредбе о стратешким документима у Републици Српској⁴ израда Стратегије борбе против корупције у Републици Српској одвијала се у сљедећим фазама: 1) *израда стратешке платформе*, 2) *одређивање приоритета и мјера*, 3) *идентификација кључних стратешких пројеката*, 4) *утврђивање унутрашње и међусобне усклађености стратешког документа*, 5) *израда оквирног финансијског плана за спровођење стратешког документа*, 6) *израда оквира за спровођење*,

² „Службени гласник Републике Српске”, број 27/23.

³ „Службени гласник Републике Српске”, број 63/21.

⁴ „Службени гласник Републике Српске”, број 94/21.

праћење, извјештавање и вредновање стратешког документа, 7) спровођење процеса консултација о стратешком документу.

2. СТРАТЕШКА ПЛАТФОРМА

Стратешка платформа сачињена је на основу анализе претходне Стратегије и анализе извјештаја о Акционом плану за спровођење Стратегије борбе против корупције у Републици Српској од 2018. до 2022. године, сачињене на основу прикупљених података у претходне три године, као и анализе тренутног стања у друштву и она показује главне проблеме у области борбе против корупције, изазове који постоје, слабости у области превенције и спречавању коруптивних појава, а што је приказано у виду ситуационе анализе, која резултира SWOT анализом и одређивањем стратешке оријентације у борби против корупције у сљедећих седам година, кроз визију и стратешке циљеве.

2.1. Ситуациона анализа

Ситуациона анализа обухвата сљедеће аспекте:

- Осврт на кривична дјела са обиљежјем корупције у кривичном законодавству Републике Српске,
- Институционални и нормативни оквир борбе против корупције,
- Међународни нормативни оквир борбе против корупције,
- Актуелне секторске политике и повезаност с другим секторским документима,
- Анализа стања у сљедећим секторима:
 1. Унутрашњи послови,
 2. Правосуђе,
 3. Републичка управа и локална самоуправа,
 4. Здравство,
 5. Образовање
 6. Имовинско-правни односи,
 7. Финансије (анализирано посебно из аспекта прања новца и утврђивања поријекла имовине).

2.1.1. Осврт на кривична дјела са обиљежјем корупције у кривичном законодавству Републике Српске

У Републици Српској не постоји званична листа кривичних дјела са обиљежјем корупције. Имајући у виду различита дефинисања самог појма корупције, није ни једноставно одредити која би то кривична дјела имала коруптивна обиљежја. Држећи се законске дефиниције корупције у Републици Српској многа кривична дјела се могу

посматрати као кривична дјела са обиљежјем корупције ако су учињена из користољубља или у намјери стицања користи за себе или другог, ако су учињена подмићивањем или давањем или примањем новца или других користи, те се тако кривично дјело – повреда тајности писма или других пошиљки може посматрати као коруптивно кривично дјело ако је извршено у намјери стицања користи за себе или другог. Такође, кривично дјело – повреда слободe опредјељења бирача, уколико је извршено радњом подмићивања има карактеристике коруптивног кривичног дјела.

Међутим, у кривичном законодавству Републике Српске постоје поједина кривична дјела за које готово да нема сумње да су коруптивна кривична дјела, као што је кривично дјело – примање мита у обављању привредних дјелатности, давање мита у обављању привредних дјелатности, злоупотреба службеног положаја или овлашћења, проневијера, превара у служби, послуга, примање мита, давање мита, трговина утицајем, одавање службене тајне. Коруптивни карактер свих претходно наведених кривичних дјела је да су или учињена обављањем службене дужности или да су извршена из користољубља.

С обзиром на горенаведено, сачињавање листе кривичних дјела са обиљежјем корупције је компликован задатак имајући у виду да се коруптивни карактер код кривичног дјела утврђује појединачно код извршеног кривичног дјела, а, с друге стране, непостојање наведене листе увелико отежава посао истражним и правосудним органима, те је потребно одржати округле столове са представницима истражних и правосудних органа са циљем заузимања ставова према потреби сачињавања листе кривичних дјела са елементима корупције или њено сачињавање није потребно или чак није могуће с обзиром на то да коруптивни карактер може постојати приликом извршења многих кривичних дјела.

Мисија ОЕБС-а у БиХ је 2017. године почела пратити и процјењивати ефикасност кривичних поступака у озбиљним предметима корупције у цијелој БиХ. С тим у вези, Мисија је до сада објавила три извјештаја: Праћење процесуирања предмета корупције у БиХ: Прва процјена – 2018. године, Праћење процесуирања предмета корупције у БиХ: Друга процјена – 2019. године и Трећи извјештај о праћењу процесуирања предмета корупције у БиХ – Синдром некажњивости – 2020. године. Налази Мисије довели су до закључака да је правосудни одговор на корупцију у цијелој БиХ недовољан, посебно у погледу обраде предмета корупције средњег и високог нивоа. То указује и на стварну некажњивост за таква кривична дјела.⁵

На основу Извјештаја Министарства унутрашњих послова (у даљем тексту: МУП) за претходне три године утврђено је да је број откривених и пријављених кривичних дјела са обиљежјем корупције у просјеку од 250 до 300.

У 2021. години откривено је и пријављено 308 кривичних дјела са обиљежјем корупције. Надлежним тужилаштвима су поднесена 172 извјештаја против 262 лица. Најбројнија кривична дјела коруптивног карактера у овом периоду су била: злоупотреба службеног положаја или овлашћења (95), несавјестан рад у служби (51), фалсификовање

⁵ <https://www.osce.org/hbs/mission-to-bosnia-and-herzegovina>

службене исправе (37), проневијере (33), злоупотреба положаја одговорног лица (18), незаконито поступање у привредном пословању (17), повреда обавезе вођења трговачких књига и пословних исправа (15), оштећење повјерилаца (11), злоупотреба у поступку јавне набавке (8), трговина утицајем (5), примање мита (4), ненамјенско кориштење буџетских средстава (3), послуга (3), незаконито давање погодности привредним субјектима (2), превара у привредном пословању (2), издавање чека и средстава безготовинског плаћања без покрића (2), превара у служби (1) и злоупотреба лажног стечаја (1). Укупна материјална штета настала извршењем кривичног дјела коруптивног карактера износи 27.976.908 КМ, а починиоци су остварили противправну имовинску корист у износу од око 19.228.877 КМ.⁶

У 2022. години откривено је и пријављено 269 кривичних дјела са обиљежјем корупције. Надлежним тужилаштвима је поднесено 149 извјештаја против 219 лица. Најбројнија кривична дјела коруптивног карактера у овом периоду су била: злоупотреба службеног положаја или овлашћења (79), проневијере (45), злоупотреба положаја одговорног лица (27), фалсификовање службене исправе (20), повреда обавезе вођења трговачких књига и пословних исправа (17), незаконито поступање у привредном пословању (18), превара у привредном пословању (14), несавјестан рад у служби (14), оштећење повјерилаца (9), примање мита (7), трговина утицајем (4), издавање чека и средстава безготовинског плаћања без покрића (4), злоупотреба у поступку јавне набавке (2), послуга (2), давање мита (1), примање дара и других облика користи (1), закључење штетног уговора (1), превара у служби (1), противзаконита наплата и исплата (1), проузроковање стечаја (1) и злоупотреба лажног стечаја (1). Укупна материјална штета настала извршењем кривичног дјела коруптивног карактера износи 22.364.973 КМ, а починиоци су остварили противправну имовинску корист у износу од око 23.589.008 КМ.⁷

У 2023. години откривено је и пријављено 295 кривичних дјела са обиљежјем корупције. Надлежним тужилаштвима је поднесено 166 извјештаја против 253 лица. Најбројнија кривична дјела коруптивног карактера у овом периоду су била: Злоупотреба службеног положаја или овлашћења (78), проневијере (49), незаконито поступање у привредном пословању (32), злоупотреба положаја одговорног лица (27), фалсификовање службене исправе (26), несавјестан рад у служби (15), превара у привредном пословању (13), оштећење повјерилаца (13), повреда обавезе вођења трговачких књига и пословних исправа (12), примање мита (10), давање мита (8), злоупотреба у поступку јавне набавке (6), трговина утицајем (2), издавање чека и средстава безготовинског плаћања (1), закључење штетног уговора (1), примање дара или других облика користи (1) и давање дара или других облика користи (1). Укупна материјална штета настала извршењем кривичних дјела коруптивног карактера износи 9.963.301 КМ, а починиоци су остварили противправну имовинску корист у износу од 17.924.964 КМ.⁸

Министарство располаже са збирним годишњим извјештајима тужилаштава, на основу којих је утврђено да је у 2021. години укупан број наредби о спровођењу истраге био 78, а укупан број потврђених оптужница 33, у 2022. години укупан број наредби о спровођењу

⁶ У 2020. години причињена материјална штета је износила 34.972.000 КМ, док је стечена противправна имовинска корист била 45.232.000 КМ.

⁷ У 2021. години причињена материјална штета је износила 27.976.908 КМ, а стечена противправна имовинска корист 19.228.877 КМ.

⁸ У току 2022. године причињена материјална штета је износила 22.364.973 КМ, а стечена противправна имовинска корист 23.589.008 КМ.

истраге био је 67, а укупан број потврђених оптужница 35, а у 2023. години укупан број наредби о спровођењу истраге био је 54, а укупан број потврђених оптужница 19. На основу аналитичког извјештаја не можемо дати прецизан податак колико је потврђених оптужница на основу пријава поднесених од МУП-а.

2.1.2. Институционални и нормативни оквир борбе против корупције

2.1.2.1. Институционални оквир борбе против корупције

Институционални оквир за борбу против корупције у Републици Српској чине, прије свега Ресор за спровођење стратегије за борбу против корупције у оквиру Министарства, као носилац антикоруптивних активности у Републици Српској. Министар правде је уз сагласност Владе Републике Српске, 4. новембра 2022. године донио нови Правилник о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста у Министарству правде⁹, који је ступио на снагу 30. новембра 2022. године. Наведеним правилником у оквиру Министарства основан је Ресор за спровођење стратегије за борбу против корупције, као једна од четири основне организационе јединице у Министарству.

Горенаведени ресор је преузео све послове у вези са антикорупционим активностима у Републици Српској, те с тим у вези има улогу тијела за борбу против корупције.

Поред Ресора за спровођење стратегије за борбу против корупције, који је задужен за борбу против корупције, односно то му је мандат, битно је споменути и друге институције које имају важну улогу у борби против корупције.

Институције којима није мандат борба против корупције, али дјелују превентивно су Републичка управа за инспекцијске послове, Пореска управа Републике Српске, Републичка комисија за утврђивање сукоба интереса у органима власти Републике Српске, те Главна служба за ревизију јавног сектора Републике Српске, Комисија за хартије од вриједности, Институција омбудсмана Републике Српске, Правобранилаштво Републике Српске, Републичка изборна комисија и друге.

Институције које дјелују репресивно и које у мандату имају борбу против корупције су Посебно одјељење за сузбијање корупције, организованог и најтежих облика привредног криминала при Окружном суду у Бањој Луци, Посебно вијеће за одлучивање по жалбама на одлуке тог посебног одјељења при Врховном суду Републике Српске, основни судови у Републици Српској и Посебно одјељење за сузбијање корупције, организованог и најтежих облика привредног криминала при Републичком јавном тужилаштву Републике Српске, те шест окружних јавних тужилаштава у Републици Српској. Поред правосудних институција, за борбу против корупције су од изузетног значаја и МУП, који у својој структури има специјализоване капацитете за борбу против корупције – Јединицу за привредни криминалитет са

⁹ „Службени гласник Републике Српске“, број 114/22.

Одјељењем за привредни криминалитет и корупцију, Одјељењем за финансијске истраге и прање новца, Управа за организовани и тешки криминалитет, Јединица за организовани криминалитет и дроге и Одјељење за организовани криминалитет.

2.1.2.2. Нормативни оквир за борбу против корупције

Уставни основ за доношење ове стратегије садржан је у Амандману XXXII став 1. т. 5, 6, 10. и 12. на члан 68. Устава Републике Српске, према којем Република уређује и обезбјеђује остваривање и заштиту људских права и слобода, заштиту свих облика својине, организацију, надлежности и рад државних органа и радне односе.

Правни основ за доношење стратегије садржан је у члану 13. став 3. Закона о стратешком планирању и управљању развојем у Републици Српској.

За дјелотворну заштиту пријављивача коруптивног понашања донесен је Закон о заштити лица која пријављују корупцију с циљем законске заштите лица која пријављују неправилности у раду и сумњу на корупцију у доброј намјери у јавном и приватном сектору, уз истовремено прописивање санкција за неистинито и злонамјерно пријављивање. Поред тога, МУП је 2014. године израдио апликацију за пријаву сумње на корупцију и друге неправилности у раду – АПК, која је доступна корисницима путем интернет мреже и инсталирана првобитно на интернет страници Владе и свих министарстава, затим самосталних републичких управа, правосудних институција и јединица локалне самоуправе у Републици Српској.

Најзначајнији дио правног оквира за борбу против корупције у Републици Српској чине следећи закони:

- Закон о сузбијању корупције, организованог и најтежих облика привредног криминала¹⁰,
- Кривични законик Републике Српске¹¹,
- Закон о заштити лица која пријављују корупцију¹²,
- Закон о кривичном поступку Републике Српске¹³,
- Закон о судовима Републике Српске¹⁴,
- Закон о спречавању сукоба интереса у органима власти Републике Српске¹⁵,
- Закон о заштити свједока у кривичном поступку¹⁶,
- Закон о слободи приступа информацијама¹⁷,
- Закон о државним службеницима¹⁸,

¹⁰ „Службени гласник Републике Српске“, бр. 39/16 и 91/17.

¹¹ „Службени гласник Републике Српске“, бр. 64/17, 15/21, 89/21, 73/23, „Службени гласник БиХ“, број 9/24 – Одлука УС БиХ и 105/24 – Одлука УС.

¹² „Службени гласник Републике Српске“, бр. 62/17 и 98/24.

¹³ „Службени гласник Републике Српске“, бр. 53/12, 91/17, 66/18 и 15/21.

¹⁴ „Службени гласник Републике Српске“, бр. 37/12 и 14/14 – Одлука Уставног суда, 44/15, 39/16 – Одлука Уставног суда и 100/17).

¹⁵ „Службени гласник Републике Српске“, бр. 73/08, 52/14 и 90/23.

¹⁶ „Службени гласник Републике Српске“, број 48/03.

¹⁷ „Службени гласник Републике Српске“, број 20/01.

¹⁸ „Службени гласник Републике Српске“, бр. 118/08, 117/11, 37/12 и 57/16.

- Закон о раду¹⁹,
- Закон о одузимању имовине која је проистекла извршењем кривичног дјела²⁰,
- Закон о утврђивању поријекла имовине и посебном порезу на имовину²¹,
- Закон о стечају²²,
- Закон о јавним тужилаштвима Републике Српске²³,
- Закон о адвокатури²⁴,
- Закон о нотарској служби у Републици Српској²⁵,
- Закон о јавним набавкама Босне и Херцеговине²⁶,
- Закон о спречавању прања новца и финансирања терористичких активности²⁷.

2.2. Међународни нормативни оквир борбе против корупције

2.2.1. Усклађеност домаћег законодавства са ратификованим релевантним конвенцијама

Међународни правни оквир који регулише питање корупције обухвата више међународних докумената који су прихваћени прије и послије реформе правосуђа у БиХ.

Најзначајнији међународноправни оквир за сузбијање корупције представљају Конвенција Уједињених нација против корупције, Кривичноправна конвенција Савјета Европе о корупцији, Грађанскоправна конвенција о корупцији и Конвенција Уједињених нација против транснационалног организованог криминалитета, а којима су државама потписницама прописана одређене обавезе у погледу инкриминисања корупције у њиховом кривичном законодавству.

Наведеним међународним и регионалним документима наложене су мјере за што дјелотворније и ефикасније сузбијање корупције, али и промовисање и унапређење међународне сарадње у сузбијању, спречавању и борби против овог облика криминалитета.

Када је у питању предметна област, Босна и Херцеговина ратификовала је:

- Кривичноправна конвенција против корупције²⁸ (*Criminal Law Convention on Corruption*, Стразбург, 27. јануара 1999. године, ступила на снагу 1. јула 2002. године, а у односу на БиХ 1. јула 2002. године,
- Грађанскоправна конвенција против корупције²⁹ (*Civil Law Convention on Corruption*, Стразбург, 4. новембра 1999. године, ступила на снагу 1. новембра

¹⁹ „Службени гласник Републике Српске“, бр. 1/16, 66/18 и 91/21 – Одлука Уставног суда Републике Српске, бр. 119/21, 112/23 и 39/24.

²⁰ „Службени гласник Републике Српске“, број 65/18.

²¹ „Службени гласник Републике Српске“, број 15/22.

²² „Службени гласник Републике Српске“, број 16/16.

²³ „Службени гласник Републике Српске“, бр. 69/16 и 48/24.

²⁴ „Службени гласник Републике Српске“ број 80/15

²⁵ „Службени гласник Републике Српске“, број 28/21.

²⁶ „Службени гласник БиХ“, бр. 39/14, 59/22 и 50/24 и „Службени гласник Републике Српске“, број 38/14.

²⁷ „Службени гласник БиХ“, број 13/24.

²⁸ „Службени гласник БиХ“, број 36/01.

²⁹ „Службени гласник БиХ“ број 36/2001

2003. године, ступила на снагу у односу на БиХ 1. новембра 2003. године, објава „Службени гласник БиХ“, број 36/01),
- Додатни протокол на кривичноправну конвенцију Вијећа Европе против корупције (*Additional Protocol to Criminal Law Convention of Council of Europe on Corruption*, Стразбур, 15. маја 2003. године, ступила на снагу за БиХ 1. јануара 2012. године),
 - Конвенција Уједињених Нација против корупције (*UN Convention against Corruption*) сматра се најзначајнијим међународним инструментом за борбу против корупције јер је најсвеобухватнија. Она прописује читав низ обавезујућих инкриминација као што су активно и пасивно подмићивање, проневјеру, злоупотребу, разне врсте нелегитимног кориштења јавне имовине, ометања спровођења правде, прања новца, одузимања имовине стечене извршењем кривичних дјела итд.,
 - Конвенција против транснационалног организованог криминала (UNTOC – потписана 12. децембра 2000, ратификована 24. априла 2002).

У Споразуму о стабилизацији и придруживању Босне и Херцеговине са ЕУ у Глави VII правда, слобода и безбједност чл. 78. и 84. који се односе на борбу против корупције прописују да ће стране у међусобној сарадњи у области правосуђа и унутрашњих послова придавати посебну важност учвршћивању владавине закона и јачању институција на свим нивоима у области управе, а нарочито у спровођењу закона и извршавању судских пресуда. Сарадња ће нарочито имати за циљ јачање независности судства и унапређивање његове ефикасности и институционалних капацитета, једнакост у поступању, развој одговарајућих структура полицијских, царинских и других органа за спровођење закона, уз пружање адекватне обуке и борбе против корупције и организованог криминала. Даље, прописује се да ће стране сарађивати на спречавању и борби против криминалних и незаконитих активности, организованих или других, попут: кријумчарења и трговине људима, незаконитих привредних активности (посебно кривотворења новца, незаконитих трансакција везаних за производе попут индустријског отпада, радиоактивних материјала и трансакција које обухватају незаконите, кривотворене или пиратске производе), корупције у приватном и јавном сектору, посебно оне која се односи на нетранспарентну управну праксу, фискалне преваре, производња и промет недозвољеним дрогама и психотропним супстанцама, кријумчарење, недозвољене трговине оружјем, кривотворења докумената, недозвољене трговине аутомобилима, компјутерског криминала.

У Другом привременом извјештају о усклађености врши се процјена мјера, које су власти предузеле у циљу спровођења препорука из Извјештаја четвртог и петог круга евалуације о БиХ, а у вези са „спречавањем корупције међу парламентарним заступницима, судијама и тужиоцима“.³⁰ У оквиру Извјештаја за четврти круг евалуације БиХ третирано је 15 препорука. GRECO закључује да је БиХ остварила само дјелимичан напредак, те да је од петнаест препорука из Извјештаја Четвртог круга евалуације, само једна реализована на задовољавајући начин, док је дјелимично спроведено осам препорука, а шест препорука је остало неспроведено (преорука XV је спроведена на задовољавајући начин, препоруке I, II, IV, VII, IX, XI, XII и XIV су дјелимично спроведене,

док препоруке III, V, VI, VIII, X и XIII нису спроведене). С тим у вези, у дијелу извјештаја који говори о спречавању корупције међу судијама и тужиоцима препоруке X, XI и XII би могле бити третиране новом стратегијом. То су препоруке које говоре о: спровођењу анализе о стању буџета и запослених у судовима и тужилаштвима, како би се осигурало да су неопходна средства доступна и да се ефикасно користе у цијелом правосудном систему и осигуравање да се средства из правосудног буџета боље распоређују уз поштовање тежине предмета – препорука X; знатно јачање и даље развијање повјерљивог савјетовања и намјенске практичне обуке судија и тужилаца о питањима етике и интегритета – препорука XI; израда прописа о сукобу интереса, који би били важећи за све судије и тужиоце, заједно са адекватним системом за надзор и спровођење – препорука XII.

2.3. Актуелне секторске политике и повезаност с другим секторским документима

Када говоримо о повезаности са другим секторским документима у овој области потребно је указати најприје на повезаност са Агендом 2030. и Циљевима одрживог развоја УН, затим на повезаност са планом интегрисања Републике Српске и БиХ у ЕУ, на концу на повезаност са другим важећим стратешким документима у Републици Српској, а у којима се корупција идентификује као препрека привредног развоја и друштвеног у цјелини посматрано.

У септембру 2015. године Босна и Херцеговина се, заједно са 192 државе чланице Уједињених нација, обавезала на спровођење Агенде 2030. за одрживи развој. Агенда 2030. се састоји од 17 циљева одрживог развоја и 169 потциљева. Такође, успостављен је и Глобални оквир, који садржи 231 јединствени индикатор за праћење реализације дефинисаних циљева и потциљева. Циљ 16 се односи на Мир, правду и снажне институције, и њиме се жели промовисати мирољубиво, инклузивно и праведно друштво. Циљ 16 има неколико потциљева, а потциљ 16.5. говори о потреби значајног смањења корупције и подмићивања у свим њиховим појавним облицима.³¹

Агенда 2030. и Циљеви одрживог развоја званично су у БиХ представљени у априлу 2017. године, када је одржана конференција на високом нивоу о Агенди 2030. под покровитељством Предсједништва Босне и Херцеговине, након чега су именоване институције које ће водити процес координације за реализацију Агенде 2030. на нивоима власти у БиХ.

У вези са наведеним у току 2020. године усвојен је Оквир за реализацију Циљева одрживог развоја у Босни и Херцеговини као заједнички документа свих нивоа власти, а у којем су дефинисана три правца одрживог развоја у Босни и Херцеговини: 1) Добра управа и управљање јавним сектором, 2) Паметан раст и 3) Друштво једнаких могућности. У оквиру сваког од наведених развојних праваца дефинисани су акцелератори и покретачи који треба да доведу до жељених промјена до 2030. године.

У оквиру првог дефинисаног правца добра управа и управљање јавним сектором дефинисан је и акцелератор 2: Владавина права, безбједност и основна права, а у којем

Видјети: GRECO, *Четврти круг евалуације – спречавање корупције међу парламентарним заступницима, судијама и тужиоцима, Други привремени извјештај о усклађености БиХ*, усвојен на 93. пленарној сједници GRECO, Стразбур, март 2023. године.

³¹ Видјети: <https://sdgs.un.org/goals/goal16>

се, између осталог даје задатак властима на свим нивоима да унаприједи борбу против корупције.

У складу са политикама Европске уније о борби против корупције неопходно је³²:

- унаприједити координацију између различитих тијела одговорних за спречавање и борбу против корупције;
- унаприједити комуникацију између правосудних институција и невладиног сектора;
- борба против корупције у правосуђу и даље је један од највећих приоритета за земљу.

Европска унија је главни трговински партнер БиХ, са 63% робне размјене земље (74% извоза и 57% увоза), и са укупним обимом трговине од 15,1 милијарди евра у 2022. години. Босна и Херцеговина је поднијела захтјев за чланство у ЕУ 2016. године, а у мају 2019. године Комисија је усвојила Мишљење (Авис) у којем се утврђује 14 кључних приоритета у областима демократије/функционисања, владавине права, основних права и реформе јавне управе. Испуњење 14 кључних приоритета ће омогућити Комисији да препоручи отварање преговора о приступању ЕУ са БиХ. Европски савјет је у децембру 2022. године додијелило БиХ статус земље кандидата, подразумијевајући при томе да предузме низ корака, као што је наведено у препоруци Комисије у октобру 2022. године.³³

У свом извјештају за 2023. годину Европска комисија анализирајући спровођење 14 кључних приоритета, као и кластер 1 у којем се налази Поглавље 23. Правосуђе и основна права, констатује да се Босна и Херцеговина налази између ране фазе и одређеног нивоа припремљености у борби против корупције и организованог криминала, али да није остварен напредак у борби против корупције. Надаље, констатује се да је у извјештајном периоду било подигнутих оптужница за корупцију на високом нивоу, али да су због оперативне неефикасности и политичког уплитања резултати на спречавању и сузбијању корупције (укључујући ону на високом нивоу) и даље занемарљиви.³⁴

Влада Републике Српске, путем чланова Радног тима у БиХ, учествује у изради *Плана реформи у БиХ за спровођење Плана раста за западни Балкан*. Поменути документ има четири области политике: 1) Зелена и дигитална транзиција, 2) Развој приватног сектора и пословно окружење, 3) Развој и задржавање људског капитала и 4) Основе / Владавина права. У оквиру четврте области политике „Основе / Владавина права“ је и компонента „4.3 Борба против корупције“ која између осталих има и сљедеће индикаторе: Евидентан пораст броја истрага, потврђених оптужница и осуђујућих пресуда у предметима корупције, укључујући и предметима корупције на високом нивоу; Успостављен је механизам за праћење и одузимање имовине стечене незаконитим активностима на државном и ентитетском нивоу; Евидентно повећање броја истрага кроз примјену приступа вођеног обавјештајним радом или заједничких истраживачких тимова.

У предметима корупције на високом нивоу у 2022. години наређене су 23 истраге (15 у 2021), 11 истрага је обустављено (шест у 2021), подигнуто је 18 оптужница (12 у 2021), изречено је пет правоснажних пресуда (три у 2021), три осуђујуће и двије

³² Видјети: <https://zamisli2030.ba/bs/okvir-ciljeva-odrzivog-razvoja-u-bih/>

³³ Видјети: Европска комисија, *Извјештај о Босни и Херцеговини за 2023*, Брисел, 2023, стр. 131.

³⁴ *Ibidem*, стр. 32.

ослобађајуће. Овај тренд указује на и даље забрињавајуће мали број правоснажних осуђујућих пресуда у предметима корупције на високом нивоу.³⁵

У вези са питањима функционисања правног и институционалног оквира за борбу против корупције, у извјештају се констатује неусклађеност прописа у земљи, као и слаба институционална сарадња и координација, а што све отежава борбу против корупције. Наведена, као и сва друга питања би требала бити адресирана у дуго очекиваном програму интегрисања. Програм интегрисања БиХ у ЕУ представљаће стратешки документ путем којег ће бити одређено, поред осталих и у оквиру поглавља 23, који извори права Европске уније ће бити унесени у правне системе на свим нивоима власти у БиХ и које ће препоруке Европске комисије бити реализоване у четворогодишњем периоду.

Представници на високом нивоу из јурисдикција Западног Балкана састали су се у Охриду, у Сјеверној Македонији, 25. јуна 2021. године, да би усвојили Регионалну Мапу пута за борбу против корупције и илегалних финансијских токова ради бржег спровођења Конвенције Уједињених нација против корупције (*UNCAC*) у знак подршке постизању циља 16 одрживог развоја у јурисдикцијама Западног Балкана.

Мапа пута усредсређена је на три заједничке приоритетне области које су утврђене консултацијама са јурисдикцијама Западног Балкана које су се одржале у Охриду, Сјеверној Македонији, од 21. до 23. јуна 2021. године, где су представници Министарстава унутрашњих послова, Министарстава, финансијских обавјештајних служби, агенције за јавне набавке, јавних тужиоца, агенција за борбу против корупције и експерти за спорт усагласили са Мапом пута на техничком нивоу.

Сви учесници су потврдили посвећеност спровођењу сљедећа три циља:

1. Превенција и борба против корупције у јавним набавкама, укључујући и у доба кризе;
2. Даље јачање система за сукоб интереса и пријаву имовине;
3. Побољшати одговоре кривичног правосуђа на корупцију и економски криминал кроз креирање регионалне мреже специјализованих јавне тужилаца, полиције и финансијско-обавјештајних служби у јурисдикцијама Западног Балкана.

Истовремено, поједина министарства у Влади Републике Српске су већ усвојила своје стратегије по новим законским прописима. Од свих досад усвојених стратегија, анализом је утврђено да се само у Стратегији развоја индустрије Републике Српске за период 2021–2027. година помиње корупција и то у контексту значајног ограничења за пословање привредних друштава у Републици Српској. Ради идентификовања унутрашњих и спољних ограничења за одрживи раст и развој индустрије у Републици Српској, анализирани су резултати добијени анкетањем привредних друштава из прерађивачке индустрије. Привредна друштва изјаснила су се да значајна ограничења за пословање привредних друштава представљају фискална и парафискална давања (око 50%), *корупција* (43,28%) и недовољна примјена законских прописа (41,79%).³⁶

³⁵ *Ibidem*.

³⁶ Влада Републике Српске, Министарство привреде и предузетништва, *Стратегија развоја индустрије Републике Српске за период 2021–2027. година*, Бања Лука, 2021, стр. 73.

Акциони план Министарства унутрашњих послова Републике Српске за борбу против организованог криминалитета 2023–2026. представља документ из којег се види определијеленост Министарства да се расположивим капацитетима и сарађујући са полицијским и другим институцијама и структурама у Републици Српској, БиХ и региону, као и са међународним организацијама, системски супротстави и ефикасно бори против свих облика организованог криминалитета, између осталог и корупције. Наведени Акциони план конкретно Стратешким циљем 2. *Откривање и гоњење организованих криминалних група*, активношћу 2.2. *Имплементација GRECO препорука релевантних за борбу против организованог криминалитета* предвиђа примјену међународних стандарда за супротстављање корупцији.

Акциони план Министарства унутрашњих послова Републике Српске за борбу против организованог криминалитета 2023–2026. је проистекао из Стратегије за борбу против организованог криминала у Босни и Херцеговини за период 2023–2026. године, у чијој изради су учествовали представници Министарства.

2.4. Анализа стања по секторским областима

Евалуацијом реализације Стратегије борбе против корупције у Републици Српској од 2018. до 2022. године утврђено је да је укупан проценат реализације свих пет стратешких циљева 55%, дјелимично је реализовано 28%, а нереализовано – 17%, односно од 173 дефинисане мјере и активности није реализовано њих 30. Имајући у виду горенаведено, са сигурношћу можемо рећи да су стратешки циљеви у већем дијелу реализовани, те да већим дијелом неке од активности нису реализоване због непрецизности у дефинисању, те су за поједине мјере широко постављени индикатори успјеха, те је стога готово немогуће оцијенити степен реализације планиране мјере и активности.

У сврху јачања интегритета, Министарство, као носилац антикорупционих активности у Републици Српској, наставило је са промовисањем потребе израде Плана интегритета у јавном сектору. У склопу антикоруптивних активности, а у складу са Законом о заштити лица која пријављују корупцију, Министарство континуирано објављује на својој интернет страници годишње извјештаје о броју и исходу примљених пријава и поступака за заштиту лица која пријављују корупцију, који се воде и коју су окончани у претходној години, те на тај начин обавјештава јавност о стању у области корупције.

Поменутом евалуацијом утврђена је реализација као и нереализација стратешких циљева специфичних за поједине ризичне области, почев од унутрашњих послова и правосуђа, као области у оквиру стратешких приоритета сузбијања корупције, па онда и другим областима за које је процијењено да је ризик за коруптивне радње виши него у неким другим областима.

2.4.1. Унутрашњи послови

Када говоримо о институционалном оквиру за борбу против корупције, МУП се свакако позиционирано као једна од најбитнијих институција, која превенцији и борби против корупције, као једном од послова из свога дјелокруга, приступа плански и

континуирано. Снага МУП-а у области борбе против корупције су прије свега јаки унутрашњи институционални капацитети за спровођење истрага кривичних дјела са елементима корупције, као и јак капацитет за унутрашњу контролу, у циљу сузбијања корупције у области унутрашњих послова у виду Службе за заштиту интегритета и законитости у раду, која се бави антикоруптивним активностима, тј. спровођењем унутрашњих и кривичних истрага, те дисциплинских поступака против полицијских службеника.

Значај МУП-а у борби против корупције видљив је и кроз анализу реализације претходне Стратегије и Акционог плана, те слободно можемо рећи да је МУП један од носилаца активности из претходног стратешког периода који је у највећем проценту реализовао активности за које је био одређен као носилац. Наиме, имајући у виду потребу за ефикаснијом реализацијом Стратегије и Акционог плана Владе Републике Српске, министар унутрашњих послова је донио Акциони план Министарства унутрашњих послова Републике Српске за спровођење Стратегије борбе против корупције за период 2019–2022. година, којим се дефинишу унутрашње организационе јединице надлежне за спровођење конкретних активности. Уколико посматрамо реализацију активности из Акционог плана у односу на стратешке циљеве, види се да је реализован и дјелимично реализован највећи број активности из сваког од пет стратешких циљева. Током извјештајног периода Министарство је реализовало 44 од укупног броја додијељених активности, од укупно 65 активности у којима је Министарство било носилац или сарадник. Дјеломично је реализовано седам од укупног броја додијељених активности. Ради се углавном о активностима чија реализација је започела, али није окончана током извјештајног периода или активностима које су реализоване али о чијој реализацији не посједујемо податке потребне за извјештај. Током извјештајног периода Министарство није реализовало четири од укупног броја додијељених активности. За дио нереализованих активности, осим Министарства, одређени су и други носиоци/сарадници у реализацији. Неке од нереализованих активности током извјештајног периода су: превођење прописа Републике Српске за борбу против корупције на енглески језик; унапређење подзаконских аката о сарадњи полиције и јавних тужилаца (у даљем тексту: тужилаца); унапређење сарадње и закључивање споразума о сарадњи Министарства и Пореске управе Републике Српске са Републичком комисијом за утврђивање сукоба интереса у органима власти Републике Српске; разматрање могућности увођења нових алата и метода за унапређење интегритета (систем раног упозоравања, антикорупциона процјена закона). Седам од укупног броја додијељених активности Министарству такође није реализовано, јер МУП није ресорно надлежан за иницирање реализације нити за самостално реализовање додијељених активности. Неке од тих активности су: организовање едукација и усавршавања за запослене у јединицама локалне самоуправе; обезбјеђење транспарентности свих података о финансирању и трошењу средстава политичких организација; организовање обуке руководећег кадра,

надзорних и управних одбора јавних предузећа о штетности корупције; унапређење процеса усвајања буџета и друго.

2.4.2. Правосуђе

Уставом Републике Српске прописано је да су судови и јавна тужилаштва (у даљем тексту: тужилаштва) самостални и независни у своме раду, да су трећи стуб власти независан од законодавне и извршне власти у Републици Српској. Законом о судовима Републике Српске прописано је да судску власт у Републици Српској врше судови који су самостални и независни у оквиру дјелокруга и надлежности одређених законом, те да је забрањен сваки облик утицаја на доношење судских одлука. Закон такође прописује да судску власт врше судови опште и посебне надлежности. Судови опште надлежности су основни судови, окружни судови и Врховни суд. Судови посебне надлежности су окружни привредни судови и Виши привредни суд. Снага правосуђа у борби против корупције је управо независност и самосталност у раду, као и јак правни и институционални основ. Законом о јавним тужилаштвима Републике Српске је прописано да су тужилаштва самостални државни органи који у оквиру прописаних права и дужности предузимају законом одређене мјере у погледу откривања и гоњења учинилаца кривичних дјела и улажу правне лијекове ради заштите законитости. Тужилаштва врше своју функцију на основу Устава и закона. У оквиру својих надлежности, тужилаштва штите Уставом и законом загарантована основна људских права и слободе свих и обезбјеђују уставност и законитост. У вршењу послова из своје надлежности, запослени у тужилаштвима дужни су да поштују људска права и слободе, без обзира на расу, пол, језик, националну припадност, вјероисповијест, социјално поријекло, рођење, образовање, имовинско стање, политичко и друго увјерење, друштвени положај или друге околности. Тужилаштва се оснивају и укидају законом. Закон прописује организацију тужилаштва и надлежност, те су прописана надлежна тужилаштва и то Републичко тужилаштво и окружна тужилаштва. Републичко тужилаштво оснива се за територију Републике Српске, а окружна тужилаштва за подручје окружних судова. Законом о сузбијању корупције, организованог и најтежих облика привредног криминала уређују се оснивање, организација, надлежност посебних организационих јединица тужилаштва, суда и других органа у Републици Српској, овлашћења овлашћених службених лица и уређују услови ради ефикасног откривања и кривичног гоњења и суђења учиниоцима кривичних дјела одређених овим законом. Овај закон је донесен у циљу ефикасног сузбијања коруптивних кривичних дјела, организованог криминала, најтежих облика привредног криминала и других кривичних дјела одређених овим законом. У Републичком тужилаштву Републике Српске оснива се Посебно одјељење за сузбијање корупције, организованог и најтежих облика привредног криминала (у даљем тексту: Посебно одјељење тужилаштва), које је самостално у свом раду.

Борба против корупције огледа се и кроз ефикасност правосуђа. У циљу унапређења ефикасности правосудних институција, као једна од мјера предвиђена претходним стратешким документом је усвајање закона којим се уређује заштита права на суђење у разумном року. Европском конвенцијом о заштити људских права и слобода успостављен је систем заштите људских права на међународном нивоу. Босна и Херцеговина ратификовала је Конвенцију 12. јула 2002. године, а Устав Босне и Херцеговине (члан 2) проглашава је директно примјенивом у Босни и Херцеговини,

односно у Републици Српској. Чланом 6. став 1. Европске конвенције о заштити људских права и слобода гарантовано је да свако током одлучивања о његовим грађанским правима и обавезама или о кривичној оптужби против њега, има право на правичну и јавну расправу у разумном року пред независним и непристрасним судом, образованим на основу закона. Препорука Комитета министара Савјета Европе Res (2010)3 о дјелотворним правним средствима за предуго трајање поступака од 24. фебруара 2010. године, којом се између осталог земље чланице упућују да предузму све неопходне кораке како би се обезбиједило постојање дјелотворног правног лијека пред надлежним државним органима у случајевима у којим је могуће доказати тврдњу о повреди права на суђење у разумном року. Имајући у виду напријед наведено, Министарство је затражило од Канцеларије правног представника Републике Српске, доставу података о укупном броју правоснажних одлука Уставног суда Босне и Херцеговине и Европског суда за људска права у Стразбуру, износ досуђене нематеријалне штете и укупан износ извршених одлука. Након детаљне анализе коју је спровело Министарство, један од узрока предугог трајања судских поступака је неефикасност вођења поступка, те велики број неријешених предмета. Чињеница је да у Босни и Херцеговини не постоји посебно правно средство којим би се осигурало заштита права на суђење у разумном року, те да се дужина трајања поступка може оспоравати само подношењем апелације Уставном суду Босне и Херцеговине, а што се у посљедње вријеме чини у великом броју случајева. Уставни суд Босне и Херцеговине је у великом броју предмета разматрао и утврдио повреду права на суђење у разумном року, одређујући рок за доношење одлуке, односно налажући хитно поступање, те досудио надокнаду нематеријалне штете. С тим у вези јавила се потреба за изналагање модалитета законске заштите права на суђење у разумном року.

У складу са свим напријед наведеним Влада Републике Српске рјешењем број: 04/1-012-2-1581/19 од 27. јуна 2019. године, именовала је Радну групу за израду Закона о заштити права на суђење у разумном року, која је израдила предметни закон и који је усвојила Народна скупштина Републике Српске³⁷.

Када је у питању секторска област правосуђа, у претходном стратешком периоду/оквиру, значајно се радило на јачању институционалног оквира за борбу против корупције, са посебним аспектом на јачање структуре капацитета судова и тужилаштва за односе са јавношћу. Тужилаштва у Републици Српској су у границама својих законом одређених надлежности и у складу са интересима поступка путем средстава јавног информисања и службене интернет странице обавјештавали јавност о стању криминалитета из своје надлежности. Треба нагласити да се приликом обавјештавања јавности стриктно поступа у складу са Законом о слободи приступа информацијама, Законом о кривичном поступку Републике Српске, Кривичним закоником Републике Српске, Законом о заштити личних података, Законом о заштити и поступању са дјецом и малољетницима у кривичном поступку³⁸ и Европском конвенцијом о заштити људских права и основних слобода.

Јачани су и људски, технички и материјални капацитети Посебног одјељења тужилаштва. Тако је Високи судски и тужилачки савјет БиХ у 2022. години именовao замјеника главног републичког јавног тужиоца који је распоређен на рад у Посебно одјељење тужилаштва, ради спровођења истражних радњи и кривичног гоњења

³⁷ „Службени гласник Републике Српске“, број 99/20.

³⁸ „Службени гласник Републике Српске“, бр. 13/10, 61/13 и 68/20.

учинилаца кривичних дјела из члана 3. Закона о измјени и допунама Закона о сузбијању корупције, организованог и најтежих облика привредног криминала, преузимања у рад одређеног броја предмета и тиме растерећења тренутно распоређених тужилаца на предметима. Поред наведеног, радило се и на техничком опремању, те је тако у 2022. години извршена набавка рачунара, скенера и штампача у складу са одобреним буџетским средствима.

Очекивања јавности у погледу откривања и кажњавања починилаца кривичних дјела су посебно изражена управо када су у питању негативни ревизорски извјештаји, јер се сматрају као својеврстан доказ да постоје незаконитости које је потребно казнити. С тим у вези, потребно је нагласити да достављање ревизорских извјештаја са негативним мишљењем не подразумејева нужно и постојање основа за дјеловање тужилаштва, односно основа сумње да је почињено кривично дјело, што тужилаштво посебно апострофира када информише јавност. Тужилаштво у раду тренутно има неколико негативних ревизорских извјештаја који су у фази провјера и прикупљања потребних обавјештења.

У предметном стратешком периоду радило се на успостављању праксе организовања координационих састанака и савјетовања представника полиције и тужилаштва, те других релевантних актера у борби против корупције, с циљем размјене информација, а посебно повратних информација о извјештајима који су поднесени тужилаштву, те је тако главни републички тужилац учествовао у раду сета стратешких форума на којем поред главних тужилаца тужилаштва БиХ учествују и руководиоци полицијских агенција, а на којима се водила расправа о свим важним питањима у вези са откривањем и гоњењем починилаца кривичних дјела. Посебна пажња свакако се посвећује и незаконитом одавању информација, посебно када су у питању посебне истражне радње. Сарадња полицијских агенција и тужилаштва кључна је у борби против свих видова криминала, а организовање стратешких форума је један од механизма утврђивања квалитета те сарадње, анализирање постојећих мјера те увођења нових. Као резултат стратешких форума, може се издвојити да је утврђена контролна листа за показатеље квалитета истражних радњи и извјештаја агенција за спровођење закона која има за циљ да осигура законитост у прикупљању доказа, побољша квалитет извјештаја о учињеном кривичном дјелу, унаприједи комуникацију између тужилаца и овлашћених службених лица и отклони дилеме у раду, те осигура квалитетну подлогу за правилну тужилачку одлуку. Поред тога, овлашћена службена лица која учествују на откривању и гоњењу починилаца кривичних дјела имају могућност да уз претходну најаву дођу у просторије тужилаштва и обаве разговор са поступајућим тужиоцем или се састанци одржавају по позиву тужиоца. Стална и непосредна комуникација између тужилаца и овлашћених службених лица од изузетне је важности за квалитет вођења кривичног поступка и на крају за сам исход кривичног поступка.

Даље, радило се на организовању додатних обука судија и тужилаца на тему размјене искустава и поступање у предметима по коруптивним кривичним дјелима, те је тако одржано неколико савјетовања судија и тужилаца из кривично правне области гдје су се судије и тужиоци дотакли низа тема из ове области, размијенили искуства и проблеме с којима се суочавају у свом раду, те усвојили низ закључака, а све у циљу постизања већег степена ефикасности и економичности у раду. Када су у питању коруптивна дјела закључено је да је потребно извршити анализу казнене политике, унаприједити истраге и суђења у предметима корупције и организованог криминала

које би требале бити ефикасније и приоритетније, а носиоци правосудних функција специјализованих за рад на овим предметима, затим размотрити могуће измјене закона и допунити листу изузетака за непосредно изношење доказа на начин да се пропише могућност кориштења писмених свједочења, афирмисати правилно кориштење статусних конференција о организацији суђења и инсистирати на сачињавању плана суђења, као и друге закључке који имају за циљ допринијети ефикаснијем поступку оптужења и организацији суђења. Треба истаћи да је значајна пажња посвећена је тзв. нечињењу као начину извршења кривичног дјела корупције, као и кривичном дјелу – неизвршење судске одлуке. Закључено је да је потребно да тужилаштва у БиХ детаљно анализирају тужилачке праксе, посебно изазове у односу на кривично дјело неизвршење судске одлуке, па сходно резултатима такве анализе идентификују мјере за унапређење ефективности тужилаштва у откривању и процесуирању извршилаца ових кривичних дјела, те идентификују евентуалне потребе за одговарајућом примјеном закона. Разматрани су и практични аспекти израде оптужница у предметима корупције, гдје је такође донесено низ закључака, а све у циљу успјешног процесуирања ове врсте кривичних дјела.

Када су у питању оперативни циљеви који се односе на унапређење транспарентности и подизање свијести грађана и јавности, треба истаћи да Републичко тужилаштво редовно обавјештава јавност о активностима које спроводи. Путем службене веб-странице доступне су информације о подигнутим и потврђеним оптужницама, приједлозима за одређивање и продужење мјере притвора, информације о пресудама у појединим предметима од значаја за јавност, информације о извјештајима о раду и друге информације за које се утврди да су од интереса за јавност. Тужилаштво одговара на све упите упућене у складу са Законом о слободи приступа информацијама, као и на све упите новинара ангажованих у штампаним и електронским медијима те интернет порталима. Републичко тужилаштво доставља годишње извјештаје о раду Високом судском и тужилачком савјету БиХ, као и свим другим институцијама које исте затраже. Даље, Републичко тужилаштво редовно информисе јавност о подигнутим и потврђеним оптужницама, приједлозима за одређивање и продужење мјере притвора и свим другим значајним информацијама у вези са процесуирањем учинилаца свих кривичних дјела. Када су у питању учиниоци коруптивних кривичних дјела, на службеној веб-страници тужилаштва објављене су информације које се односе на коруптивна кривична дјела. Посебан акценат на коруптивним кривичним дјелима посвећен је и приликом израде извјештаја о раду тужилаштва, који је доступан на службеној веб-страници. С обзиром на то да је Републичко тужилаштво задужено за израду збирног извјештаја о раду за сва тужилаштва у Републици Српској и овај извјештај доступан је на службеној веб-страници тужилаштва.

Када су у питању препоруке за наредни период, треба истаћи сљедеће:

- Потребно је радити на специјализацији тужилаца, полицијских и судских органа, која је предуслов за борбу против свих облика криминала. Уважавајући позитивне трендове у рјешавању предмета корупције и организованог криминала, али с обзиром на обим и значај присутности ове појаве у нашем друштву, потребно је радити на максималној координацији и сарадњи тужилаца и овлашћених службених лица, како би се остварило још ефикасније и

квалитетније рјешавање ових врста предмета, уз посебан фокус на проактивно поступање тужилаца;

- Потребно је промијенити политику откривања и гоњења, практиковати отварање истрага. Подршка полицијских агенција, али и других контролних органа (Пореске управе, Инспектората) као и грађана је кључна, јер се коруптивне радње углавном врше приликом остваривања одређених права, када се траже или дају одређени новчани износи;
- Потребно је законски уредити, односно увести институт свједока сарадника, покајника (или неку другу адекватну законску формулацију) како би се омогућило да се осумњиченом додијели такав статус како би се брже и ефикасније расвијетлило неко коруптивно кривично дјело или дјело организованог криминала. Наравно, овакав институт би се примјењивао само у случајевима када постоји више осумњичених гдје би неки од наведених био спреман да својим исказом помогне у расвијетљавању дјела;
- Увођење тужилачких тимова, с обзиром да недостатак тимског тужилачког поступања у предметима корупције представља велики изазов у раду тужилаштва;
- Медијски написи и јавни иступи политичара и личности из јавног живота о коруптивним кривичним дјелима стварају додатни терет и врло често доприносе ширењу дезинформација у овим предметима и формирању јавног мњења било у правцу да неко треба да буде осуђен прије пресуде, било да се прогања искључиво по нечијем налогу, што утиче на пресумпцију невиности.

2.4.3. Републичка управа и локална самоуправа

Правни оквир за функционисање републичке управе и локалне самоуправе у Републици Српској чине Устав Републике Српске³⁹, Закон о републичкој управи⁴⁰, Закон о локалној самоуправи⁴¹, Закон о државним службеницима⁴², Закон о службеницима и намјештеницима у органима јединице локалне самоуправе⁴³.

Интегритет, одговорност и транспарентност јавне управе, додатно обезбјеђују и други инструменти, попут Кодекса понашања државних службеника Републике Српске⁴⁴ и Кодекса понашања службеника у градској, односно општинској управи. Уредбом о дисциплинској и материјалној одговорности у републичким органима управе Републике Српске⁴⁵, Уредбом о неспојивости и случајевима у којима се може дати

³⁹ „Службени гласник Републике Српске“, бр.: 21/92, 28/94, 8/96, 13/96, 15/96, 16/96, 21/96, 21/02, 26/02 – исправка, 30/02 – исправка, 31/02, 69/02, 31/03, 98/03, 115/05, 117/05 и 48/11 и „Службени гласник БиХ“, број 73/19 – Одлука Уставног суда БиХ.

⁴⁰ „Службени гласник Републике Српске“, бр. 115/18, 111/21, 15/22, 56/22, „Службени гласник БиХ“, број 84/22 – Одлука УС БиХ и „Службени гласник Републике Српске“, бр. 132/22 и 90/23.

⁴¹ „Службени гласник Републике Српске“, бр. 97/16, 36/19 и 61/21.

⁴² „Службени гласник Републике Српске“, бр. 118/08, 117/11, 37/12 и 57/16.

⁴³ „Службени гласник Републике Српске“, број 97/16.

⁴⁴ „Службени гласник Републике Српске“, број 83/02.

⁴⁵ „Службени гласник Републике Српске“, бр. 104/09 и 72/12.

одобрење државном службенику у управи Републике Српске да обавља додатне активности⁴⁶, као и планови интегритета у свим институцијама.

Ефикасна, транспарентна и инклузивна јавна управа, способна за усвајање и спровођење правне стечевине Европске уније представља један од кључних предуслова за пружање квалитетних услуга грађанима и привредним субјектима у Републици Српској. Реформа јавне управе има за циљ да осигура пружање квалитетних јавних услуга према грађанима и привредним субјектима што у крајњем треба довести и до већег задовољства свих интересних група. Додатно, један од 14 приоритета из Мишљења Европске комисије и захтјева за чланство БиХ у ЕУ, наглашава да је потребно „завршити неопходне кораке у реформи јавне управе осигуравањем професионалне и деполитизоване државне службе.“

Један од запаженијих резултата јесте успостављање функције планирања кадрова. Остварен је напредак и у успостављању информационог система за управљање људским потенцијалима. Агенције за државну управу Републике Српске, сваке године врши обуку државних службеника и намјештеника. У 2023. години је организовано 11 обука са укупно 202 полазника, а од 2018. до 2022. године, Агенција је организовала укупно 60 обука са укупно 1162 полазника.

Генерално, споро спровођење и одгађање реформи утицало је на остварење учинка у реформској области *одговорности*. Значајна побољшања у овој области очекују се након реализације мјера и активности које су предвиђене Стратешким оквиром за реформу јавне управе у БиХ и припадајућем Акционом плану.

У области *пружања услуга*, у посматраном периоду од 2020. до 2022. године утврђено је да није постојао оквир за управљање квалитетом. Међутим, Стратегија развоја локалне самоуправе Републике Српске за период 2023–2029. године препознаје ЦАФ (енгл. Common Assessment Framework) као пожељан алат за увођење система управљања квалитетом у институцијама на локалном нивоу власти. Иако су направљени одређени помаци на успостављању тачака за пружање услуга по принципу „све на једном мјесту“, дигитализација јавне управе и услуга је још увијек у раној фази развоја.

Анализом реализације претходне Стратегије препозната је потреба јачања превентивних антикорупцијских механизма на нивоу јединица локалне самоуправе. Међу тим механизмима тренутно значајно мјесто заузимају планови интегритета.

Планови интегритета представљају један од најмодернијих превентивних метода за успостављање легалног и етичког квалитета рада владиних, али и других институција. Основни циљ је постизање одређеног нивоа антикоруптивне културе у институцијама власти, али и у другим дијеловима друштва. Обавеза јединица локалне самоуправе да доноси и спроводе планове интегритета постоји од 2018. године и произилази из Правила за израду, увођење и спровођење планова интегритета у Републици Српској који су усвојени 2016. године, а обука у јавном сектору о изради истих завршена крајем 2017. године. У току 2018/19 године, 55 од укупно 64 јединица локалне самоуправе у Републици Српској (што у процентима износи 86%) су доставиле

⁴⁶ „Службени гласник Републике Српске“, број 94/06.

на преглед Министарству, те касније усвојиле планове интегритета. Након истека периода важења првог четворогодишњег циклуса, проценат усвојености планова интегритета од стране општина и градова је знатно опао.

Неопходно је у току израде Стратегије размотрити да ли је потребно уводити на нивоу јединица локалне самоуправе обавезу доношења још неких антикорупцијских докумената који ће имати за задатак општу процјену ризика корупције.

Као највећи проблем у раду јединица локалне самоуправе препознат је недостатак транспарентности рада локалних самоуправа. Истраживања нивоа јавности рада локалних самоуправа указују да се праксе по питању нивоа доступности информација на њиховим интернет страницама разликују, те је потребно размотрити прецизирање прописа и утврђивање јасних стандарда за ову област.

Имајући у виду све наведено, оперативни циљ посвећен локалној самоуправи требао би да садржи мјере и активности усмјерене на обезбјеђивање услова за оптимизацију и унапређење садржаја планских докумената за спречавање корупције у јединицама локалне самоуправе, као и унапређење услова нормативног оквира који регулише јавност рада органа јединица локалне самоуправе и градских општина.

Управна инспекција у Републици Српској је по својој правној и организационој природи и начину функционисања издвојена из инспекцијског система Републике Српске, али ипак чини дио инспекцијског система у Републици Српској. Ово произилази из основног разлога што су друге инспекције у Републици Српској дефинисане Законом о инспекцијама Републике Српске⁴⁷ и другим правним прописима, као и субјектима над којима врше надзор.

Управна инспекција врши надзор над примјеном закона и других прописа о републичкој управи и локалној самоуправи, прописа о управном поступку који се односе на ефикасност и ажурност у рјешавању управних ствари и радним односима запослених у органима републичке управе и јединицама локалне самоуправе (спровођење процедуре интерног и јавног конкурса, распоређивање, премјештање и напредовање државних службеника и осталих запослених, испуњеност општих и посебних услова који су прописани за обављање послова радног мјеста, испуњавање законом прописаних услова за престанак радног односа). Такође, врши и инспекцијски надзор над примјеном прописа који су посебним законом повјерени у дјелокруг рада Управне инспекције.

Управни инспектори континуирано врше инспекцијске надзоре, а у претходној години извршено је 820 инспекцијских надзора, а у периоду од 2018–2022. године и то како слиједи:

- у 2018. години извршено 765 инспекцијских надзора
- у 2019. години извршено 665 инспекцијских надзора
- у 2020. години извршено 487 инспекцијских надзора
- у 2021. години извршено 532 инспекцијска надзора
- у 2022. години извршено 564 инспекцијских надзора.

У циљу повећања ефикасности управне инспекције и самим тим повећање броја инспекцијских надзора, потребно је извршити јачање капацитета Управне инспекције кроз повећање броја инспектора, те обезбиједити материјално-техничке услове за рад

⁴⁷ „Службени гласник Републике Српске“, број 18/20.

инспектора (возила, рачунари) са циљем да крајњи резултат рада инспекције буде већи степен поштовања прописа од стране контролисаних субјеката и да примјеном прописаних мјера репресије, оне који прекрше закона и други пропис принуде да их поштују кроз покретање прекршајног поступка. Такође, а ради континуираног унапређења стручности управних инспектора у раду, а посебно у односу на начин примјене прописа и уједначавање њихове примјене у пракси, потребно је спроводити стручно усавршавање управних инспектора кроз повремени семинаре и савјетовања, те друге обуке од важности за правилно и ефикасно дјеловање управних инспектора.

Процедура запошљавања у републичким органима спроводи се у складу са прописаним нормама у Закону о државним службеницима⁴⁸ Правилником о јединственим правилима и процедури јавне конкуренције за запошљавање и постављање државних службеника⁴⁹, као и Уредбом о јединственим правилима и процедури јавне конкуренције за запошљавање намјештеника⁵⁰. Процедуре пријема државних службеника спроводи Агенција за државну управу, а намјештеника орган управе у којем се попуњава радно мјесто намјештеника. И поред тога што је процес запошљавања у органе управе јаван и транспарентан има и својих слабости које се планирају дјелимично отклонити доношењем новог Закона о државним службеницима. Новину у овом закону представљаће и увођење у процес запошљавања државних службеника професионалних способности и компетенција (стручних, техничких и понашајних) које су потребне за ефикасно обављање послова радног мјеста, као и унапређење процеса запошљавања увођењем обавезног писменог тестирања кандидата приликом спровођења конкурса, те оцјене компетенција за свако радно мјесто, а биће измијењен и поступак попуњавања упражњених раних мјеста у органу, на начин да се предвиђа распоређивање на друго радно мјесто уз процјену компетенција, те поједностављење и скраћивање процедура интерног конкурса који се спроводи за попуну упражњеног радног мјеста из органа управе.

С обзиром на то да је сукоб интереса у врху приоритета борбе против корупције, начин рјешавања питања сукоба интереса требало да буду обухват стратешког опредељења која су садржана у Стратегији за борбу против корупције у Републици Српској. Да би се приступило изради и доношењу новог Закона о спречавању сукоба интереса у органима власти Републике Српске потребно је планирати да се изврши опсежна анализа досадашњих резултата, односно евентуалних мањкавости у примјени важећег Закона, те упоредни приказ добрих пракси у овој области у сусједним и другим државама. Анализу треба радити уз шире консултације унутар институција Републике Српске и невладиног сектора, уз обавезно учешће Републичке комисије за утврђивање сукоба интереса у органима власти Републике Српске, као и другостепене комисије која рјешава предмете у овој области. Тек након спроведене наведене анализе и препорука које ће се препоручити може се приступити изради новог закона који би представљао унапређење, односно боље уређење ове области у односу на тренутно стање.

⁴⁸ „Службени гласник Републике Српске“, бр. 118/08, 117/11, 37/12 и 57/16.

⁴⁹ „Службени гласник Републике Српске“, бр. 68/09, 31/12 и 24/15.

⁵⁰ „Службени гласник Републике Српске“, бр. 38/12 и 20/15.

2.4.4. Здравство

Област здравства се генерално сматра подложном корупцији. Присуство корупције у здравственом сектору има несагледиво штетан утицај на грађане и друштво у цјелини, али и на јавни буџет. Коруптивне појаве у области здравства негативно утичу на приступ здравственој заштити, чинећи здравствене услуге скупљим, мање квалитетним и неједнако доступним свим грађанима под истим условима, што нарочито погађа рањиве категорије становништва. Такође, коруптивне појаве у сектору здравства негативно утичу и на републички буџет, што се посебно доводи у везу са поступцима јавних набавки за потребе здравствених институција (нпр. са набавком лијекова и медицинских средстава и опреме). Поред наведеног, област здравства је посебно подложна корупцији и ради великој броја актера који су укључени у систем здравствене заштите.⁵¹

Корупција у здравственом сектору се манифестује на читав низ начина – од изостанака медицинског особља с радног мјеста (дуга боловања, бављење додатним активностима као што су рад у приватној здравственој установи у току радног времена и сл.), подмићивање здравствених радника за услуге које би требале бити покривене обавезним здравственим осигурањем, и повлаштен третман у погледу заказивања термина прегледа, дијагностичког, терапијског и рехабилитацијског поступка, неправилности у запошљавању медицинског особља и немедицинског особља, неправилности у додјели специјализација и/или супспецијализација докторима медицине, докторима стоматологије и магистрима фармације (непотизам и кронизам), до неадекватног креирања есенцијалне листе лијекова за које се преферирају специфични добављачи. Још један сегмент у којем се јављају повећани ризици од коруптивних појава је потенцијални сукоб интереса у случају паралелног рада здравственог радника или здравственог сарадника у јавним здравственим установама и приватним здравственим установама, што може имати негативан утицај на доступност здравствених услуга које финансира Фонд здравственог осигурања Републике Српске за пацијенте који су здравствено осигурани.⁵²

Здравствена заштита је у надлежности Министарства здравља и социјалне заштите. Такође, у Републици Српској дјелује Агенција за сертификацију, акредитацију и унапређење квалитета здравствене заштите, чија је улога спровођење поступка сертификације и акредитације јавних и приватних здравствених установа на свим нивоима здравствене заштите, као и праћење и унапређење квалитета у овој области.

У Стратегији за борбу против корупције Републике Српске за период 2018–2022. се стратешким циљевима **1. Јачање институционалног и правног оквира за борбу против корупције** и **3. Јачање транспарентности и интегритета јавног сектора** адресира борба против корупције у здравственом сектору. Мјере неопходне за унапређење институционалног и правног оквира из стратегије укључивале су израду новог Закона о здравственој заштити, усвајање етичких кодекса, усвајање Закона о

⁵¹ Вокић, Б., Куртовић, А., *Анализа и препоруке за превенцију корупције у институцијама и областима посебно склоним корупцији у БиХ*, Сарајево, 2021, стр. 15–17.

⁵² *Ibidem*.

правима и обавезама пацијената, оснивање коморе медицинских техничара, повећање транспарентности, јачање повјерења на релацији доктор – пацијент, уједначавање квалитета здравствених услуга, рационализацију система и скраћивање чекања на поједине дијагностичке и терапијске захвате, те већа ефикасност у кориштењу здравствених технологија.

За јачање транспарентности и интегритета јавног сектора, укључујући и сектор здравства, одређују се мјере унапређења политике запошљавања, транспарентно и одговорно трошење јавних средстава и спровођење поступака јавних набавки, те спровођење политика спречавања сукоба интереса.

Запошљавање медицинских и немедицинских радника у јавним здравственим установама се врши у складу са Законом о здравственој заштити⁵³. Република оснива болницу, специјалну болницу, клинички центар, институт, банку и завод за област медицине рада и спорта, судске медицине, стоматологије, трансфузијске медицине и форензичке психијатрије, а јединица локалне самоуправе оснива дом здравља, апотеку, стоматолошку амбуланту, специјалистичку амбуланту породичне медицине, специјалистички центар, завод за ургентну медицину и дом за здравствену његу. Правно или физичко лице може основати приватну здравствену установу, која може да буде: амбуланта за здравствену његу и физиотерапију, амбуланта за лијечење, здравствену његу и рехабилитацију, дом за здравствену његу, апотека, стоматолошка амбуланта, радиолошко-стоматолошка лабораторија, специјалистичка амбуланта, специјалистичка амбуланта породичне медицине, специјалистичка амбуланта медицине рада, специјалистички центар, лабораторија или специјална болница.

Правилником о систематизацији и организацији радних мјеста јасно су наведени услови потребни за рад на одређеном радном мјесту (стручна спрема, посебни услови, опис посла и број извршилаца). Потенцијална опасност од корупције је могућа на сваком нивоу од начина израде акта о организацији и систематизацији радних мјеста до самог запошљавања. На превенцију утицаја на израду наведеног акта и самог процеса запошљавања је могуће утицати примјеном транспарентности и досљедном примјеном законских и подзаконских прописа приликом запошљавања.

У циљу ограничавања запошљавања у јавним здравственим установама и фондовима у Републици Српској, Влада Републике Српске је 28. јануара 2015. године донијела Закључак број 04/01-012-2-162/15 којим је ограничила пријем нових радника и продужење постојећих уговора о раду за раднике на одређено вријеме, у свим јавним здравственим установама и фондовима у Републици Српској. Такође, омогућен је пријем нових радника или продужење постојећих уговора о раду уз претходно одобрење Министарства здравља и социјалне заштите, или, у случају потребе, прерасподјела радника из других јавних здравствених установа или фондова. Без сагласности Министарства здравља и социјалне заштите Фонд здравственог осигурања

⁵³ Закон о здравственој заштити („Службени гласник Републике Српске“, број 57/22).

неће дозначавати средства за плате јавним здравственим установама за нове раднике и за продужење постојећих уговора о раду.

Законом о здравственој заштити је прописано да је забрањено да здравствени радник и здравствени сарадник који је у радном односу са пуним радним временом, без сагласности послодавца, за свој или туђи рачун, уговара или обавља послове из дјелатности послодавца те да здравствени радник и здравствени сарадник подноси захтјев директору здравствене установе ради добијања сагласности за обављање послова ван радног времена код послодавца. Потенцијална опасност од корупције у случају сукоба интереса може се смањити редовном контролом присуства и обављања обавеза из радног односа запослених у јавним здравственим установама, појачаном инспекцијском контролом рада приватних здравствених установа и њихових Уговора о раду те адекватним санкционисањем прекршилаца прекршаја.

2.4.5. Образовање

Образовни сектор чине установе предшколског, основног, средњег и високог образовања, као и агенције за акредитацију и контролу квалитета, те низ органа са надлежностима за сертификавање, инспекцију и регулисање образовних установа и наставног процеса. С тим у вези, важно је нагласити да Конвенција Уједињених нација против корупције јасно промовише увођење образовних програма о нетолеранцији према корупцији у наставне планове и програме као једну од мјера борбе против корупције.⁵⁴

Корупција у образовном сектору је пријетња добробити цјелокупног друштва јер срозава друштвено повјерење и промовише друштвену неједнакост онемогућујући развој образованих, компетентних и етичних појединаца који би требали бити будућа радна снага и лидери друштва. С друге стране, појава корупције у области образовања је посебно штетна управо из разлога јер образовање представља једно од средстава јачања личног интегритета које је неопходно за дјелотворну борбу против корупције од стране сваког појединца. Облици корупције у образовном сектору подразумевају појаве као што су кршења академских дужности, подмићивање и непотизам у запошљавању образовног кадра, намјештање конкурса у процесу јавних набавки уџбеника и образовног материјала, коруптивне радње у погледу давања лиценци и акредитирања образовних институција, фаворизирајући приступ приликом уписивања у образовне институције, куповину диплома итд.⁵⁵

Надлежности у области образовања припадају ентитетима, у Републици Српској дјелује Министарство просвјете и културе, Министарство за научнотехнолошки развој и високо образовање, Републички педагошки завод који имају надлежност у стручно-педагошком надзору образовних институција, а што укључује и развој наставних планова и програма, афирмацију нових приступа и метода у образовном процесу, организовање обуке наставника и директора школа и обављање других активности из своје надлежности. Такође, успостављен је и Завод за образовање одраслих, Агенција

⁵⁴ Видјети члан 13. Конвенције УН против корупције.

⁵⁵ Вокић, Б., Куртовић, А., *Анализа и препоруке за превенцију корупције у институцијама...*, оп цит., стр. 23–24.

за акредитацију високошколских установа, те Агенција за стандарде и оцјењивање у образовању.⁵⁶

Истовремено, закон који уређује област високог образовања не садржи одредбе које за циљ имају превенцију корупције. Овим законом се уређују питања оснивања, организовања, финансирања и управљања високошколским установама, услови за обављање дјелатности високог образовања, права и обавезе надлежних органа, начин осигурања квалитета, организација студија, права и обавезе студената, услови за стицање диплома, напредовања наставника и научноистраживачки рад и др. Осим закона, за ову област су значајни и статuti универзитета као основни акти којим се уређују питања од значаја за обављање дјелатности високошколске установе, пословници о раду Сената којима се уређују процедуре избора у звање и сл. Статутом се уређују процедуре пословања, начин извођења наставе, уписне политике, интерно осигурање квалитета, научноистраживачки рад, напредовање, испитне политике, те питања која су у вези са спречавањем корупције у тим сегментима.⁵⁷

2.4.6. Имовински односи

У оквиру послова јавне управе гдје се задњих година помињу поједини случајеви корупције јесу имовинско-правни послови. Постојећа законска рјешења су усмјерена на превенцију и санкционисање коруптивног понашања, али да корупција и даље постоји у овој области често на то указују ставови јавног мњења.

Снагу борбе против корупције у овој области свакако представља Правобранилаштво Републике Српске (у даљем тексту: ПРС) као самостални орган који у поступку пред судовима и другим надлежним органима предузима правна средства ради заштите имовинских права и интереса Републике Српске, града, општине и њихових органа и организација, те других органа и организација који се финансирају из буџета Републике Српске.

Исто тако, институција од изузетног значаја је и Републичка управа за геодетске и имовинско-правне послове, јер је то орган управе у чијој је надлежности, између осталог, рјешавање спорних имовинско-правних односа на непокретностима у својини носилаца својине јавног права, као и вођење евиденција о непокретностима. Многобројни су прописи који се односе на имовинско-правну област, а које та управа примјењује у рјешавању управних ствари, и то: Закон о стварним правима⁵⁸, те посебни материјални прописи: Закон о премјеру и катастру Републике Српске⁵⁹, Закон о пољопривредном земљишту⁶⁰, Закон о пољопривредним задругама⁶¹, Закон о

⁵⁶ *Ibidem*, стр. 25.

⁵⁷ *Ibidem*, стр. 26.

⁵⁸ „Службени гласник Републике Српске“, бр. 124/08, 3/09, 58/09, 95/11, 60/15, 18/16 – Одлука УС, 107/19, 1/21 – Одлука УС и 119/21 – Одлука УС.

⁵⁹ „Службени гласник Републике Српске“, бр. 6/12, 110/16, 22/18 – Одлука УС, 62/18, 95/19 – Одлука УС, 90/23 и 96/24 – Одлука УС.

⁶⁰ „Службени гласник Републике Српске“, бр. 93/06, 86/07, 14/10, 5/12, 58/19, „Службени гласник БиХ“, бр. 16/20 – Одлука УС БиХ, 119/21 и 106/22.

⁶¹ „Службени гласник Републике Српске“, бр. 73/08, 106/09, 78/11 и 1/24.

шумама⁶², Закон о водама⁶³, Закон о јавним путевима⁶⁴, Закон о жељезницама⁶⁵, Закон о гробљима и погребној дјелатности⁶⁶, Закон о културним добрима⁶⁷, Закон о националним парковима⁶⁸, Закон о приватизацији државних станова⁶⁹, Закон о приватизацији пословних зграда, пословних просторија и гаража⁷⁰, Закон о приватизацији државног капитала у предузећима⁷¹. Управни поступци су у потпуности транспарентни, јер је на првостепену одлуку омогућено право на жалбу, а против другостепене одлуке по жалби омогућено је покретање управног спора пред надлежним судом, што значи да је осигурана потпуна судска заштита странака у поступку.

Међутим, у спровођењу управних поступака дешавају се различите аномалије у поступању, а у вези са рјешавањем управних ствари које су у својој нарави вишестраначки поступци и у којима странке имају супротстављене интересе.

Због непрецизно дефинисаних одредби Закона о Правобранилаштву Републике Српске⁷² које се односе на заступање субјеката, гдје се Правобранилаштво Републике Српске у једном моменту појављује као заступник Републике Српске, јединица локалне самоуправе, њихових органа и организација, те других органа и организација који се финансирају из буџета Републике Српске, који се у управним стварима појављују као заступник Републике Српске, јединица локалне самоуправе, њихових органа и организација, те других органа и организација који се финансирају из буџета Републике Српске, који се у управним стварима појављују као странке са супротним интересима, настаје правна празнина у вези са заштитом интереса тих субјеката, што се у крајњој линији приписује као злоупотреба службеног положаја и овлашћења и као коруптивна радња органу управе који води тај поступак.

Исто тако, у поступцима рјешавања управних ствари у којима се расправљају спорни имовинско-правни односи између више странака са супротним интересима, странке, али и трећа лица која нису доказала правни интерес у конкретној управној ствари, што је врло честа појава, путем истражних органа подношењем кривичних пријава, захтијевају спровођење истрага ради наводних злоупотреба службеног положаја или овлашћења и наводних коруптивних радњи службених лица која поступају у управним стварима, што у суштини представља притисак на орган управе, тј. службено лице, а самим тим представља и крајњи циљ да се оствари незаконита материјална корист.

Због непознавања материје из одређених имовинских области, у пракси се дешава да службена лица запослена у истражним органима покрећу поступке одговорности службеног лица – водитеља управног поступка, иако та правна ствар није

⁶² „Службени гласник Републике Српске“, бр. 75/08, 60/13, 70/20 и Одлука УС БиХ 4/21 од 27. септембра 2021.

⁶³ „Службени гласник Републике Српске“, бр. 30/10, 93/12, 101/16, 95/18 и 95/18.

⁶⁴ „Службени гласник Републике Српске“, бр. 89/13 и 83/19.

⁶⁵ „Службени гласник Републике Српске“, бр. 19/17, 28/17, 100/17 и 56/22.

⁶⁶ „Службени гласник Републике Српске“, бр. 31/13, 6/14 и 2/15.

⁶⁷ „Службени гласник Републике Српске“, број 38/22.

⁶⁸ „Службени гласник Републике Српске“, број 75/10.

⁶⁹ „Службени гласник Републике Српске“, бр. 118/11, 67/13, 60/15, 45/18 и 63/20.

⁷⁰ „Службени гласник Републике Српске“, бр. 98/04, 117/06 – Одлука УС, 74/07 – Одлука УС, 71/10, 30/12, 117/12 – Одлука УС и 67/13.

⁷¹ „Службени гласник Републике Српске“, бр. 51/06, 1/07, 53/07, 41/08, 58/09, 79/11 и 28/13.

⁷² „Службени гласник Републике Српске“, број 7/18.

правоснажно окончана. Покретање таквих поступака се у пракси потврђује и од стране судова, све из разлога што им та област није довољно блиска, односно нису довољно или готово никако едуковани о прописима из имовинско-правне области које примјењује орган управе у рјешавању спорних имовинско-правних односа на непокретностима у својини носилаца својине јавног права. Када се томе дода и медијска „кампања“, која је често ван правила истраживачког новинарства, добије се погрешна слика у вези са евентуалном злоупотребом службеног положаја или овлашћења, а самим тим и погрешна слика о евентуалним коруптивним радњама у вези са конкретном управном ствари.

Потребно је подсјетити да носиоци својине јавног права и након готово 30 година од потписивања Општег оквирног споразума за мир у БиХ – Дејтонског споразума, нису као добри домаћини пописали своју имовину, те да код спорне имовине нису покренули одговарајуће поступке за расправљање тих спорних односа, било пред органом управе, било пред судом. У пракси се ти субјекти појављују ад хок са захтјевима код надлежних органа за понављање већ правоснажно окончаних поступака, са захтјевима истражним органима да се покрећу истраге о одговорности службених лица која су спроводила поступке из своје надлежности, а све то због неукости, немарности, а у већини случајева и због тога да би себе заштитили због раније пропуштених обавеза и одређених радњи у одговарајућим поступцима, што је чињено или са намјером или због незаинтересованости.

Да би се отклониле неоправдане сумње на злоупотребу службеног положаја или овлашћења, те на коруптивне радње у вези са рјешавањем напријед наведених управних ствари, потребно је одржавати округле столове и едукације, у вези са материјалним прописима из имовинско-правне области и примјену тих прописа, како службених лица која рјешавају у управним стварима, тако и лица запослених у истражним органима, судија и тужилаца.

Исто тако, потребно је приступити измјенама Закона о Правобранилаштву Републике Српске (одредбе које се односе на заступање субјеката), те доношењу нових закона који регулишу шуме и шумско земљиште и пољопривредно земљиште, јер је већина одредаба тих закона стављена ван снаге одлукама Уставног суда БиХ, прије доношења Закона о непримјењивању одлуке Уставног суда БиХ⁷³.

Такође, неопходно је омогућити што ефикасније оснивање катастра непокретности као јединствене евиденције о непокретностима, правима на непокретностима и носиоцима тих права у складу са Законом о премјеру и катастру Републике Српске⁷⁴, чијим успостављањем се онемогућава било каква „прича“ о злоупотреби службеног положаја или овлашћења, као и коруптивним радњама унутар органа. Ово из разлога што се оснивањем такве евиденције децидно одређују технички подаци о непокретностима, права на непокретностима и носиоци тих права. Тиме се напokon укида друштвена својина са изведеним правима (управљања, коришћења, располагања), која је „баласт“ као реликт претходног система и велика непознаница и службеним лицима запосленим у јединицама локалне самоуправе и у институцијама Републике Српске, а исто тако и службеним лицима запосленим у истражним органима,

⁷³ „Службени гласник Републике Српске“, број 60/23.

⁷⁴ „Службени гласник Републике Српске“, бр. 6/12, 110/16, 22/18 – Одлука УС, 62/18, 95/19 – Одлука УС и 96/24 – Одлука УС.

судовима и тужилаштвима. Пракса је показала да су тамо гдје је основан катастар непокретности као јединствена евиденција о непокретностима злоупотреба службеног положаја или овлашћења и коруптивне радње, као и сама прича о томе, намјерна или ненамјерна, сведена на минимум.

У погледу улоге нотара у борби против корупције истичемо да Закон о нотарској служби у Републици Српској прописује као једну од радњи које представљају тежу повреду службене дужности и кршење закона, недолично понашање и нарушавање угледа нотарске службе, са прописаном минималном казном од 5.000 КМ и максималном одузимањем права на обављање службе нотара, а могуће је и привремено удаљење нотара до окончања кривичног поступка. Овакве широко постављен казнени оквир је и више него довољан да превентивно утиче и да спријечи били какво поступање супротно закону, а на основу информација из Нотарске коморе у вези са корупцијом није било дисциплинских поступака.

2.4.7. Финансије

Област финансија генерално је веома подложна коруптивним радњама, па су давање и узимање мита, злоупотребе службеног положаја, злоупотребе у вези са јавним набавкама, проневјере средстава, непотизам, сукоб интереса, те многе друге радње честе појаве.

Корупција у јавном сектору је посебно штетна појава, с обзиром да узрокује нерационално и неефикасно трошење ограничених средстава пореских обвезника, јер се захваљујући корупцији интерес корупмираних појединаца или интересних група ставља изнад интереса пореских обвезника.

Одговорно управљање јавним финансијама је једна од антикоруптивних мјера која има приоритет у свим стратешким документима из области борбе против корупције.

У домену *управљања јавним финансијама* у Републици Српској потребно је напоменути да Влада Републике Српске усвојила Стратегију управљања јавним финансијама Републике Српске за период 2021–2025. године на 124. сједници одржаној 3. јуна 2021. године.⁷⁵ Усвојена стратегија има за циљ да осигура ефикасно и ефективно управљање јавним финансијама, али и да повећа транспарентност и усклађивање с међународним и стандардима ЕУ.

Наиме, Стратегијом су дефинисани правци реформи у области јавних финансија и заокружен систем унапређивања фискалне одговорности и дугорочне фискалне стабилности Републике Српске. Стратегија представља свеобухватни и интегрисани оквир за планирање, координацију и реализацију скупа одрживих и међусобно повезаних реформских активности, који дугорочно треба осигурати постизање сљедећих кључних циљева:

- Унапређење фискалне и макроекономске стабилности,
- Развој доброг система и праксе управљања јавним финансијама,

⁷⁵ Влада Републике Српске усвојила је на 124. сједници Приједлог стратегије управљања јавним финансијама Републике Српске за период 2021–2025. година.

- Повећање ефикасности управљања јавним ресурсима,
- Унапређење ефикасности пружања услуга и
- Повећање транспарентности јавних финансија и одговорности.

Један од циљева Стратегије је планирање и буџетирање усмјерено ка учинку и свеобухватности, с циљем ефикаснијег и транспарентнијег планирања буџета и трошења јавних средстава на нивоу Републике Српске. Наведено се планира постићи кроз: проширење буџетског обухвата на све изворе средстава, укључујући расходе и издатке, као и проширење обухвата буџетских корисника/институција у складу са међународним стандардима, те примјену програмске структуре буџета на републичком нивоу са обухватом рачуноводствених фондова од 01 до 05. Планирано укључивање свих извора средстава који се евидентирају на рачуноводственим фондовима 02-05 и њима припадајућих расхода и издатака у буџете Републике, јединица локалне самоуправе и фондова одвијаће се у фазама. У првој фази, кроз израду Буџета Републике Српске за 2022. годину, проширен је буџетски обухват на властите приходе који се евидентирају на рачуноводственом фонду 02 и њима припадајуће расходе и издатке, а у наредним фазама проширење ће се односити на екстерне изворе финансирања кроз укључивање извора финансирања који се евидентирају на фондовима 03 и 05 и њима припадајућих расхода и издатака. Уколико се створе услови, приликом израде буџета Републике Српске за 2025. годину, планирано је проширење буџетског обухвата на Фонд 03 – Фонд грантова.

Проширењем буџетског обухвата створиће се предуслови за унапређење система планирања и ефикасности израде консолидованих финансијских извјештаја.

Снага борбе против корупције у овој области огледа се и у доста добром и широком правном оквиру, који на директан или индиректан начин регулише област борбе против корупције у Републици Српској, попут Закона о фискалној одговорности⁷⁶, Закона о заштити лица која пријављују корупцију, Закона о спречавању сукоба интереса у органима власти Републике Српске, Закона о финансирању политичких странака из буџета Републике Српске, града и општине⁷⁷, Закона о утврђивању поријекла имовине и посебном порезу на имовину, Закона о буџетском систему Републике Српске⁷⁸, Закона о извршењу буџета Републике Српске⁷⁹ итд.

Посебну пажњу треба посветити корупцији у јавним набавкама која се јавља већ у почетној фази реализације, односно фази која претходни достављању понуда, а огледа се у састављању посебно прилагођених спецификација како би се погодовало одређеном понуђачу, затим неоправданом избјегавању обавезних поступака, неоснованом позивању на хитност у поступању, односно набавци те каснијој реализацији већ склопљеног уговора.

Одговоран систем јавних набавки захтијева комплет правила, прописа и норми у складу са којима су јавни субјекти обавезани да поступају како би постигли одговорност приликом управљања и трошења јавних финансија. Ово помаже да се осигура конкуренција у процесу набавки и повећава ефикасност приликом коришћења јавних финансијских ресурса, па тиме омогућава шансе за снажнији економски развој.

⁷⁶ „Службени гласник Републике Српске“, бр. 94/15 и 62/18.

⁷⁷ „Службени гласник Републике Српске“, број 65/08.

⁷⁸ „Службени гласник Републике Српске“, бр. 121/12, 52/14, 103/15 и 15/16.

⁷⁹ „Службени гласник Републике Српске“, број 112/23.

У циљу ефикаснијег откривања случајева корупције у јавним набавкама потребно је новим стратешким документом предвидјети мјере и активности посвећене изради и спровођењу програма обука (унапређењу) за припаднике МУП, носиоце правосудних функција у овој области.

Утврђивање поријекла имовине

Поступак утврђивања поријекла имовине регулисан је на различите начине, односно поједини правни системи су ово питање уредили са неколико закона, док су други то уредили посебним законом.

Република Српска у свом законодавству је до доношења Закона о поријеклу имовине и посебном порезу имала механизме за одузимање имовине проистекле извршењем кривичног дјела, међутим, механизам утврђивања поријекла имовине, као и његово опорезивање није постојао. Утврђивање поријекла имовине и његово опорезивање, прописано овим законом, не утиче на вођење кривичног поступка и одузимање имовине проистекле извршењем кривичног дјела. У случају ако је у кривичном поступку правоснажном пресудом утврђена имовинска корист прибављена кривичним дјелом, али и плаћен посебан порез према овом закону, суд урачунава износ плаћеног посебног пореза у имовинску корист прибављену кривичним дјелом.

Веома је важно да у свакој земљи грађани могу да објасне са чим располажу и одакле им извори за то чиме располажу. Предложени закон треба да обезбиједи ефикаснији систем борбе против корупције, сиве економије и изградњу институција, али и да се кроз правни систем контролишу приходи и тако превентивно дјелује и спријече све могуће злоупотребе.

Закон о поријеклу имовине и посебном порезу на имовину који је усвојила Народна скупштина Републике Српске и који је објављен почетком 2022. године, а који је почео да се примјењује 23. фебруара 2023. године је одраз жеље да се дио питања који се односи на поријекло имовине грађана ријеша. Главни циљ овога Закона јесте да се обезбиједи ефикаснији систем борбе против корупције и сиве економије, као и подизање свијести о плаћању пореза, односно повећању пореске дисциплине у Републици Српској. Управо због тога усвајање овога закона јесте уједно и одраз зрелости нашег друштва и Републике Српске, али и исказане политичке воље и подршке власти за уређивањем ове области.

Овим законом уређени су услови, начин и поступак утврђивања поријекла имовине, те поступак опорезивања посебним порезом на имовину по стопи од 75% на основицу, тј. на увећање имовине које у периоду до три узастопне године прелази износ од 300.000 КМ, а за коју физичко лице не може да докаже начин стицања.

Поступак се спроводи кроз двије фазе, и то фазу претходног поступка и поступак контроле, с тим да фази претходног поступка претходи анализа и процјена ризика.

Важно је нагласити још једном да је Закон дао пореском обвезнику могућност учешћа у току поступка, али да неучествовање пореског обвезника – физичког лица не одлаже поступак.

Терет доказивања увећања имовине у односу на пријављене приходе физичког лица у претходном поступку је на надлежном Сектору, док се у поступку контроле терет доказивања начина стицања имовине, у дијелу у коме увећање имовине физичког лица

није у складу са његовим пријављеним приходима, пребацује на физичко лице – пореског обвезника.

За спровођење овога Закона, тј. за вођење поступка утврђивања имовине и посебног пореза на имовину и наплате посебног пореза, у Пореској управи надлежан је Сектор за утврђивање поријекла имовине и посебног пореза. У вези са наведеним, надлежни Сектор за утврђивање поријекла имовине и посебног пореза, у циљу спровођења закона, има право увида и прибављања података из свих врста евиденција и података које воде, односно посједују надлежни органи и друга лица о непокретним и покретним стварима, привредним субјектима, хартијама од вриједности, штедним улозима и рачунима код пословних банака, као и других евиденција и података из којих се може утврдити имовина физичког лица, као и из пословних књига и документације привредних друштава и других лица, ради утврђивања имовине физичког лица.

Закон о утврђивању поријекла имовине и посебном порезу на имовину представља лекс специјалис у односу на Закон о пореском поступку Републике Српске⁸⁰ и Закон о порезу на доходак⁸¹. Потреба за оваквим законом садржана је превасходно у снажној друштвеној потреби за искорјењивањем сиве економије, као и подизању свијести о плаћању пореза, али уједно и у потреби за постављањем снажних темеља пореске дисциплине у Републици Српској. Социјална компонента овог закона јесте јасна и Примјеном овог закона и стављањем под лупу имовине свих грађана који имају *очигледно* увећање имовине у највише три узастопне године и код којих постоји разлика између увећања имовине и пријављених прихода већа од 300.000 КМ, Република Српска јасно показује да нема никаквог компромиса у погледу корупције, будући да су управо оваква законска рјешења једини могући начин и пут за искорјењивање сиве економије и подизање свијести о важности плаћања пореза. Овакви закони су неопходни да би Република Српска имала уређенији порески систем, те самим тим се сврстала у групу земаља у којима је јака пореска дисциплина.

Прање новца

Процјена стања у области спречавања прања новца нефинансијског сектора у БиХ вршена је на основу података, информација и документације, који су прикупљени путем упитника надзорних органа, секторских удружења, обвезника, извјештаја и јавно доступних податка. Информације су обрађене на начин да се представи правни оквир, број правних лица који се баве обрађиваном дјелатношћу, надзор над радом обвезника у складу са Законом о спречавању прања новца и финансирању терористичких активности (у даљем тексту: ЗСПН/ФТА) број сумњивих трансакција, ниво готовинске активности и укупан промет у дјелатности, што је обрађивано кроз 15 варијабли, подијељених на основне и инхеренте, а на основу којих је извршено оцјењивање нивоа рањивости/подложности од прања новца.

Чланом 4. ЗОСПН/ФТА, прописани су обвезници спровођења мјера за откривање и спречавање прања новца који чине на финансијски сектор, а који су процијењени као рањиви и то:

⁸⁰ „Службени гласник Републике Српске“, бр. 78/20 и 37/22

⁸¹ „Службени гласник Републике Српске“, бр. 60/15, 5/16 – испр., 66/18, 105/19, 123/20, 49/21, 119/21, 56/22 и 112/23.

- лица која обављају професионалну дјелатност (нотари, адвокати, рачуновође, ревизори);
- приређивачи игара на срећу;
- агенције за некретнине;
- правна и предузетници која се баве трговином возила, пловила и летилица;
- правна и предузетници која се баве прометом племенитих метала и драгог камења и њихових производа;
- правна и физичка лица која се баве пријемом и/или расподјелом новца или имовине у хуманитарне, добротворне, вјерске, просвјетне или социјалне сврхе.

У документу Сажетак допуне Процјена ризика од прања новца и финансирања тероризма у БиХ за период 2022-2024. у дијелу који се односи на процјену нефинансијског сектора наводе се два кључна ризика из области дјелокруга рада нотара. Као први, издваја се недостатак надзора над радом нотара у области спречавања прања новца и финансирања тероризма, док се као други наводи употреба готовог новца у промету некретнина. С тим у вези, Министарство је 2023. године путем електронског упитника извршило посредни надзор свих 69 нотара у Републици Српској. Донесени су годишњи планови надзора над радом нотара у области спречавања прања новца и финансирања тероризма за 2023. и 2024. годину који предвиђају непосредни надзор свих нотарских канцеларија у Републици Српској до краја 2024. године. Закључно са 1. јулом 2024. године извршен је непосредни надзор над 36 нотарских канцеларија (што представља 57% од укупног броја нотарских канцеларија).

Поред тога, новим Законом о спречавању прања новца и финансирања тероризма у БиХ⁸² у члану 41. став 5) прописана је обавеза трансакције путем банке у случају код купопродаје ради промета некретнина чија је вриједност 30.000 КМ и више или еквивалент у страниј валути. Поред тога постоји обавеза нотара да достављају уговоре о купопродаји надлежном ФОО при СИПИ, уговоре о зајму, уговоре о поклону новца, уговоре о преносу оснивачког капитала, као и друге врсте уговора који се учине сумњивим (с тим у вези обавеза нотара је да изради и листу индикатора који би могли да изазову сумњу). У складу са наведеним, сви нотари у Републици Српској у обавези су да упућују своје клијенте на банковне трансакције путем банковног налога за плаћање или банкарског трансфера у процесу закључивања купопродајних уговора у супротном долази до одбијања закључења уговора.

Један о контролних органа за спровођење Закон о спречавању прања новца и финансирања терористичких активности је и Републичка управа за инспекцијске послове (у даљем тексту: Инспекторат), те је у складу с тим неопходно у наредном периоду ојачати исту, како у кадровском тако и у материјално-техничком смислу, како би иста била оспособљена за вршење инспекцијског надзора над примјеном прописа о спречавању прања новца и финансирања терористичких активности. Обезбјеђење средстава неопходних за наведене намјене вршиће се у наредном периоду кроз процедуру припреме и усвајања буџета Републике Српске, а у складу са Законом о буџетском систему Републике Српске, којим се уређује припрема, планирање, начин израде, доношење и извршење буџета Републике Српске, те у складу са Законом о

⁸² „Службени гласник БиХ“, број 13/24.

извршењу буџета Републике Српске, који прописује начин извршења буџета Републике Српске.

У наредном периоду предстоји извршити одређене измјене прописа којима се уређују послови инспекцијског надзора из надлежности Инспектората. У вези нормативно правног оквира, поред измјене Закона о инспекцијама Републике Српске, који уређује поступак инспекцијског надзора, као и саме области надзора, потребно је извршити одговарајуће измјене и допуне и подзаконских аката које прате наведени Закон, и то Правилник о врстама стручне спреме за одређено инспекцијско звање, односно одређену област надзора. Осим тога, акт о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста такође мора бити предмет измјена и допуна, због потребе да се исти прилагоди новој организационој структури Инспектората. У коначници, Закон о републичкој управи, као кровни закон који уређује послове управе, такође мора бити предмет измјена и допуна. Наведени закони могу бити измијењени, односно допуњени у скраћеном поступку, по хитној процедури. Одредбама члана 101. Закона о спречавању прања новца и финансирања терористичких активности прописано је да су надзорни органи дужни у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу тог Закона с њим ускладити своју организацију, опште и интерне акте.

Законом о спречавању прања новца и финансирања терористичких активности, у Глави XII – Надзор, чланом 93. став 1, тачка б), прописано је да надзор на радом обвезника из члана 5. став 1, тачка е), односно надзор над радом овлашћених мјењача обавља, између осталих органа и агенција, Пореска управа Републике Српске. У вези са наведеним, у Пореској управи Републике Српске, тј. у Сектору за контролу, истраге и обавјештајне послове, од 2022. године као унутрашња организациона јединица успостављено је и дјелује Одјељење за контролу девизног пословања које обавља послове надзора и контроле овлашћених мјењача. Такође, у истом Сектору постоји Одјељење за истраге и обавјештајне послове које непосредно поступа по достављеним информацијама и обавјештењима од стране агенција за спровођење закона у Републици Српској и БиХ, а које су везане за провјере сумњивих трансакција, а све са циљем утврђивања, превасходно, нових пореских обавеза код пореских обвезника, али и утврђивања основа сумње у постојање кривичног дјела утаја пореза и доприноса, као предикатног дјела за кривично дјело прање новца.

2.5. SWOT анализа

SWOT анализа представља повезницу између садашњег стања, које је утврђено ситуационом анализом и жељеног будућег стања које се дефинише циљевима, приоритетима и мјерама за сузбијање и борбу против корупције у дефинисаном стратешком периоду.

SWOT анализа дата је у наставку у виду прегледа снага/прилика и слабости/пријетњи уочених ситуационом анализом. Налази претходне анализе допуњени су приједлозима чланова Радне групе, проистеклим из њиховог искуства и практичног знања у вези са препознатим приликама за коруптивне радње у оквиру надлежности њихових институција. Уз снаге и слабости, дат је и преглед главних прилика/могућности и пријетњи, идентификованих на основу процјене стања и трендова околних фактора и будућих очекивања. Заједно, ова четири прегледа чине SWOT анализу, која ће послужити као инструмент за креирање приоритета и мјера.

SWOT образац

СНАГЕ	СЛАБОСТИ
<ul style="list-style-type: none"> • Јединствен управни простор • Успостављен правни и институционални оквир у области борбе против корупције у Републици Српској • Функционалан информациони систем / портал за пријаву корупције • Стручност постојећих кадровских капацитета у институцијама од изузетног значаја за борбу против корупције • Континуирани раст броја обука државних службеника и службеника у јединицама локане самоуправе на тему интегритет и борба против корупције • Континуиран раст броја дигитализованих услуга које институције пружају грађанима • Добра сарадња и координација институција од значаја за борбу против корупције 	<ul style="list-style-type: none"> • Мали број пријава корупције путем антикорупционог информационог система • Малобројне пријаве грађана за сазнања о извршеним дјелима које имају елементе корупције (злоупотреба овлаштења, мито итд.) • Мањак транспарентности у доношењу одлука • Недовољно развијена свијест грађана и привредних субјеката о неопходности пријављивања корупције • Недовољни капацитети институција за спровођење процеса интегрисања у ЕУ у погледу усклађивања са <i>acquis</i>-em у области борбе против корупције • Недовољна опремљеност материјално-техничким средствима и недовољна примјена информационих технологија у превенцији корупције • Недостатак кадровских капацитета у институцијама од изузетног значаја за борбу против корупције
ПРИЛИКЕ	ПРИЈЕТЊЕ
<ul style="list-style-type: none"> • Јачање стручних и етичких компетенција запослених у институцијама од изузетног значаја за борбу против корупције • Преузимање позитивне праксе функционалних система • Значајнија улагања у подизању свијести о штетности корупције - 	<ul style="list-style-type: none"> • Отежане економске прилике усљед неповољних регионалних и глобалних кретања • Отежан приступ међународним средствима • Одлазак становништва свих категорија

<p>образовање, едукације и промоција добрих пракси</p> <ul style="list-style-type: none"> • Заинтересованост јавности • Промоција позитивних друштвених вриједности (као што су: интегритет, транспарентности и одговорност) • Потпуна професионализација тијела за борбу против корупције • Приступ савременим методама комуникација и рада 	
--	--

2.6. Визија

Након осврта на резултате претходне анализе и очекивања у наредном периоду, дефинисана је визија борбе против корупције у Републици Српској 2025–2031. година, на следећи начин:

Визија борбе против корупције у Републици Српској 2025–2031. година:

Визија борбе против корупције у Републици Српској – јаке, одговорне и транспарентне институције чији интегритет спречава и сузбија корупцију и ужива повјерење грађана.

Овако дефинисаном визијом, која представља сажету изјаву о жељеној промјени у дугорочној перспективи којој ће стратегија допринијети, јасно је назначена дугорочна оријентација ка борби против корупције, а то је смањене и сузбијање корупције у Републици Српској. Визија је дефинисана за период до 2031. године и обухвата све релевантне аспекте будућег дјеловања, те служи као основ за утврђивање стратешких циљева.

2.7. Стратешки циљеви са индикаторима

Стратешки циљеви су израз онога што се жели постићи у периоду важења стратешког документа, односно области унутар којих је неопходно дјеловати. Дефинисана су четири стратешка циљева, како слиједи:

1. Јачање институционалног и нормативног оквира за превенцију и борбу против корупције;

2. Унапређење транспарентности јавног сектора;

3. Јачање интегритета у јавном и приватном сектору;

4. Подизање свијести о корупцији.

У формулисању стратешких циљева полази се од сагледавања стања унутар самих институција, кроз тзв. процјену ризика од настанка корупције. Тај приступ омогућава да се на основу уочених недостатака у функционисању, те идентификације потенцијалног

простора за настанак разних недозвољених појава, утврде приоритети, циљеви, а касније и конкретне активности за сваку од институција. Даље, Стратегија је свеобухватна, и укључује и приватни сектор, као и сарадњу са невладиним организацијама.

Поново ће бити примијењен такозвани тростуби методолошки приступ који подразумијева превенцију (спречавање), репресију (откривање, истрагу, процесуирање и кажњавање) и едукацију (образовање и подизање нивоа свијести о штетним посљедицама исте).

Такође, поново се посебно апострофира инсистирање на јачању интегритета те обавези континуиране израде и спровођења планова интегритета у јавном сектору, као једном од најснажнијих механизма превентивног дјеловања.

Акциони план, којим ће садржај Стратегије бити конкретизован посредством јасно дефинисаних антикоруптивних активности и рокова за њихову примјену, биће јединственог/централизованог карактера, чиме се такође изражава предидијељеност за формирање свеобухватног система за ефикасније праћење њиховог спровођења.

Први стратешки циљ заснива се на предидијељености Републике Српске да системски приступи унапређењу борбе против корупције кроз јачање институционалних капацитета у овој области. Прописи су полазна основа у свеобухватној борби против корупције. Република Српска у свом правном промету има Закон о заштити лица која пријављују корупцију, који је приликом усвајања био у потпуности усклађен са законодавством ЕУ, али у оквиру овога циља анализираће се сви антикорупциони прописи у Републици Српској и потреба за измјеном истих, те преузети кораци ка унапређењу закона и подзаконских аката који се односе на борбу против корупције, а све у циљу усклађивања нормативног оквира са ЕУ правним тековинама у области борбе против корупције и релевантним међународним стандардима.

Други стратешки циљ се заснива на транспарентности свих послова у оквиру јавног сектора. Транспарентност рада јавних институција је веома битна за сузбијање корупције. У оквиру овога стратешког циља потребно је унаприједити приступ информацијама од јединица локалне самоуправе до свих републичких институција. У оквиру овог стратешког циља потребно је у посебно ризичним областима као што су јавне набавке, запошљавање итд. значајно унаприједити транспарентности.

Трећи стратешки циљ заснива се на јачању интегритета у јавном и приватном сектору. Интегритет појединца значи имати безусловну и непоколебљиву обавезу према моралним вриједностима и обавезама. Интегритет институције је скуп вриједности и поступања органа јавне власти, других организација и правних лица који омогућавају да јавни функционери, запослени и радно ангажовани поштују законе, кодексе понашања и етички дјелују с циљем избјегавања корупције и побољшања рада. Интегритет је битан за спречавање корупције и изграду већег повјерења грађана у институције. Јачање интегритета је стратешки циљ за који слободно можемо рећи да је неопходан свим стратешким документима из ове области, те је циљ овог стратешког документа јачање интегритета не само у јавном него и у приватном сектору, те уопште промоција позитивних друштвених вриједности.

Четврти стратешки циљ је заснован на подизању свијести о негативним ефектима корупције. Република Српске има инструменте за пријаву и борбу против корупције, али поставља се питање колико су грађани упознати с тим инструментима и колико се користе. Информације о штетности корупције, начинима пријаве корупције и заштити лица која пријаве корупцију би требале бити више доступне грађанима у циљу примене антикорупционих прописа. Како би се остварио овај стратешки циљ неопходно је извршити анализу на који начин увести едукације у институције образовно-васпитног карактера, као мјесту које омогућава да шири круг лица (ученици, родитељи, просветни радници) буде упознат с негативним ефектима корупције и начинима пријаве. Такође, потребно је редовно едуковање кључних актера који учествује у борби против корупције и спровођење кампања о подизању нивоа антикорупционе културе.

Табела бр.1 Преглед стратешких циљева са индикаторима

Стратешки циљ:	Индикатор:	Полазна вриједност:	Циљна вриједност:
1. Јачање институционалног и нормативног оквира за превенцију и борбу против корупције	– формирано професионално, независно тијело за борбу против корупције и/или ојачан Ресор за спровођење Стратегије за борбу против корупције, у кадровском и материјално-техничком смислу	Ресор није кадровски попуњен	Кадровски попуњен ресор или основано независно, професионално тијело
	– број одржаних састанака и потписаних меморандума институција на нивоу Републике Српске	–	Минимално четири
	– број измијењених прописа	–	Минимално пет
	– број одржаних састанака на регионалном и међународном нивоу	–	Минимално три

2. Унапређење транспарентности јавног сектора	Број дигитализованих јавних услуга	7	Најмање два-три годишње
3. Јачање интегритета у јавном и приватном сектору	<ul style="list-style-type: none"> – унапријеђен систем интегритета у јавном сектору – промовисање система интегритета у приватном сектору 	<ul style="list-style-type: none"> – Систем интегритета није максимално искориштен – Нема усвојених планова интегритета у приватном сектору 	<ul style="list-style-type: none"> – Систем интегритета функционалан – Усвојени планови интегритета (мин. 50% привредних субјеката)
4. Подизање свијести о корупцији	<ul style="list-style-type: none"> – број реализованих активности на информисању и едуковању дјете, родитеља и васпитно-образовних радника у основним и средњим школама – број одржаних едукација у институцијама које учествују у борби против корупције – број спроведених кампања о негативним ефектима корупције у друштву 	<p>-</p> <p>-</p> <p>-</p>	<ul style="list-style-type: none"> – пет на годишњем нивоу – Минимално два на годишњем нивоу – четири на годишњем нивоу

3. ПРИОРИТЕТИ И МЈЕРЕ

Приоритети представљају кључна подручја дјеловања у наредном стратешком периоду, а заједно са мјерама које обухватају доприносе остваривању стратешких циљева.

Преглед приоритета по стратешким циљевима приказан је у сљедећој табели:
Табела бр. 2: Преглед приоритета по стратешким циљевима

Стратешки циљеви	Приоритети
1. Јачање институционалног и нормативног оквира за превенцију и борбу против корупције	<ul style="list-style-type: none"> – институционално јачање – унапређење сарадње актера који учествују у детекцији, процесуирању и кажњавању кривичних дјела са обиљежјем корупције – унапређење нормативног оквира у области борбе против корупције – јачање регионалне и међународне сарадње у области борбе против корупције
2. Унапређење транспарентности јавног сектора	<ul style="list-style-type: none"> – унапређење транспарентности у свим пословима јавног сектора – повећати број дигитализованих јавних услуга – одговорно управљање јавним финансијама
3. Јачање интегритета у јавном и приватном сектору	<ul style="list-style-type: none"> – унаприједити и промовисати политике интегритета у јавном сектору – промовисање система интегритета у приватном сектору
4. Подизање свијести о негативним ефектима корупције	<ul style="list-style-type: none"> – реализација активности на информисању и едуковању ученика, родитеља и васпитно-образовних радника у основним и средњим школама – едукације кључних актера коју учествују у борби против корупције – спровођење кампања о подизању свијести грађана о штетности корупције и начину пријављивања

3.1. Преглед приоритета и мјера за 1. Стратешки циљ

У овом дијелу су табеларно приказани и сажето описани приоритети и мјере за 1. стратешки циљ, са припадајућим индикаторима. За индикаторе је дефинисано полазно стање, гдје год је то било могуће на основу расположивих података, као и циљно стање.

У оквиру првог стратешког циља планирана су четири приоритета којима се ставља нагласак да је неопходан јак институционални оквири у борби против корупције, те законски и подзаконски акти који су првенствено усмерени на превенцију корупције, али и садржавају адекватне репресивне мјере за борбу против корупције.

Табела бр. 3: Преглед приоритета и мјера за 1. стратешки циљ

Стратешки циљ 1: Јачање институционалног и нормативног оквира за превенцију и борбу против корупције			
Приоритети	Индикатори:	Полазно стање:	Циљно стање:
1.1. Институционално јачање	<ul style="list-style-type: none"> – Кадровски оснажене постојеће 	Ресор није кадровски попуњен	Да

	институције и/или основана нова која учествују у борби против корупције		
1.1.	–		
Преглед мјера за приоритет 1.1.			
1.1.1. Унаприједити постојећу и/или успоставити нову независну институцију за борбу против корупције			
1.1.2. Ојачати постојеће и обезбиједити нове кадровске, техничке и материјалне капацитете институција за борбу против корупције			
1.2. Унапређење сарадње актера који учествују у детекцији, процесуирању и кажњавању кривичних дјела са обиљежјем корупције	– потписани меморандуми о сарадњи кључних актера који учествују у детекцији, процесуирању и кажњавању кривичних дјела са обиљежјем корупције	-	Да
Преглед мјера за приоритет 1.2.			
1.2.1. Унаприједити сарадњу органа у детекцији, процесуирању и кажњавању коруптивних кривичних дјела			
1.2.2. Побољшати дјелотворност рада органа који учествују у борби против корупције			
1.2.3. Унаприједити контролу и надзор рада надлежних органа који учествују у детекцији, процесуирању и кажњавању коруптивних кривичних дјела			
1.3. Унапређење нормативног оквира у области борбе против корупције	– урађена анализа оправданости доношења нових или измјена и допуна постојећих законских и подзаконских прописа	-	Да
Преглед мјера за приоритет 1.3.			
1.3.1. Унаприједити нормативни оквир за борбу против корупције			
1.3.2. Унаприједити нормативни оквир свих прописа који доприносе превенцији и борби против корупције у циљу усклађивања са правним тековинама ЕУ и другим релевантним стандардима			

1.4. јачање регионалне и међународне сарадње у области борбе против корупције	потписани регионални и међународни споразуми о сарадњи	-	Да
Преглед мјера за приоритет 1.4.			
1.4.1. Унаприједити регионалну и међународну сарадњу у области борбе против корупције			

3.2. Преглед приоритета и мјера за 2. Стратешки циљ

У овом дијелу су табеларно приказани и сажето описани приоритети и мјере за 2. стратешки циљ, са припадајућим индикаторима. За индикаторе је дефинисано полазно стање, гдје год је то било могуће на основу расположивих података, као и циљно стање. У оквиру првог стратешког циља планирани су приоритети којима се остварује постизање неопходног нивоа транспарентности и јавности у раду институција са јавним овлаштењима. Сврха транспарентности, сама по себи јесте унапређење система јавности и одговорности које директно утиче на добро управљање и добре праксе.

Табела бр. 4: Преглед приоритета и мјера за 2. стратешки циљ

Стратешки циљ 2: Унапређење транспарентности јавног сектора			
Приоритети	Индикатори:	Полазно стање:	Циљно стање:
2.1. Унаприједити транспарентност рада јавног сектора	повећан проценат објављених података	-	15%
Преглед мјера за приоритет 2.1.			
2.1.1. Унаприједити објављивање свих битних докумената од интереса за јавност и грађане			
2.1.2. Ажурирати садржај интернет странице институција јавног сектора у циљу подизања степена проактивне транспарентности с аспектом на јавне набавке			
2.2. Повећати број дигитализованих јавних услуга	– Повећан број дигитализованих јавних услуга које јавна управа пружају грађанима	7	Најмање два-три годишње
2.2.1. Дигитална трансформација јавне управе			
2.2.2. Повећати број дигитализованих јавних услуга у области образовања и васпитања			

2.3. Одговорно управљање јавним финансијама	– У % смањен број издатих препорука у ревизорским извјештајима ГСР ЈС РС	-	50%
	– У % смањен број ревизорских извјештаја са негативним мишљењем и мишљењем са резервом	-	50%
<p>2.3.1. Развијати свијест руководиоца институција јавног сектора (републички ниво и ЈЛС) о одговорности истих у процесу доношења пословних одлука, а све у сврху транспарентног трошења расположивих средстава, који се користе за реализацију циљева институције</p> <p>2.3.2. Успостављени механизми за прелазак са линијског на програмско буџетирање (усвајање буџета Републике Српске у програмском формату)</p> <p>2.3.3. Ажурирање постојећих и успостављање нових поузданих евиденција и регистара о додјели грантова и субвенција. Исте учинити доступним јавности путем веб-страница</p>			

3.3. Преглед приоритета и мјера за 3. Стратешки циљ

У овом дијелу су табеларно приказани и сажето описани приоритети и мјере за 3. стратешки циљ, са припадајућим индикаторима. За индикаторе је дефинисано полазно стање, гдје год је то било могуће на основу расположивих података, као и циљно стање. Јавни интегритет се односи на досљедно придржавање заједничких етичких вриједности, принципа и норми, као и давање приоритета ономе што се у једном друштву сматра јавним интересом у односу на приватни интерес појединца. Интегритет институције је скуп вриједности и прописа органа јавне власти, других организација и правних лица који омогућавају да функционери, запослени и радно ангажовани поштују законе, кодексе понашања и да етички дјелују с циљем избјегавања корупције и побољшања процеса рада.

Пошто корупција подразумијева свјесну намјеру појединца да злоупотреби одређена овлаштења како би стекао личну корист, за превенцију корупције су управо кључна основа морална начела којих појединци треба да се придржавају при вршењу дужности, као и лични интегритет појединаца који обављају јавне функције.

У оквиру првог стратешког циља планирана су приоритети који имају за циљ унапређење етичких кодекса и интегритета како унутар јавних институција тако и у приватном сектору.

Табела бр. 3: Преглед приоритета и мјера за 3. стратешки циљ

Стратешки циљ 3: Јачање интегритета у јавном и приватном сектору			
Приоритети	Индикатори:	Полазно стање:	Циљно стање:
3.1. унаприједити и промовисати политике интегритета у јавном сектору	– Унапријеђен систем интегритета у јавном сектору	- систем интегритета није максимално искориштен	- систем интегритета функционалан
Преглед мјера за приоритет 3.1.			
3.1.1. Модернизована правила за израду планова интегритета Модернизовати			
3.1.2. Усагласити кодекс у јавном сектору у складу са достигнућим међународним стандардима и афирмисан етички кодекс/кодекс понашања и интегритет унутар јавних институција међу службеницима			
3.1.3. Унапређење апликације за извјештавање о реализацији планова интегритета			
3.2. Промовисање система интегритета у приватном сектору	– Промоција система интегритета у приватном сектору и планова интегритета у приватном сектору	– Нема усвојених планова интегритета у приватном сектору	– Усвојени планови интегритета (мин. 50% привредних субјеката)
Преглед мјера за приоритет 3.2.			
3.2.1. Реализовати обуке у пословном сектору о интегритету и кодексу пословне етике			
3.2.2. Промовисати планове интегритета у пословном сектору			
3.2.3. Реализовати обуке на тему постојећих стандарда и система антикорупције у пословном сектору			

3.4. Преглед приоритета и мјера за 4. Стратешки циљ

Надаље су табеларно приказани и сажето описани приоритети и мјере за 4. стратешки циљ, са припадајућим индикаторима. За индикаторе је дефинисано полазно стање, гдје год је то било могуће на основу расположивих података, као и циљно стање.

У оквиру првог стратешког циља планирана су три приоритета којима се истиче значај кампања и едукација о коруптивним активностима, негативним ефектима и антикорупционим мјерама. Овај стратешки циљ је усмјерен на подизање свијести о

негативним ефектима корупције у образовним установама, и то не само међу наставним кадром него и увођењем едукација како за дјецу, тако и за родитеље, јер управо та могућност приступа већем броју грађана путем образовних установа је јако битна за упознавање и разумијевање корупције, те стварање свијести нетолеранције на исту већ у школском узрасту. Такође, циљ је да се увођењем едукација у школским установама утврде добри темељи који ће бити од великог значаја за превенцију корупције. Такође, у оквиру овог стратешког циља истиче се значај континуираних едукација кључних актера који учествују у борби против корупције, као и упознавање комплетне јавности о коруптивним појавама и антикорупционим мјерама јер је Стратегија борбе против корупције документ који је усмерен не само према институцијама Републике Српске него према комплетном друштву и сузбијање корупције је могуће само стварањем друштвеног амбијента у којем се корупција не толерише.

Стратешки циљ 4: Подизање свијести о негативним ефектима корупције			
Приоритети	Индикатори:	Полазно стање:	Циљно стање:
4.1. Подизање свијести и едукације о корупцији за ученике, родитеље и васпитно-образовне раднике у основним и средњим школама	Број реализованих активности на информисању и едуковању ученика, родитеља и васпитно-образовних радника у основним и средњим школама	0	10 активности годишње
Преглед мјера за приоритет 4.1.			
4.1.1. Спроводи едукације о корупцији за ученике у основним и средњим школама			
4.1.2. Спроводи кампање за подизање свијести и информисање о корупцији за ученике, родитеље и васпитно-образовне раднике у основним и средњим школама			
4.2. Едукација запослених у институцијама које учествују у борби против корупције	<ul style="list-style-type: none"> – број спроведених едукација – % запослених који су учествовали у едукацијама – оснивање јединствене базе података о свим едукацијама (правосуђе, јавна управа, локална управа) 	<ul style="list-style-type: none"> – не – не – не 	<ul style="list-style-type: none"> – две на годишњем нивоу – 50% запослених – 100%
Преглед мјера за приоритет 4.2.			
4.2.1. Вршити редовне едукације судија и јавних тужилаца на тему кривичних дјела са обиљежјем корупције			
4.2.2. Вршити редовне едукације службених лица које учествују у откривању и предузимању истражних радњи за кривична дјела са обиљежјем корупције			

4.3. Спровођење активности о подизању свијести грађана о штетности корупције и начину пријављивања	– број спроведених активности на годишњем нивоу	-	– четири на годишњем нивоу
Преглед мјера за приоритет 4.3.			
4.3.1. Континуирано спроводити активности у циљу подизања свијести о штетности корупцији 4.3.2. Информисати грађане о предузетим антикорупцијским мјерама и њиховим ефектима Кључни стратешки пројекат: Надоградња и потпуна оперативност Антикорупционог информационог система			

4. КЉУЧНИ СТРАТЕШКИ ПРОЈЕКАТ

Кључни стратешки пројекти представљају интервенције највећег значаја за остварење стратешких циљева. Имају каталитички и вишеструки ефекат на развој, а њихово спровођење може бити основ за покретање других пројеката и њихови резултати треба да допринесу остварењу стратешких приоритета и одрживом развоју.

У оквиру Стратегије борбе против корупције у Републици Српској за период 2025–2031. година планира се следећи стратешки пројекат, и то:

Надоградња и потпуна оперативност АИС-а

АИС – антикорупцијски информациони систем се састоји из три модула апликација, и то:

- Апликација за пријаву сумње на корупцију – АПК;
- Апликација за мониторинг и извјештавање о реализацији Акционог плана за спровођење Стратегије и
- Апликација за мониторинг и извјештавање о реализацији планова интегритета за институције Републике Српске.

АИС апликације су конципиране тако да се састоји од модула који је доступан корисницима - грађанима који ће пријављивати уочене сумње на корупцију и друге неправилности (пријаве корупције) и администраторских модула који ће бити доступан корисницима у институцијама Републике Српске задуженим за преглед поднесених пријава и просљеђивање одговора подносиоцима пријава (када су у питању пријаве корупције) и извјештавања о реализацији Акционог плана и планова интегритета. АИС је доступна корисницима путем Интернет мреже.

Предметни пројекат се планира у оквиру стратешког циља 4: Подизање свијести о негативним ефектима корупције.

Главне пројектне активности се односе на обезбјеђење потпуне оперативности Антикорупцијског информационог система кроз:

- Проширење опсега корисника АПК апликације за пријаву сумње на корупцију (наставак сукцесивног укључивања институција јавног сектора);
- Успостављање прецизне евиденције издатих корисничких налога у институцијама (корисник – надзор“ и корисник – референт)
- Надоградња и модификација Апликације за извјештавање Акционог плана у смислу компатибилности са новоусвојеним стратешким документом;
- Надоградња и модификација Апликације, односно софтверског модула за извјештавање планова интегритета у смислу компатибилности са новоусвојеним правилима за израду и спровођење планова интегритета;
- Рјешавање логистичких и организационих претпоставки за пуну ефикасност АИС-а;
- Обезбјеђење средстава за пуну функционалност АИС-а те средстава за систем промоција и едукација за поступање по сва три модула.

Период: 2025–2027.

Главни носилац пројекта су Министарство и МУП, у сарадњи са регионалним и међународним институцијама.

Потребни извори финансирања би се обезбиједили кроз редовно пословање те кроз донаторска средства.

5. УТВРЂИВАЊЕ УНУТРАШЊЕ И МЕЂУСОБНЕ УСКЛАЂЕНОСТИ СТРАТЕШКОГ ДОКУМЕНТА

Под провјером међусобне усклађености подразумијева се усаглашавање, обезбјеђивање комплементарности развојних праваца и стратешких циљева с другим стратешким документима, истог или вишег реда, односно са стратешким документима произашлим из процеса европских интеграција и међународно прихваћеним Глобалним циљевима одрживог развоја.

Поред екстерне усклађености, у овој фази врши се и утврђивање унутрашње усклађености у смислу постојања јасне и логичке хијерархијске везе између мјера, приоритета, стратешких циљева и одговарајућих индикатора дефинисаних унутар стратешког документа.

5.1. Утврђивање међусобне усклађености

Да би се провјерила међусобна усклађеност, потребно је да носиоци израде стратешког документа претходно припреме анализу релевантног стратешког оквира, односно преглед стратешких докумената истог и вишег реда као улазну подлогу за рад. У овој стратегији разматра се, прије свега, Стратегија развоја Републике Српске, релевантне секторске стратегије, као и *SDG* оквир за усклађивање по специфичним потциљевима и индикаторима.

С тим у вези, Стратегија одрживог развоја Републике Српске у оквиру приоритета под називом „Јачање владавине права и борба против корупције“ посредством двије дефинисане мјере „Подизање нивоа ефикасности правосудног система и владавине права“ и „Интензивирање интервенција на борби против корупције“ значајно апострофира питање борбе против корупције.

Када говоримо о међусобној усклађености са *SDG* оквиром треба истаћи да је овај оквир већ претходно елабориран у ситуационој анализи.

Према томе, спровођење Агенде 2030. за одрживи развој, подразумијева спровођење 17 циљева одрживог развоја. **Циљ 16 се односи на Мир, правду и снажне институције** и њиме се жели промовисати мирољубиво, инклузивно и праведно друштво. Циљ 16 има неколико потциљева, а **потциљ 16.5 говори о потреби значајног смањења корупције и подмићивања у свим њиховим појавним облицима**. С тим у вези, овај потциљ се директно остварује у новој Стратегији кроз реализацију првог и трећег стратешког циља.

Такође, **Циљ 4, Агенде 2030 се односи на Образовање**, а које је основа за остваривање свих других циљева, а који ће се директно остваривати реализацијом Стратешког циља 4 нове Стратегије.

Истовремено по питању испуњења пута ка **чланству у Европску унију, у Споразуму о стабилизацији и придруживању БиХ и ЕУ** у глави VII правда, слобода и безбједност чланови 78. и 84. се односе на борбу против корупције. У овим члановима се прописује да ће стране у међусобној сарадњи у области правосуђа и унутрашњих послова придавати посебну важности учвршћивању владавине закона и јачању институција на свим нивоима у области управе, а нарочито у спровођењу закона и извршавању судских пресуда. Сарадња ће нарочито имати за циљ јачање независности судства и унапређивање његове ефикасности и институционалних капацитета, једнакост у поступању, развој одговарајућих структура полицијских, царинских и других органа за спровођење закона, уз пружање адекватне обуке и борбе против корупције и организованог криминала.

Наведене обавезе ће се дјелимично реализовати кроз остваривање Стратешког циља 2. нове Стратегије.

5.2. Утврђивање унутрашње усклађености

У овој фази потребно је обезбиједити и унутрашњу или интерну усклађеност стратешког документа, што подразумијева постојање јасне и логичке хијерархијске везе између мјера, приоритета и стратешких циљева дефинисаних унутар стратешког документа.

Као алат за провјеру интерне усклађености користи се образац за сажети приказ стратегије, с обзиром на то да садржи информације о усклађености стратешких циљева, приоритета и мјера, првенствено кроз њихове индикаторе, који су наведени у табеларном формату.

У том поступку прво се креће од нивоа мјера и провјерава се да ли су мјере дефинисане јасно и недвосмислено, да ли су очекивани циљеви мјера јасни и да ли излазни резултати доприносе остварењу крајњих резултата мјера. Уколико таква веза постоји, онда се провјерава да ли крајњи резултати мјера (и кључних стратешких пројеката уколико су они предвиђени описом мјера) доприносе остварењу крајњих резултата приоритета, односно колико крајњи резултати приоритета доприносе остварењу очекиваних индикатора утицаја на нивоу стратешког циља.

Као алат за провјеру интерне усклађености користи се образац за сажети приказ стратегије с обзиром на то да садржи информације о усклађености стратешких циљева, приоритета и мјера, првенствено кроз њихове индикаторе, који су наведени у табеларном формату.

6. ОКВИРНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАН

РЕДНИ БРОЈ И ОЗНАКА	% ФИНАНСИРАЊА	УКУПНО (КМ)	БУЏЕТ РС	ОСТАЛИ ИЗВОРИ	
				(КМ)	НАЗИВ ИЗВОРА
1. Стратешки циљ		3.955.000	3.425.000		530.000
1.1. Приоритет		1725.000	1525.000		200.000
1.1.1. Мјера		525.000	525.000		0
1.1.2. Мјера		1200.000	1000.000		200.000
1.2. Приоритет		2.100.000	1.800.000		300.000
1.2.1. Мјера		1.000.000	700.000		300.000
1.2.2. Мјера		1000.000	1000.000		0
1.2.3. Мјера		100.000	100.000		0
1.3. Приоритет		80.000	50.000		30.000
1.3.1. Мјера		30.000	20.000		10.000
1.3.2. Мјера		50.000	30.000		20.000
1.4. Приоритет		50.000	50.000		0
1.4.1. Мјера		50.000	50.000		0
2. Стратешки циљ		5.510.000	180.000		5.330.000
2.1. Приоритет		360.000	20.000		340.000
2.1.1. Мјера		340.000	0		340.000
2.1.2. Мјера		20.000	20.000		0
2.2. Приоритет		650.00	150.000		500.000
2.2.1. Мјера		500.000	0		500.000
2.2.2. Мјера		150.000	150.000		0
2.3. Приоритет		4.500.000	10.000		4.490.000
2.3.1. Мјера		10.000	10.000		0
2.3.2. Мјера		4.490.000	0		4.490.000
2.3.3. Мјера		30.000	30.000		0
3. Стратешки циљ		640.000	120.000		540.000
3.1. Приоритет		660.000	100.000		260.000
3.1.1. Мјера		360.000	30.000		70.000
3.1.2. Мјера		100.000	50.000		150.000
3.1.3. Мјера		200.000	20.000		40.000
3.2. Приоритет		60.000	20.000		280.000
3.2.1. Мјера		300.000	10.000		90.000
3.2.2. Мјера		100.000	5.000		95.000
3.2.3. Мјера		100.000	5.000		95.000
4. Стратешки циљ		100.000	160.000		340.000
4.1. Приоритет		500.000	40.000		60.000
4.1.1. Мјера		100.000	20.000		30.000
4.1.2. Мјера		50.000	20.000		30.000
4.2. Приоритет		50.000	80.000		120.000
4.2.1. Мјера		200.000	50.000		50.000
4.2.2. Мјера		100.000	30.000		70.000

4.3. Приоритет	100.000	40.000	160.000
4.3.1. Мјера	200.000	20.000	80.000
4.3.2. Мјера	100.000	20.000	80.000

7. ОКВИР ЗА СПРОВОЂЕЊЕ, ПРАЋЕЊЕ, ИЗВЈЕШТАВАЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ

Оквир за спровођење, праћење, извјештавање и вредновање Стратегије за борбу против корупције у Републици Српској дефинисан је у складу са нормативно-правним оквиром којим је уређена област стратешког планирања и управљања развојем у Републици Српској. Његова сврха је да се осигура механизам за праћење и мјерење напретка реализације стратешког документа и повезаних спроведбених докумената.

Дефиниције и описи појмова спровођења, праћења, извјештавања и вредновања преузете су из Приручника за израду стратешких докумената у Републици Српској.

Спровођење стратешког документа врши се путем средњорочних и годишњих планова рада Министарства. Приликом израде *средњорочних планова рада*, преузимају се релевантне мјере из стратешког документа с припадајућим индикаторима, као и полазне и циљне вриједности индикатора за сваку годину средњорочног (трогодишњег) периода. Мјере из стратешког документа уносе се у средњорочни план рада и за њих се дефинишу активности/пројекти чија реализација у трогодишњем периоду доприноси остварењу мјере, приоритета и стратешког циља из стратешког документа.

Годишњи план рада је спроведбени документ с активностима/пројектима који ће се предузимати на годишњем нивоу како би се реализовали програми из средњорочног плана рада, те оствариле мјере, приоритети и стратешки циљеви из стратешког документа.

Праћење подразумијева константно праћење, систематично и континуирано сакупљање, анализирање и коришћење података и показатеља у сврху мјерења напретка остваривања постављених циљева/приоритета/мјера, као и напретка у коришћењу расположивих средстава и предузимања одговарајућих активности с циљем евентуалних корекција. За успјешно успостављање и спровођење система праћења Ресор за спровођење Стратегије за борбу против корупције у Министарству правде и, треба да успостави и редовно ажурира електронске евиденције индикатора остварења стратешких циљева, приоритета и мјера из стратешког документа, те индикатора из годишњег плана рада. Те евиденције су основ за израду годишњег извјештаја о раду Министарства и израду годишњег извјештаја о спровођењу стратешког документа.

Извјештавање се врши путем припреме неколико извјештаја. *Годишњи извјештај о раду* се припрема с циљем праћења спровођења планираних активности/пројеката и оцјене њиховог доприноса у остваривању програма (мјера) Министарства. У годишњем извјештају о раду прецизно се наводи да ли су и у којој мјери извршене планиране активности из годишњих планова/програма рада, остварени

очекивани резултати, планирана и утрошена средства за извршење активности, и за евентуално неизвршење, разлог за неизвршење или дјелимично извршење.

На основу увида у степен постигнуте имплементације, према извјештајима о раду, и поређења с постављеним индикаторима, могуће је вршити евентуалне корекције планираних мјера из стратешког документа уколико се покаже да оне не дају очекиване резултате.

Извјештај о спровођењу стратешког документа је спроведбени документ којим се на годишњем нивоу сагледавају општи развојни трендови, као и напредак у остварењу стратешких циљева. Извјештај о спровођењу стратешког документа ставља фокус на остварене резултате и утицај током његовог спровођења, за разлику од извјештаја о раду гдје је нагласак на активностима посматраног органа управе. У том смислу извјештаји о раду представљају основу за припрему извјештаја о спровођењу стратешког документа, што упућује на потребу временске усклађености израде ових извјештаја.

Вредновање је поступак којим се врши оцјењивање успјешности, дјелотворности, напретка и утицаја у фази израде стратешког документа и/или у току његовог спровођења, а на основу прикупљених и анализираних података и сазнања добијених кроз поступак редовног праћења и додатног прикупљања података у току процеса припреме. Претходно вредновање реализације Стратегије за борбу против корупције у Републици Српској за период 2018–2022. извршено је прије израде овог стратешког документа. У току спровођења документа потребно је извршити вредновање најкасније у предзадњој години (**2030**) у циљу утврђивања степена извршења, сумирања постигнутих резултата, као и обезбјеђења улазних елемената за израду стратешког документа за наредни период. Носилац активности организовања и извођења вредновања је Министарство, с тим да се поступак вредновања може повјерити и независном спољном експерту са одговарајућим референцама.

У циљу успостављања адекватног механизма за спровођење, праћење, извјештавање и вредновање Стратегије за борбу против корупције у Републици Српској као кључни институционални актер препознат је Ресор за спровођење Стратегије за борбу против корупције у оквиру Министарства. У складу са својим прописаним надлежностима, Ресор за спровођење Стратегије за борбу против корупције успоставља механизме у погледу имплементације дијелова Стратегије из њихове надлежности, те обезбјеђује њихову координацију. Како би се обезбиједила ефикасна операционализација и спровођење Стратегије, планира се формирање посебног тијела које ће именовати Влада, а које би било задужено за операционализацију и координацију имплементације овог стратешког документа (ТОКИС), те давање приједлога и сугестија за ажурирање Акционог плана. Препоручује се да у ово тијело буду укључени и представници других институција које су носиоци имплементације мјера, по могућности они који су већ били укључени у креирање ове стратегије, како би се олакшала координација и укључивање мјера у средњорочне и годишње планове и буџете њихових институција. Чланови ТОКИС-а дужни су да на годишњем нивоу обавијесте своје непосредне руководиоце о своме раду у оквиру овога тијела.

Задужења ТОКИС-а и других носилаца и учесника активности наведена су у следећем табеларном прегледу.

Табела 13: Преглед основних активности и одговорности за спровођење, праћење, извјештавање и вредновање стратешког документа

АКТИВНОСТИ	НОСИОЦИ И УЧЕСНИЦИ У ПРОЦЕСУ (КО?)
Припрема/ажурирање Календара активности које врши Тијело за операционализацију и координацију имплементације стратешког документа (ТОКИС)	Носилац процеса: Координатор ТОКИС-а Учесници процеса: Остали чланови ТОКИС-а; Одјељење за стратешко планирање (Генерални секретаријат Владе Републике Српске)
Припрема механизма и алата за праћење и извјештавање о остварењу стратешког документа (укључујући комплетирање и ажурирање индикатора)	Носилац процеса: Координатор ТОКИС-а Учесници процеса: Остали чланови ТОКИС-а заједно са руководством Министарства, Одјељење за стратешко планирање (Генерални секретаријат Владе Републике Српске)
Ажурирање Акционог плана за наредни 1 + 2 плански циклус	Носилац процеса: Координатор ТОКИС-а Учесници у процесу: Остали чланови ТОКИС-а заједно са руководством Министарства
Припрема средњорочних и годишњих планова рада организационих јединица, укључујући кључне стратешке пројекте из стратешког документа и активности из надлежности ресора	Носилац процеса: Секретаријат МП, руководиоци ресора и организационих јединица Учесници процеса: Координатор (и чланови) ТОКИС-а с осталим надлежним службеницима
Израда средњорочног и годишњег плана рада МП-а (за наредну годину)	Носилац процеса: Министар, секретар и руководиоци ресора, уз подршку ТОКИС-а Учесници процеса: Остали службеници
Укључивање кључних стратешких пројеката / пројеката и активности у ДОБ-у	Носилац процеса: Руководиоци ресора Учесници процеса: Секретар Министарства, службеници за финансије
Усклађивање годишњих планова рада орг. јединица и годишњег плана рада Министарства са усвојеним ДОБ-ом и буџетом (за наредну годину)	Носилац процеса: Руководиоци ресора Учесници процеса: Остали надлежни руководиоци и службеници
Усвајање годишњег плана МП-а (за наредну годину)	Носилац процеса: Влада Републике Српске Учесници процеса: Министар и секретар Министарства
Разрада кључних стратешких пројеката /пројеката из годишњег плана рада Министарства	Носилац процеса: Руководиоци ресора Учесници процеса: надлежни службеници
Праћење и привлачење екстерних извора финансирања за	Носилац процеса: Координатор ТОКИС-а Учесници процеса: Чланови ТОКИС-а, руководиоци ресора

реализацију кључних стратешких пројеката	
Праћење спровођења годишњег плана рада и остварења стратешких циљева	Носилац процеса: Руководиоци ресора, координатор ТОКИС-а Учесници процеса: Чланови ТОКИС-а, надлежни службеници
Израда годишњих извјештаја о раду организационих јединица унутар Министарства	Носилац процеса: Руководиоци ресора, секретаријат Учесници процеса: Надлежни службеници
Припрема и разматрање годишњег извјештаја о спровођењу стратешког документа (за претходну годину)	Носилац процеса: Координатор ТОКИС-а Учесници процеса: Чланови ТОКИС-а, руководиоци
Припрема и разматрање годишњег извјештаја о раду Министарства (за претходну годину)	Носилац процеса: Министар, секретаријат Учесници процеса: Руководиоци ресора, надлежни службеници
Усвајање и објављивање годишњег извјештаја о спровођењу стратешког документа (за претходну годину)	Носилац процеса: Влада Републике Српске Учесници процеса: Руководилац ресора, координатор и чланови ТОКИС-а
Усвајање и објављивање годишњег извјештаја о раду Министарства (за претходну годину)	Носилац процеса: Влада Републике Српске Учесници процеса: Министар, руководиоци ресора, секретаријат
Остале важне активности: – Активности на хоризонталној и вертикалној координацији – Покретање процеса вредновања у предзадњој години спровођења стратешког документа	Носилац процеса: Координатор ТОКИС-а Учесници процеса: Чланови ТОКИС-а, руководиоци, Одјељење за стратешко планирање (Генерални секретаријат Владе Републике Српске)

8. ПРИЛОЗИ

8.1. Сажети преглед стратешких циљева, приоритета и мјера

8.1.1. Сажети преглед приоритета и мјера за 1. Стратешки циљ

Редни број и ознака	НАЗИВ	Индикатори и финансијски извори		
		Индикатори стратешког циља	Полазне вриједности	Циљне вриједности
1. Стратешки циљ	Јачање институционалног и нормативног оквира за превенцију и	– формирано професионално,		

	борбу против корупције	независно тијело за борбу против корупције и/или ојачан Ресор за спровођење Стратегије за борбу против корупције, у кадровском и материјално-техничком смислу	Ресор није кадровски попуњен	Кадровски попуњен ресор и/или основано независно, професионално тијело
		– број одржаних састанака и потписаних меморандума институција на нивоу Републике Српске	-	Минимално четири
		– % измијењених прописа	-	Минимално 3%
		– број одржаних састанака на регионалном и међународном нивоу	-	Минимално три
		Буџет (KM)	Остали извори (KM)	Укупно (KM)
		3.425.000	530.000	3.955.000
1.1. Приоритет	Институционално јачање	Индикатори приоритета	Полазне вриједности	Циљне вриједности
		Кадровски оснажене постојеће институције и/или основана нова која учествују у борби против корупције	Ресор није кадровски попуњен	Да
		Буџет (KM)	Остали извори (KM)	Укупно (KM)
		1.525.000	200.000	1.725.000
1.1.1. Мјера	1.1.1. Унаприједити постојећу и/или успоставити нову независну институцију за борбу против корупције	Индикатори мјере	Полазне вриједности	Циљне вриједности
		% попуњених систематизованих мјеста у Ресору за спровођење Стратегије за борбу против корупције у Републици Српској. Урађена анализа о потребним материјалним, техничким и финансијским средствима за оснивање нове институције	35% кадровска попуњеност Ресора	80%

		Буџет (KM)	Остали извори (KM)	Укупно (KM)
		525.000	0	525.000
1.1.2. Мјера	1.1.2. Ојачати постојеће и обезбиједити нове кадровске, техничке и материјалне капацитете институција за борбу против корупције	Индикатори мјере	Полазне вриједности	Циљне вриједности
		– % донесених нових измијењених или допуњених интерних прописа	–	Већи постотак за 3% на годишњем нивоу
		– Број реализованих обука и број обучених запослених		двје обуке годишње
		– % Већа материјална средства за рад		За 3%
		Буџет (KM)	Остали извори (KM)	Укупно (KM)
		1.000.000	200.000	1.200.000
1.2. Приоритет	1.2. Унапређење сарадње актера који учествују у детекцији, процесуирању и кажњавању кривичних дјела са обиљежјем корупције	Индикатори приоритета	Полазне вриједности	Циљне вриједности
		– потписани меморандуми о сарадњи кључних актера који учествују у детекцији, процесуирању и кажњавању кривичних дјела са обиљежјем корупције	-	да
		Буџет (KM)	Остали извори (KM)	Укупно (KM)
				1.800.000
1.2.1. Мјера	Унаприједити сарадњу органа у детекцији, процесуирању и кажњавању коруптивних кривичних дјела	Индикатори мјере	Полазне вриједности	Циљне вриједности
		– број наредби о спровођењу истраге и број потврђених оптужница за кривична дјела са обиљежјем корупције;	У 2021 – 78 наредби о спровођењу истраге, а 33 потврђене оптужнице; У 2022 – 67 наредби о спровођењу истраге, а 35 потврђене оптужнице; У 2022 – 54 наредби о спровођењу истраге, а 19 потврђене оптужнице;	3% више донесених наредби о спровођењу истраге за кривична дјела са обиљежјем корупције у односу на годишњи извјештај о раду сваке године у току трајања стратегије

		<ul style="list-style-type: none"> – број анализа за измјену законских прописа који ће унаприједити сарадњу органа у детекцији, процесуирању и кажњавању коруптивних кривичних дјела унаприједити сарадњу – набављена савремена средства за рад. 	0	3
			застарјела/неадекватна опрема за рад	- урађена анализа потреба за новом опремом и сачињен план набавки за 2025. годину и набављена нова опрема за рад
		Буџет (КМ)	Остали извори (КМ)	Укупно (КМ)
		700.000	300.000	1.000.000
1.2.2. Мјера	Побољшати дјелотворност рада органа који учествују у борби против корупције	Индикатори мјере	Полазне вриједности	Циљне вриједности
		<ul style="list-style-type: none"> – Успостављена јединствена база података коруптивних кривичних дјела; – Пад стопе кривичних дјела са обиљежјима корупције и повећан број расвијетљених кривичних дјела; – Број сачињених извјештаја о фазама у којима се налазе поједини предмети. 	0	1
			-	Пад стопе за 3% на годишњем нивоу и повећан број расвијетљених кривичних дјела за 3%
		1.000.000	0	једна на годишњем нивоу
1.2.3. Мјера	Унаприједити контролу и надзор рада надлежних органа који учествују	Индикатори мјере	Полазне вриједности	Циљне вриједности
		% унапријеђености механизма за контролу рада	0	3% на годишњем нивоу

	у детекцији, процесуирању и кажњавању коруптивних кривичних дјела	Буџет (KM)	Остали извори (KM)	Укупно (KM)
		100.000	0	100.000
1.3. Приоритет	Унапређење нормативног оквира у области борбе против корупције	Индикатори приоритета	Полазне вриједности	Циљне вриједности
		Урађена анализа оправданости доношења нових или измјена и допуна постојећих законских и подзаконских прописа	Не	Да
		Буџет (KM)	Остали извори (KM)	Укупно (KM)
		50.000	30.000	80.000
1.3.1. Мјера	Унаприједити нормативни оквир за борбу против корупције	Индикатори мјере	Полазне вриједности	Циљне вриједности
		Број упућених иницијатива за измјену законских и подзаконских аката	0	5
		Број измјена и допуна постојећих законских и подзаконских аката	0	5
		Буџет (KM)	Остали извори (KM)	Укупно (KM)
		20.000.	10.000	30.000
1.3.2. Мјера	Унаприједити нормативни оквир свих прописа који доприносе превенцији и борби против корупције у циљу усклађивања са правним тековинама ЕУ и другим релевантним стандардима	Индикатори мјере	Полазне вриједности	Циљне вриједности
		% усвојених препорука	0	50-600%
		Број измијењених/допуњених прописа на основу препорука	0	5 на годишњем нивоу
		Буџет (KM)	Остали извори (KM)	Укупно (KM)
		30.000	20.000	50.000
1.4. Приоритет	Јачање регионалне и међународне сарадње у области борбе против корупције	Индикатори приоритета	Полазне вриједности	Циљне вриједности
		– Број обука, конференција, семинара, регионалних и међународних састанака	2	10
		– Број размијењених оперативних података и информација	5	25

		Буџет (KM)	Остали извори (KM)	Укупно (KM)
		50.000	0	50.000
1.4.1. Мјера	Унаприједити регионалну и међународну сарадњу у области борбе против корупције	Индикатори мјере	Полазне вриједности	Циљне вриједности
		– Број обука, конференција, семинара, регионалних и међународних састанака	– 2	10
		– Број размијењених оперативних података и информација	5	25
		Буџет (KM)	Остали извори (KM)	Укупно (KM)
		50.000	0	50.000

8.1.2. Сажети преглед приоритета и мјера за 2. Стратешки циљ

Редни број и ознака	НАЗИВ	Индикатори и финансијски извори		
2. Стратешки циљ	Унапређење транспарентности јавног сектора	Индикатори стратешког циља	Полазне вриједности	Циљне вриједности
		Број дигитализованих јавних услуга	7	Најмање двије-три годишње
		Буџет (KM)	Остали извори (KM)	Укупно (KM)
		210.000	5.330.000	5.540.000
2.1. Приоритет	Унаприједити транспарентност рада јавног сектора	Индикатори приоритета	Полазне вриједности	Циљне вриједности
		повећан проценат објављених података	0	15%
		Буџет (KM)	Остали извори (KM)	Укупно (KM)
		20.000	340.000	360.000
2.1.1. Мјера	2.1.1. Унаприједити објављивање свих битних докумената од интереса за јавност и грађане	Индикатори мјере	Полазне вриједности	Циљне вриједности
		повећан проценат објављених података	0	15%
		Буџет (KM)	Остали извори (KM)	Укупно (KM)
		0	340.000	340.000

2.1.2. Мјера	Ажурирати садржај интернет страница институција јавног сектора у циљу подизања степена проактивне транспарентности с аспектом на јавне набавке	Индикатори мјере	Полазне вриједности	Циљне вриједности
		% институција јавног сектора које континуирано ажурирају садржај на веб-сајтови	–	100%
		Буџет (KM)	Остали извори (KM)	Укупно (KM)
		20.000	0	20.000
2.2. Приоритет	Повећати број дигитализованих јавних услуга	Индикатори приоритета	Полазне вриједности	Циљне вриједности
		Повећан број дигитализованих јавних услуга које јавна управа пружају грађана	7	Најмање двије-три годишње
		Буџет (KM)	Остали извори (KM)	Укупно (KM)
		150.000	500.000.00	650.000
2.2.1. Мјера	Дигитална трансформација јавне управе	Индикатори мјере	Полазне вриједности	Циљне вриједности
		Повећан број дигитализованих јавних услуга које органи управе пружају грађанима и привреди	7	Двије-три на годишњем нивоу
		Буџет (KM)	Остали извори (KM)	Укупно (KM)
		0	500.000	500.000
2.2.2. Мјера	Повећати број дигитализованих јавних услуга у области образовања и васпитања	Индикатори мјере	Полазне вриједности	Циљне вриједности
		Број дигитализованих јавних услуга у области образовања и васпитања	1	3
		Буџет (KM)	Остали извори (KM)	Укупно (KM)
		150.000	0	150.000
2.3. Приоритет	Одговорно управљање јавним финансијама	Индикатори приоритета	Полазне вриједности	Циљне вриједности
		% институција јавног сектора чији су руководиоци прошли едукацију	-	100%
		У % смањен број издатих препорука у ревизорским извјештајима ГСР ЈС РС	-	50%

		Буџет (KM)	Остали извори (KM)	Укупно (KM)
		30.000	4.500.000	4.530.000
2.3.1. Мјера	Развијати свијест руководиоца институција јавног сектора (републички ниво и ЈЛС) о одговорности истих у процесу доношења пословних одлука, а све у сврху транспарентног трошења расположивих средстава, који се користе за реализацију циљева институције	Индикатори мјере	Полазне вриједности	Циљне вриједности
		% институција јавног сектора чији су руководиоци прошли едукацију	0%	100%
		У % смањен број издатих препорука у ревизорским извјештајима ГСР ЈС РС	0	50%
		У % смањен број ревизорских извјештаја са негативним мишљењем и мишљењем са резервом	0	50%
	Буџет (KM)	Остали извори (KM)	Укупно (KM)	
		0	4.490.000.000	4.490.000.000
2.3.2. Мјера	Успостављени механизми за прелазак са линијског на програмско буџетирање (усвајање Буџета РС у програмском формату)	Индикатори мјере	Полазне вриједности	Циљне вриједности
		– % испуњеност нормативних и техничких предуслове за усвајање Буџета Републике Српске за 2026. годину у програмском формату	0	100%
		– Закон о буџетском систему Републике Српске, Закон о извршењу буџета Републике Српске за 2026. годину те Одлука о усвајању буџета Републике Српске за 2026. годину донесени по систему програмског буџетирања;	-	– Донесен Закон по систему програмског буџетирања
		– % реализована обуке запослених у Ресору за буџет и јавне финансије те службеника запослених у службама за финансије свих	0	100%

		буџетских корисника на републичком нивоу, који су задужени за послове планирања буџета; – израђени приручници са упутствима.		
		Буџет (KM)	Остали извори (KM)	Укупно (KM)
		0	10.000	10.000
2.3.2. Мјера	Ажурирање постојећих и успостављање нових поузданих евиденција и регистара о додјели грантова и субвенција. Исте учинити доступним јавности путем веб-страница	Индикатори мјере	Полазне вриједности	Циљне вриједности
		% Успостављених и јавно доступних регистара грантова и субвенција у институцијама које имају исте како на републичком тако и на нивоу локалних заједница	30%	100%
		Буџет (KM)	Остали извори (KM)	Укупно (KM)
		30.000	0	30.000

8.1.3. Сажети преглед приоритета и мјера за 3. Стратешки циљ

Редни број и ознака	НАЗИВ	Индикатори и финансијски извори		
		Индикатори стратешког циља	Полазне вриједности	Циљне вриједности
3. Стратешки циљ	Јачање интегритета у јавном и приватном сектору	– унапријеђен систем интегритета у јавном сектору	– Систем интегритета није максимално искориштен	– Систем интегритета функционалан
		– промовисање систем интегритета у приватном сектору	– Нема усвојених планова интегритета у приватном сектору	– Усвојени планови интегритета (мин. 50% привредних субјеката)
		Буџет (KM)	Остали извори (KM)	Укупно (KM)
		120.000	540.000	460.000
3.1. Приоритет	Унаприједити и промовисати политике	Индикатори приоритета	Полазне вриједности	Циљне вриједности
		- Усвојена нова правила за израду планова интегритета	- назив документа	- Нова модерна правила

	интегритета у јавном сектору	<ul style="list-style-type: none"> – Усклађени етички кодекси/кодекси понашања – Потпуно функционалан информациони антикорупциони систем 	<ul style="list-style-type: none"> - Неусклађени кодекси - Систем није искоришћен 	<ul style="list-style-type: none"> - 100% усклађени кодекси - Оперативан систем
		Буџет (KM)	Остали извори (KM)	Укупно (KM)
		100.000	260.000	360.000
3.1.1. Мјера	Модернизована правила за израду планова интегритета	Индикатори мјере	Полазне вриједности	Циљне вриједности
		Измијењене друштвене околности, нормативни и институционални искорак	Правила усвојена 2015	Нова правила 2025
		Буџет (KM)	Остали извори (KM)	Укупно (KM)
		30.000	70.000	100.000
3.1.2. Мјера	Усагласити кодекс у јавном сектору у складу са достигнутим међународним стандардима и афирмисан етички кодекс/кодекс понашања и интегритет унутар јавних институција међу службеницима	Индикатори мјере	Полазне вриједности	Циљне вриједности
		Унапријеђен Кодекс понашања усклађен са достигнутим међународним стандардима,	- Не	Да
		Број обука за менаџере у вези етичког понашања		2 на годишњем нивоу
		Број обука запослених у вези етичког понашања		3 на годишњем нивоу
		Број дисциплинских поступака који су вођени и окончани због повреде Кодекса понашања		- 5 на годишњем нивоу
Буџет (KM)	Остали извори (KM)	Укупно (KM)		
50.000	150.000	200.000		
3.1.3	Унапређење апликације за извјештавање о реализацији о планова интегритета	Индикатори мјере	Полазне вриједности	Циљне вриједности
		Урађена детаљна анализа тренутног степена функционалности апликације	Не	Да
		Ажурирање апликације у складу са препорукама произашлим из анализе	не	Да
Усклађивање са новоусвојеним правилима за израду и дефинисаним новим обрасцем за извјештавање	не	да		

		Буџет (KM)	Остали извори (KM)	Укупно (KM)
		20.000	40.000	60.000
3.2. Приоритет	Промовисање система интегритета у приватном сектору	Индикатори приоритета	Полазне вриједности	Циљне вриједности
		Одржане презентације у приватном сектору о ефектима планова интегритета и новим правилима за израду планова	Тренутно нема планова интегритета у приватном сектору	5
		Буџет (KM)	Остали извори (KM)	Укупно (KM)
		20.000	280.000	300.000
3.2.1. Мјера	Промовисати планове интегритета у пословном сектору	Индикатори мјере	Полазне вриједности	Циљне вриједности
		– Број реализованих обука о систему интегритета у приватном сектору	-	– 5
		– Број реализованих обука о кодексима пословне етике у приватном сектору	-	– 5
		Буџет (KM)	Остали извори (KM)	Укупно (KM)
		10.000	90.000	100.000
3.2.2. Мјера	Реализовати обуке у пословном сектору о интегритету и кодексу пословне етике	Индикатори мјере	Полазне вриједности	Циљне вриједности
		Број реализованих обука о плановима интегритета у пословном сектору	-	5
		Буџет (KM)	Остали извори (KM)	Укупно (KM)
		5.000	95.000	100.000
3.2.3. Мјера	Реализовати обуке на тему постојећих стандарда и система антикорупције у пословном сектору	Индикатори мјере	Полазне вриједности	Циљне вриједности
		Број реализованих обука на тему постојећих стандарда и система антикорупције у пословном сектору	-	Пет на годишњем нивоу
		Буџет (KM)	Остали извори (KM)	Укупно (KM)
		5.000	95.000	100.000

8.1.4. Сажети преглед приоритета и мјера за 4. Стратешки циљ

Редни број и ознака	НАЗИВ	Индикатори и финансијски извори		
		Индикатори стратешког циља	Полазне вриједности	Циљне вриједности
4. Стратешки циљ	Подизање свијести о негативним ефектима корупције	– антикорупцијска едукација у сектору образовања	Не	– Да
		– едукације кључних актера коју учествују у борби против корупције	0	– Минимално два на годишњем нивоу
		– спровођење кампања о подизању свијести грађана о штетности корупције и начину пријављивања	0	
		Буџет (KM)	Остали извори (KM)	Укупно (KM)
		160.000	340.000	500.000
4.1. Приоритет	Подизање свијести и едукације о корупцији за ученике, родитеље и васпитно-образовне раднике у основним и средњим школама	Индикатори приоритета	Полазне вриједности	Циљне вриједности
		Број реализованих обука	-	десет на годишњем нивоу
		Буџет (KM)	Остали извори (KM)	Укупно (KM)
		40.000	60.000	100.000
4.1.1. Мјера	Спроводи едукације о корупцији за ученике у основним и средњим школама	Индикатори мјере	Полазне вриједности	Циљне вриједности
		Број реализованих едукација у основним и средњим школама	0	5 годишње
		Буџет (KM)	Остали извори (KM)	Укупно (KM)
		20.000	30.000	50.000
4.1.2. Мјера	Спроводи кампање за подизање свијести и информисање о корупцији за ученике, родитеље и васпитно-образовне раднике у	Индикатори мјере	Полазне вриједности	Циљне вриједности
		Број реализованих активности/кампање за подизање свијести и информисање о корупцији	0	5 годишње

	основним и средњим школама	Буџет (KM)	Остали извори (KM)	Укупно (KM)
		20.000	30.000	50.000
4.2. Приоритет	Едукација запослених у институцијама које учествују у борби против корупције	Индикатори приоритета	Полазне вриједности	Циљне вриједности
		– број спроведених едукација	–	– Минимално двије годишње
		– број учесника у едукацијама		– 50%
		– оснивање јединствене базе података о свим едукацијама (правосуђе, јавна управа, локална управа)	– не	– основана јединствена база о свим едукацијама до 2026. године
		Буџет (KM)	Остали извори (KM)	Укупно (KM)
		80.000	120.000	200.000
4.2.1. Мјера	Вршити редовне едукације судија и јавних тужилаца на тему кривичних дјела са обиљежјем корупције	Индикатори мјере	Полазне вриједности	Циљне вриједности
		број спроведених едукација		Минимално 2 годишње
		Буџет (KM)	Остали извори (KM)	Укупно (KM)
		50.000	50.000	100.000
4.2.2. Мјера	Вршити редовне едукације службених лица које учествују у откривању и предузимању истражних радњи за кривична дјела са обиљежјем корупције	Индикатори мјере	Полазне вриједности	Циљне вриједности
		– Број спроведених едукација	-	двије на годишњем нивоу
		– % запослених који су учествовали у едукацијама	-	50% запослених
		Буџет (KM)	Остали извори (KM)	Укупно (KM)
		30.000	70.000	100.000
4.3. Приоритет	Провођење активности о подизању свијести грађана о штетности корупције и начину пријављивања	Индикатори приоритета	Полазне вриједности	Циљне вриједности
		број спроведених активности на годишњем нивоу		четири на годишњем нивоу

		Буџет (КМ)	Остали извори (КМ)	Укупно (КМ)
		40.000	160.000	200.000
4.3.1. Мјера	Континуирано спроводити активности у циљу подизања свијести о штетности корупцији	Индикатори мјере	Полазне вриједности	Циљне вриједности
		– Број организованих антикорупцијских едукација, кампања, семинара, округли столова и јавне дебата на годишњем нивоу	–	четири на годишњем нивоу
		Буџет (КМ)	Остали извори (КМ)	Укупно (КМ)
		20.000	80.000	100.000
4.3.2. Мјера	Информисати грађане о предузетим антикорупцијским мјерама и њиховим ефектима	Индикатори мјере	Полазне вриједности	Циљне вриједности
		– Организоване медијске презентације и кампање. те састанци са стручном јавношћу и грађанима	–	7
		Буџет (КМ)	Остали извори (КМ)	Укупно (КМ)
		20.000	80.000	100.000

8.2. Детаљан преглед мјера

8.2.1. Унаприједити Ресор за спровођење Стратегије за борбу против корупције и/или успоставити нову независну институцију за борбу против корупције

Веза са стратешким циљем	1.Јачање институционалног и нормативног оквира за превенцију и борбу против корупције
Приоритет	1.1.Институционално јачање
Назив мјере	1.1.1. Унаприједити Ресор за спровођење Стратегије за борбу против корупције и/или успоставити нову независну институцију за борбу против корупције
Опис мјере са оквирним подручјима дјеловања	Све антикорупционе активности у Републици Српској до 2022. године је преузимала Комисија за спровођење Стратегије за борбу против корупције која је именована од стране Владе Републике Српске на мандатни период важења стратешког документа. Имајући у виду Извјештаје Европске комисије се наводи да је неопходно у циљу јачања превенције и борбе против корупције осигурати дјелотворно функционисање и тијела за борбу против корупције, као и извршити потпуну професионализацију тијала за борбу против корупције. У циљу институционално јачања, министар правде је, уз Сагласност Владе Републике Српске од 4. новембра 2022. године, донио нови Правилник о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста

	<p>у Министарству правде, који је објављен у „Службеном гласнику Републике Српске“, број 114/22, а ступио је на снагу 30. новембра 2022. године. Тим правилником у оквиру Министарства основан је Ресор за спровођење Стратегије за борбу против корупције, као једна од четири основне организационе јединице Министарства. Наведени ресор је преузео све послове који се односе на антикорупционе активности у Републици Српској и тиме добио улогу тијела задуженог за борбу против корупције.</p> <p>У циљу испуњења препорука Европске комисије, а и остваривање услова за ефикасно обављање свих антикорупционих активности у Републици Српској неопходно је унаприједити Ресор за спровођење Стратегије за борбу против корупције, те створити услове за успостављање професионалног тијела за борбу против корупције.</p> <p>Главне активности:</p> <ul style="list-style-type: none"> – кадровско попуњавање систематизованих радних мјеста у Ресору; – израда анализе о основаности (оправданости) оснивања независног професионалног тијела за борбу против корупције; – успостављање професионалног тијела. 		
Кључни стратешки пројекти			
	Индикатори	Полазне вриједности	Циљне вриједности
Индикатори за праћење резултата мјере	<p>% попуњености систематизованих мјеста у Ресору за спровођење Стратегије за борбу против корупције у Републици Српској.</p> <p>Урађена анализа о потребним материјалним, техничким и финансијским средствима за оснивање нове институције</p> <p>Успостављено професионално тијело за борбу против корупције</p>	<p>35% кадровска попуњеност Ресора</p> <p>-</p> <p>-</p>	<p>80%</p> <p>Урађена анализа</p> <p>1</p>
Развојни ефекат и допринос мјере остварењу приоритета	<p>Попуњавањем систематизованих радних мјеста у Ресору за спровођење стратегије допринијеле би се унапређењу механизма за превенцију и борбу против корупције, односно створили услови за преузимање свих антикорупционих активности и преузимање учешћа у свим антикорупционим кампањама.</p> <p>Сваки корак који се преузме у циљу оснивања независног, професионалног тијела за борбу против корупције био би немјерљив искорак у борби против корупције.</p>		
Индикативна финансијска пројекција са изворима финансирања	<p>Износ: 525.000 КМ</p> <p>Извор: Буџет Републике Српске</p>		
Период спровођења мјере	2025–2031.		
Институција одговорна за координацију спровођења мјере	Министарство		

Носиоци спровођења мјере	Министарство
Циљне групе	Институције јавног сектора Републике Српске, привредни сектор, грађани

8.2.2. Ојачати постојеће и обезбиједити нове кадровске, техничке и материјалне капацитете институција за борбу против корупције

Веза са стратешким циљем	1: Јачање институционалног и нормативног оквира за превенцију и борбу против корупције		
Приоритет	1.1. Институционално јачање		
Назив мјере	1.1.2. Ојачати постојеће и обезбиједити нове кадровске, техничке и материјалне капацитете институција за борбу против корупције		
Опис мјере са оквирним подручјима дјеловања	<p>Циљ ове мјере је да се оснаже све институције које учествују у борби против корупције. Према исказаним потребама појединих институција потребно је кадровски, технички, финансијски ојачати првенствено МУП Републике Српске, правосудне институције (првенствено Посебно одјељење Окружног суда Бања Лука, Посебног одјељење Републичког јавног тужилаштва), Агенцију за управљање одузетом имовином, све друге институције које врше надзор и друге које учествују у превенцији корупције.</p> <p>Јачање капацитета за борбу против корупције подразумијева спровођење низа активности, и то:</p> <ul style="list-style-type: none"> – унапређење интерних прописа у области борбе против корупције; – преузимање активности у циљу кадровског јачања институција; – набавка неопходних технички средстава; – обезбијеђена финансијска средства за кадровско и техничко јачање институција. 		
Кључни стратешки пројекти			
Индикатори за праћење резултата мјере	Индикатори	Полазне вриједности	Циљне вриједности
	<ul style="list-style-type: none"> – % донесених нових, измијењених или допуњених интерних прописа; – Број реализованих обука и број обучених запослених; – Већа материјална средства за рад 	<p>0</p> <p>0</p> <p>-</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Већи постотак за 3% на годишњем нивоу – двије на годишњем нивоу – 3%
Развојни ефекат и допринос мјере остварењу приоритета	Јачањем институција које учествују у борби против корупције стварају се услови за осигурање дјелотворног функционисања и координације тијела за борбу против корупције, односно вишеструко ће се повећати ангажованост истих, односно побољшаће се међусобна сарадња и дјеловање свих учесника што ће свакако резултирати бољим спровођењем антикорупционих		

	докумената и мјера, те самим тим допринијети ће се испуњењу кључних приоритета у борби против корупције на путу према ЕУ.
Индикативна финансијска пројекција са изворима финансирања	Износ: 1.200.000 Извор: Буџет Републике Српске и донаторска средства
Период спровођења мјере	2025–2031.
Институција одговорна за координацију спровођења мјере	Министарство
Носиоци спровођења мјере	Институције јавног сектора Републике Српске
Циљне групе	Институције јавног сектора Републике Српске које учествују у борби против корупције

8.2.3. Унаприједити сарадњу органа у детекцији, процесуирању и кажњавању коруптивних кривичних дјела

Веа са стратешким циљем	1. Јачање институционалног и нормативног оквира за превенцију и борбу против корупције		
Приоритет	1.2. Унапређење сарадње актера који учествују у детекцији, процесуирању и кажњавању кривичних дјела са обиљежјем корупције		
Назив мјере	1.2.1. Унаприједити сарадњу органа у детекцији, процесуирању и кажњавању коруптивних кривичних дјела		
Опис мјере са оквирним подручјима дјеловања*	<p>За ефикаснију борбу против корупције потребно је додатно унаприједити сарадњу и координацију органа унутрашњих послова и правосудних институција. Откривање и доказивање коруптивних кривичних дјела је изузетно комплексно и захтјевно.</p> <p>Јачање сарадње и координације између надлежних институција која учествују у детекцији, процесуирању и кажњавању кривичних дјела са обиљежјем корупције могуће је кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> – побољшање оперативног поступања, институционалног, законодавног и стратешког оквира за борбу против корупције; – унапређење капацитета за превенцију и борбу против корупције; – увођења савремених средстава за рад. 		
Кључни стратешки пројекти			
Индикатори за праћење резултата мјере	Индикатори	Полазне вриједности	Циљне вриједности
	– број наредби о спровођењу истраге и број потврђених оптужница за кривична дјела са обиљежјем корупције;	У 2021 – 78 наредби о спровођењу истраге, а 33 потврђене оптужнице; У 2022 – 67 наредби о спровођењу истраге, а 35 потврђене оптужнице;	– 3% више донесених наредби о спровођењу истраге за кривична дјела са обиљежјем корупције у односу на годишњи извјештај о раду сваке године у току трајања стратегије

	<ul style="list-style-type: none"> – број анализа за измјену законских прописа који ће унаприједити сарадњу органа у детекцији, процесуирању и кажњавању коруптивних кривичних дјела унаприједити сарадњу – набављена савремена средства за рад. 	<p>У 2022 – 54 наредби о спровођењу истраге, а 19 потврђене оптужнице;</p> <p>0</p> <p>Застарјела / неадекватна опрема за рад</p> <p>–</p>	<p>– 3</p> <p>– урађена анализа потреба за новом опремом и сачињен план набавки за 2025. годину и набављена нова опрема за рад</p>
Развојни ефекат и допринос мјере остварењу приоритета	Имајући у виду комплексност откривања и доказивања коруптивних кривичних дјела потребно је унаприједити оперативну сарадњу свих релевантних институција на плану досљедне и ефикасне борбе против корупције, кроз унапређење размјене информација и података, благовремено извјештавање те формирање заједничких истражних тимова за рад на сложенијим предметима.		
Индикативна финансијска пројекција са изворима финансирања	Износ: 1.000.000 КМ Извор: Редовна буџетска средства и донаторска средства		
Период спровођења мјере	2025–2031.		
Институција одговорна за координацију спровођења мјере	– Министарство		
Носиоци спровођења мјере	<ul style="list-style-type: none"> – МУП – Јавна тужилаштва и судови, Пореска управа Републике Српске 		
Циљне групе	<ul style="list-style-type: none"> – МУП – Јавна тужилаштва и судови Републике Српске Институције јавног сектора Републике Српске, привредни сектор, грађани 		

8.2.4. Побољшати дјелотворност рада органа који учествују у борби против корупције

Веза са стратешким циљем	1. Јачање институционалног и нормативног оквира за превенцију и борбу против корупције		
Приоритет	1.2. Унапређење сарадње актера који учествују у детекцији, процесуирању и кажњавању кривичних дјела са обиљежјем корупције		
Назив мјере	1.2.2. Побољшати дјелотворност рада органа који учествују у борби против корупције		
Опис мјере са оквирним подручјима дјеловања*	<p>У оквиру овог мјере потребно је предвидјети активности које ће побољшати дјелотворност рада како органа који учествују превентивно, тако и оних који репресивно дјелују у борби против корупције. Претпоставке за дјелотворност органа у борби против корупције би подразумијевале: јачање међуинституционалне сарадње и размјене информација, унапређење обука, увођење модерних технологија у истрагама, повећање транспарентности и одговорности органа задужених за спровођење закона и унапређење законодавног оквира.</p> <p>У циљу унапређења истрага кривичних дјела са обиљежјима корупције потребно је спровести низ активности кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Успостављање прецизних статистичких података о коруптивним кривичним дјелима; – Досљедно спровођење оперативних провјера на терену и спречавање цурења информација; – Поштовање прописаних рокова за рјешавање предмета у разумном року. 		
Кључни стратешки пројекти			
Индикатори за праћење резултата мјере	Индикатори	Полазне вриједности**	Циљне вриједности***
	<ul style="list-style-type: none"> – Успостављена јединствена база података коруптивних кривичних дјела; – Пад стопе кривичних дјела са обиљежјима корупције и повећан број расвијетљених кривичних дјела; – Број сачињених извјештаја о фазама у којима се налазе поједини предмети. 	- - -	1 Пад стопе за 3% на годишњем нивоу и повећан број расвијетљених кривичних дјела за 3% једна на годишњем нивоу
Развојни ефекат и допринос мјере остварењу приоритета	<p>Дјелотворна превенција и репресија коруптивних радњи и јачање повјерења грађана у рад институција задужених за спровођење закона.</p> <p>Кроз претходно наведене претпоставке органи задужени за превенцију и борбу против корупције координисано предузимају активности, од првих сазнања о коруптивним активностима, до адекватног санкционисања извршилаца.</p>		
Индикативна финансијска пројекција са изворима финансирања	<p>Износ: 1.000.000</p> <p>Извор: Редовна буџетска средства</p>		

Период спровођења мјере	2025–2031.
Институција одговорна за координацију спровођења мјере	Министарство
Носиоци спровођења мјере	МУП, јавна тужилаштва и судови Републике Српске
Циљне групе	Институције јавног сектора Републике Српске, привредни сектор, грађани

8.2.5. Унаприједити контролу и надзор рада надлежних органа који учествују у детекцији, процесуирању и кажњавању коруптивних кривичних дјела

Веза са стратешким циљем	1. Јачање институционалног и нормативног оквира за превенцију и борбу против корупције		
Приоритет	1.2. Унапређење сарадње актера који учествују у детекцији, процесуирању и кажњавању кривичних дјела са обиљежјем корупције		
Назив мјере	1.2.3. Унаприједити контролу и надзор рада надлежних органа који учествују у детекцији, процесуирању и кажњавању коруптивних кривичних дјела		
Опис мјере са оквирним подручјима дјеловања*	<p>Континуиране унутрашње контроле осигуравају непристрасност и спречавају злоупотребе у самој организацији. Контроле рада и надзора је неопходно вршити кроз инсистирање на законитој примјени прописа, имплементацији етичких кодекса и прописном предузимању мјера на санкционисању уочених неправилности.</p> <p>Битан сегмент су адекватне спољашње контрола рада и надзор од стране законом прописаних органа, као и контрола јавности.</p> <p>У циљу унапређења контроле рада потребно је кроз стратешке документе предузимати мјере на препознавању и умањењу ризика од корупције у сопственој организацији, редовно обавјештавати јавност о активностима у борби против корупције и резултатима рада органа, те омогућити примјену напредних дигиталних алата за праћење и анализу података о коруптивним активностима и доказивању коруптивних кривичних дјела, чиме се унапређује сарадња свих органа који учествују у откривању и доказивању коруптивних кривичних дјела.</p>		
Кључни стратешки пројекти			
Индикатори за праћење резултата мјере	Индикатори	Полазне вриједности**	Циљне вриједности***
	% унапријеђености механизма за контролу рада	-	За 3% на годишњем нивоу
Развојни ефекат и допринос мјере остварењу приоритета	<p>Повећана ефикасност, транспарентност и одговорност у откривању, процесуирању и кажњавању коруптивних кривичних дјела.</p> <p>Институције показују спремност за спречавање и откривање корупције у сопственим редовима и дају властити допринос сарадњи са свим органима који учествују у откривању и доказивању кривичних дјела са обиљежјем корупције.</p>		

Индикативна финансијска пројекција са изворима финансирања	Износ: 100.000 КМ Извор:
Период спровођења мјере	2025–2031.
Институција одговорна за координацију спровођења мјере	МУП (у оквиру своје унутрашње организационе структуре), Министарство
Носиоци спровођења мјере	МУП (у оквиру своје унутрашње организационе структуре), Министарство
Циљне групе	Припадници МУП-а, носиоци правосудних функција

8.2.6. Унаприједити нормативни оквир за борбу против корупције

Веза са стратешким циљем	1: Јачање институционалног и нормативног оквира за превенцију и борбу против корупције		
Приоритет	1.3. Унапређење нормативног оквира у области борбе против корупције		
Назив мјере	1.3.1. Унаприједити нормативни оквир за борбу против корупције		
Опис мјере са оквирним подручјима дјеловања*	<p>У оквиру предметне мјере, фокус се ставља на побољшање нормативног оквира у циљу ефикасније борбе против корупције. Под нормативним оквиром се подразумевају они законски прописи који директно или индиректно регулишу област борбе против корупције.</p> <p>Наиме, бројни прописи посједују антикоруптивне одредбе у функцији спречавања злоупотребе јавних овлашћења. У циљу оптимизације ефикасности процеса, предлаже се анализа и израда закључака о потреби за измјенама појединих прописа, а посебно прописа из кривично-правне области, имовинско- правне области, инспекцијске контроле, здравства и образовања, прописи који регулишу рад јавне управе и управљање финансијама, те прописи који се односе на сукоб интереса.</p>		
Кључни стратешки пројекти			
Индикатори за праћење резултата мјере	Индикатори	Полазне вриједности**	Циљне вриједности***
	Број упућених иницијатива за измјену законских и подзаконских аката	-	5
	Број измјена и допуна постојећих законских и подзаконских аката	-	5
Развојни ефекат и допринос мјере остварењу приоритета	Постизање адекватног и ефикасног правног оквира који ће својим ефектима примјене у великој мјери утицати на смањење корупције, те у том смислу обезбиједити постизање високог степена владавине права.		
Индикативна финансијска пројекција са изворима финансирања	Износ: 30.000КМ Извор: Редовна буџетска средства и донаторска средства		
Период спровођења мјере	2025–2031.		

Институција одговорна за координацију спровођења мјере	Министарство
Носиоци спровођења мјере	Институције јавног сектора Републике Српске
Циљне групе	Институције јавног сектора Републике Српске, грађани, привредни сектор

8.2.7. Унаприједити нормативни оквир свих прописа који доприносе превенцији и борби против корупције у циљу усклађивања са правним тековинама ЕУ и другим релевантним стандардима

Веза са стратешким циљем	1: Јачање институционалног и нормативног оквира за превенцију и борбу против корупције		
Приоритет	1.3. Унапређење нормативног оквира у области борбе против корупције		
Назив мјере	1.3.2. Унаприједити нормативни оквир свих прописа који доприносе превенцији и борби против корупције у циљу усклађивања са правним тековинама ЕУ и другим релевантним стандардима		
Опис мјере са оквирним подручјима дјеловања	У оквиру наведене мјере, фокус се ставља на унапређење нормативног оквира за превенцију и борбу против корупције кроз усклађивање са позитивном прописима ЕУ и релевантних међународних организација које се специјализовано баве предметном проблематиком. Овдје се, прије свега, мисли на обавезе преузете путем потписивања конвенција и протокола, те препорука референтних тијела (GRECO, UNCAC, ОЕЦД, ПАИ, ОЕБС итд). У оквиру поступка преузимање правних тековина ЕУ у законодавство Републике Српске, у току је идентификација правних прописа, односно израда Плана усклађености, који ће идентификовати све прописе које је потребно ускладити са правним тековина ЕУ.		
Кључни стратешки пројекти			
Индикатори за праћење резултата мјере	Индикатори	Полазне вриједности	Циљне вриједности
	Број усвојених препорука	0	50% до 60%
	Број измијењених/допуњених прописа на темељу препорука	0	5% на годишњем нивоу
Развојни ефекат и допринос мјере остварењу приоритета	Испуњењем, како обавезујућих тако и необавезујућих одредаба које се односе на предметну област, постиже се глобални одговор на корупцију (што она у својој суштини и јесте). Поред тога, ефекти примјене унапријеђених прописа на темељима позитивно правних тековина и релевантних стандарда, постиже се: <ul style="list-style-type: none"> – Повећана транспарентност и враћање повјерења у рад јавних институција – Побољшање пословног окружења и инвестиција 		

	<ul style="list-style-type: none"> – Унапријеђена ефикасност јавне администрације – Јачање владавине права и демократије
Индикативна финансијска пројекција са изворима финансирања	Износ: 50.000КМ Извор: Буџетска и донаторска средства
Период спровођења мјере	2025–2031.
Институција одговорна за координацију спровођења мјере	Министарство
Носиоци спровођења мјере	Институције јавног сектора Републике Српске
Циљне групе	Институције јавног сектора Републике Српске, грађани, привредни сектор

8.2.8. Унаприједити регионалну и међународну сарадњу у области борбе против корупције

Веза са стратешким циљем	1. Јачање институционалног и нормативног оквира за превенцију и борбу против корупције		
Приоритет	1.4. Јачање регионалне и међународне сарадње у области борбе против корупције		
Назив мјере	1.4.1. Унаприједити регионалну и међународну сарадњу у области борбе против корупције		
Опис мјере са оквирним подручјима дјеловања	<p>Предметна мјера се превасходно односи на унапређење сарадње референтних тијела из области борбе против корупције на регионалном и међународном нивоу, с циљем подизања степена „оперативности“ и преузимања добрих пракси.</p> <p>Спровођење активности у области регионалне и међународне превентивне али и полицијске оперативне сарадње од кључног је значаја у борби против корупције.</p> <p>Размјена информација и позитивне праксе са партнерским антикорупцијских тијелима на регионалном и међународном нивоу (АПИК, ОСЦЕ, РАИ, УН и др.), те релевантних случајева из области корупције са полицијским службеницима из земаља Европске уније, односно остатка Европе и свијета путем устаљених канала комуникације у међународној полицијској сарадњи (ЕВРОПОЛ, ИНТЕРПОЛ) довешће до бољег разумевања механизма корупције и начина борбе против корупције.</p> <p>Ова мјера има за циљ да унаприједи обавјештајну слику о корупцији кроз учешће у заједничким међународним истрагама, учешће у ЕМПАКТ Оперативним акционим плановима (ОАР ЕМПАСТ), разним конференцијама, радионицама и обукама из области борбе против корупције.</p>		
Кључни стратешки пројекти			
	Индикатори	Полазне	Циљне

		вриједности	вриједности
Индикатори за праћење резултата мјере	– Број обука, конференција, семинара, регионалних и међународних састанака	- 2	- 10
	– Број размијењених оперативних података и информација	- 5	- 25
Развојни ефекат и допринос мјере остварењу приоритета	Унапређењем међународне сарадње побољшаће се капацитети антикорупцијских тијела у Републици Српској, тј. Министарства и МУП-а.		
Индикативна финансијска пројекција са изворима финансирања	Износ: 50.000 Извор: Редовна буџетска средства		
Период спровођења мјере	2025–2031.		
Институција одговорна за координацију спровођења мјере	Министарство са партнерским антикорупцијским тијелима на регионалном и међународном нивоу МУП са партнерским полицијским агенцијама и међународним организацијама		
Носиоци спровођења мјере	Министарство, МУП		
Циљне групе	Запосленици у институцијама јавног сектора који учествују у борби против корупције		

8.2.9. Унаприједити објављивање свих битних докумената од интереса за јавност и грађане

Веза са стратешким циљем	2. Унапређење транспарентности јавног сектора
Приоритет	2.1. Унапређење транспарентности у свим пословима јавног сектора
Назив мјере	2.1.1. Унаприједити објављивање свих битних докумената од интереса за јавност и грађане
Опис мјере са оквирним подручјима дјеловања*	<p>У наредном периоду биће успостављен портал јавне управе Републике Српске, који ће омогућити лакши приступ најважнијим информацијама и услугама које органи јавне управе на републичком и локалном нивоу пружају грађанима и пословној заједници. Циљ успостављања овог портала је да буде централизована тачка приступа свим информацијама и услугама као и да се значајно побољша приступ грађана и пословних субјеката услугама које пружају републички органи. Портал ће осигурати да сви поступци, процедуре и критеријуми за добијање услуга буду доступни јавности, чиме се повећава транспарентност јавне управе, а уједно пружа могућност грађанима да боље разумеју своја права и обавезе.</p> <p>У оквиру ове мјере спроводиће се активности као што су:</p> <ul style="list-style-type: none"> – израда правног оквира за објављивање правоснажних судских одлука од интереса за јавност уз претходну анонимизацију личних података; – унаприједити објављивање одлука органа јавне управе.
Кључни стратешки пројекти	

Индикатори за праћење резултата мјере	Индикатори	Полазне Вриједности (2024)	Циљне Вриједности (2030)
	повећан проценат објављених података	-	15%
Развојни ефекат и допринос мјере остварењу приоритета	Процеси јавне управе постаће јаснији, транспарентнији и једноставнији за праћење и приступ. Кроз отвореност, доступност информација и интеракцију са корисницима, јавна управа постаје одговорнија и поузданија, а што посљедично доводи до повећања повјерења јавности и смањења ризика од корупције.		
Индикативна финансијска пројекција са изворима финансирања	Износ: 340.000 КМ Извор: Буџет Републике Српске, донаторска средства		
Период спровођења мјере	2024–2030.		
Институција одговорна за координацију спровођења мјере	Агенција за информационо-комуникационе технологије Републике Српске		
Носиоци спровођења мјере	Све институције јавног сектора Републике Српске и Јединице локалне самоуправе		
Циљне групе	Грађани, пословна заједница, све институције јавног сектора Републике Српске, јединице локалне самоуправе		

8.2.10. Ажурирати садржај интернет странице институција јавног сектора у циљу подизања степена проактивне транспарентности с аспектом на јавне набавке

Веза са стратешким циљем	2. Унапређење транспарентности јавног сектора		
Приоритет	2.1. Унаприједити транспарентност рада јавног сектора		
Назив мјере	2.1.2. Ажурирати садржај интернет странице институција јавног сектора у циљу подизања степена проактивне транспарентности с аспектом на јавне набавке		
Опис мјере са оквирним подручјима дјеловања*	У оквиру наведене мјере, фокус се ставља на постизању неопходног нивоа транспарентности и јавности у раду институција на начин да се континуираним ажурирањем садржаја на веб-сајтова са најактуелнијим информацијама и документима и омогући једноставан и брз приступ истим, те унаприједити веб-портале буџетских корисника на начин да планови набавки и други релевантни акти и информације о јавним набавкама постану доступни јавности. Идентификовати у оквиру узорка институција јавног сектора ризичне пословне процесе код јавних набавки, те план отклањања истих		
Кључни стратешки пројекти			
Индикатори за праћење резултата мјере	Индикатори	Полазне вриједности	Циљне вриједности

	% институција јавног сектора које континуирано ажурирају садржај на веб-сајтови	-	100%
Развојни ефекат и допринос мјере остварењу приоритета	<p>Реализацијом предметне мјере се постиже (омогућава) да свим грађанима и заинтересованим странама једноставно, лако и брзо омогући приступ новим информацијама и документима посредством веб-страница / платформи институција јавног сектора</p> <p>Објављивање планова набавки и други релевантних аката и информација о јавним набавкама доприноси сврсисходнијем и транспарентнијем трошењу ограничених буџетских средстава пореских обвезника, што директно даје допринос борби против корупције</p> <p><i>(Напомена: мјера се подразумејева за оне информације и документе који не подлијежу било којем степену тајности у складу са законом)</i></p>		
Индикативна финансијска пројекција са изворима финансирања	<p>Износ: 20.000КМ</p> <p>Извор: Буџетска и донаторска средства</p>		
Период спровођења мјере	2025–2031.		
Институција одговорна за координацију спровођења мјере	Генерални секретаријат Владе Републике Српске (ИТ сектор)		
Носиоци спровођења мјере	Све институција јавног сектора Републике Српске		
Циљне групе	Институције јавног сектора Републике Српске, грађани		

8.2.11. Дигитална трансформација јавне управе

Веза са стратешким циљем	2. Унапређење транспарентности јавног сектора
Приоритет	2.2. Повећати број дигитализованих јавних услуга
Назив мјере	2.2.1. Дигитална трансформација јавне управе
Опис мјере са оквирним подручјима дјеловања*	<ul style="list-style-type: none"> – Успостава електронских сервиса и отварање канала комуникација са грађанима подразумејева стратешку измјену начина приступа услугама које пружа јавна управа, те системски и плански приступ развоју сервиса који укључује и развој заједничких инфраструктурних компоненти. Услуга која се пружа би требала користити неку од заједничких компоненти које је потребно развити: – Услуга идентификације, односно е-Идентификација подносиоца захтјева - омогућава <i>single-sign on</i> пријаву корисника на портал органа управе и употребу свих објављених сервиса које је развио неки орган управе (једном се пријавиш, а користиш све услуге различитих органа које су доступне) уз поштивање правила за ниво пријављивања (<i>level of assurance</i>), као и подешавање властитог профила (контакт подаци, измјене шифри и слично, ...) – Информативни бокс, односно популарно названо е-Сандуче – омогућава достављање порука са потврдом пријема од стране

	<p>имплементираних сервиса ка грађанима (нпр. обавјештења о истеку регистрације или истеку личног документа).</p> <ul style="list-style-type: none"> – Наплата услуга или, популарно названо е-Плаћање. – Мобилна апликација – омогућава пријаву уз кориштење мобилног уређаја, пријем порука из е-Сандучета и плаћање накнада преко мобилног телефона (исте сервисе које нуде прве три компоненте на интернету само припремљено за мобилно окружење уз могућу интеграцију са Вибером, Воцапом и слично). 		
Кључни стратешки пројекти	<p>Реформа јавне управе, процес који координира Министарство управе и локалне самоуправе Републике Српске.</p> <p>Развој система електронске управе подразумијева постојање адекватног правног оквира, превасходно онога који се односи на дигиталне идентитете и информациону безбједност.</p>		
Индикатори за праћење резултата мјере	Индикатори	Полазне вриједности	Циљне вриједности
	Повећан број дигитализованих јавних услуга које органи јавне управе пружају грађанима и привреди	7	2-3 на годишњем нивоу
Развојни ефекат и допринос мјере остварењу приоритета	Ефикаснија, јефтинија и транспарентна јавна управа		
Индикативна финансијска конструкција са изворима финансирања	Износ: 500.000 Извор: текућа средства и донаторска средства		
Период спровођења мјере	2025–2031.		
Институција одговорна за координацију спровођења мјере	Агенција за ИКТ Републике Српске		
Носиоци спровођења мјере	Јавна управа Републике Српске		

8.2.12. Повећати број дигитализованих јавних услуга у области образовања и васпитања

Веза са стратешким циљем	2. Унапређење транспарентности јавног сектора
Приоритет	2.2. Повећати број дигитализованих јавних услуга
Назив мјере	2.2.2. Повећати број дигитализованих јавних услуга у области образовања и васпитања
Опис мјере са оквирним подручјима дјеловања*	<p>Реализација ове мјере подразумијева дигитализацију јавних услуга у области образовања и васпитања са циљем електронског уписа ученика у средње школе, електронске пријаве дјете за упис у предшколске установе, те увида у реалном времену у постигнућа ученика у васпитно-образовним установама.</p> <p>Ова мјера подразумијева активности, као што су:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Имплементација и тестирање софтверских рјешења за дигитализоване јавне услуге у области образовања и васпитања,

	<ul style="list-style-type: none"> • Измјене и допуне подзаконских аката у вези са дигитализованим услугама, • Обуке корисника у васпитно-образовним установама, • Промотивне активности везано за дигитализоване услуге. 		
Кључни стратешки пројекти	-		
Индикатори за праћење резултата мјере	Индикатори	Полазне вриједности	Циљне вриједности
	Број дигитализованих јавних услуга у области образовања и васпитања	1	3
Развојни ефекат и допринос мјере остварењу приоритета	Дигитализацијом јавних услуга у области образовања и васпитања одређени процеси ће се учинити ефикаснији, бржи и транспарентнији, те ће се смањити могућности манипулације процесом		
Индикативна финансијска пројекција са изворима финансирања	Износ: 150.000 КМ Извор: Редовна буџетска средства		
Период спровођења мјере	2025–2031.		
Институција одговорна за координацију спровођења мјере	Министарство просвјете и културе Републике Српске		
Носиоци спровођења мјере	Министарство просвјете и културе Републике Српске, васпитно-образовне установе		
Циљне групе	Ученици, родитељи и запослени у васпитно-образовним установама		

8.2.13. Развијати свијест руководиоца институција јавног сектора (републички ниво и ЈЛС) о њиховој одговорности у процесу доношења пословних одлука, а све у сврху транспарентног трошења расположивих средстава, који се користе за реализацију циљева институције

Веза са стратешким циљем	2. Унапређење транспарентности јавног сектора
Приоритет	2.3. Одговорно управљање јавним финансијама
Назив мјере	2.3.1. Развијати свијест руководиоца институција јавног сектора (републички ниво и ЈЛС) о њиховој одговорности у процесу доношења пословних одлука, а све у сврху транспарентног трошења расположивих средстава, који се користе за реализацију циљева институције
Опис мјере са оквирним подручјима дјеловања*	Спровести едукацију руководиоца институција јавног сектора о разумијевању одговорности за правилно и транспарентно пословање институције те сврсисходно и транспарентно трошење средстава која су дата институцијама на располагање. Обукама обухватити потребу за јачањем интерне ревизије, те независности у дјеловању интерних ревизора, као и јачању система унутрашњих финансијских контрола, а све у сврху смањења броја негативних мишљења и

	мишљења са резервом, датих од стране Главне службе за ревизију јавног сектора Републике Српске.		
Кључни стратешки пројекти			
Индикатори за праћење резултата мјере	Индикатори	Полазне вриједности**	Циљне вриједности***
	% институција јавног сектора чији су руководиоци прошли едукацију	0%	100%
	У % смањен број издатих препорука у ревизорским извјештајима ГСР ЈС РС	-	50%
	У % смањен број ревизорских извјештаја са негативним мишљењем и мишљењем са резервом	-	50%
Развојни ефекат и допринос мјере остварењу приоритета	Поменута мјера доприноси успостављање модерног и ефикасног система управљања јавним финансијама како на републичком тако и на нивоу ЈЛС, што доприноси транспарентнијем и одговорнијем коришћењу ограничених средстава пореских обвезника те уштедама јавних средстава		
Индикативна финансијска пројекција са изворима финансирања	Износ: 4.490.000 КМ Извор: Донаторска средства		
Период спровођења мјере	Континуирано у периоду реализације Стратегије, 2025–2031. година		
Институција одговорна за координацију спровођења мјере	Министарство финансија Републике Српске (са нагласком на Централну јединицу за хармонизацију Републике Српске)		
Носиоци спровођења мјере	Све институције јавног сектора, уз координацију Министарства финансија Републике Српске и Централне јединице за хармонизацију Републике Српске		
Циљне групе	Све институције јавног сектора		

8.2.14. Успостављени механизми за прелазак са линијског на програмско буџетирање у оквиру јединица локалне самоуправе Републике Српске

Веза са стратешким циљем	2.Унапређење транспарентности јавног сектора
Приоритет	2.3.Одговорно управљање јавним финансијама
Назив мјере	2.3.2. Успостављени механизми за прелазак са линијског на програмско буџетирање у оквиру јединица локалне самоуправе Републике Српске
Опис мјере са оквирним подручјима дјеловања	Измијенити и допунити Закон о буџетском систему Републике Српске, како би се на свеобухватан начин нормативно уредио процес израде и усвајања буџета јединица локалне самоуправе Републике Српске у програмском формату. Поред измјена нормативних прописа потребно је имплементирати информациони систем који подржава доношење буџета у програмском формату. Реализација мјере захтијева спровођење обука запослених у Министарству финансија, те службеника запослених у службама за финансије јединица локалне самоуправе Републике Српске, који су задужени за послове планирања буџета.

Кључни стратешки пројекти			
	Индикатори	Полазне вриједности**	Циљне вриједности***
Индикатори за праћење резултата мјере	% ЈЛС које су испуниле све нормативне и техничке предуслове за усвајање буџета у програмском формату за 2027. годину	0%	100%
Развојни ефекат и допринос мјере остварењу приоритета	Програмско буџетирање је буџетирање засновано на резултатима. Програмско буџетирање осигурава да се ограничени ресурси ефикасно алоцирају за постизање стратешких циљева, што доприноси повећању транспарентности и јачању фискалне одговорности у трошењу ограничених средстава пореских обвезника.		
Индикативна финансијска пројекција са изворима финансирања	Износ: 10.000 КМ Извор: Донаторска средства (Информациони систем за управљање буџетом Министарства финансија ће се финансирати од стране Европске уније као и обуке запослених који који су задужени за послове планирања буџета ЈЛС)		
Период спровођења мјере	2025-2027.		
Институција одговорна за координацију спровођења мјере	Министарство финансија		
Носиоци спровођења мјере	Запослени у Ресору за буџет и јавне финансије Министарства финансија и службеници запослени у службама за финансије јединица локалне самоуправе Републике Српске, који су задужени за послове планирања буџета.		
Циљне групе	Јединице локалне самоуправе		

8.2.15. Ажурирање постојећих и успостављање нових поузданих евиденција и регистара о додјели грантова и субвенција. Учинити их доступним јавности путем веб-страница

Веза са стратешким циљем	2. УНАПРЕЂЕЊЕ ТРАНСПАРЕНТНОСТИ ЈАВНОГ СЕКТОРА
Приоритет	2.3. Одговорно управљање јавним финансијама
Назив мјере	2.3..3. Ажурирање постојећих и успостављање нових поузданих евиденција и регистара о додјели грантова и субвенција. Исте учинити доступним јавности путем веб-страница
Опис мјере са оквирним подручјима дјеловања*	Субвенције и грантови представљају значајан одлив буџетских средстава како на републичком тако и на нивоу локалних заједница. Њима су обухваћени многи корисници који на различите начине користе додијељена средства на нетранспарентан начин што ствара одређене ризике од могућег ненамјенског трошења додијељених буџетских средстава и отвара простор за могуће коруптивно дјеловање. Успоставом ажурних и поузданих регистара као и ажурирањем постојећих уз транспаренту доступност истих јавности путем веб-страница институција ти ризици би се значајно смањили.

Кључни стратешки пројекти			
	Индикатори	Полазне вриједности	Циљне вриједности
Индикатори за праћење резултата мјере	% успостављених и јавно доступних регистара грантова и субвенција у институцијама које имају те регистре како на републичком тако и на нивоу локалних заједница	30%	100%
Развојни ефекат и допринос мјере остварењу приоритета	Потпуна транспарентност приликом додјеле и реализације грантова и субвенција има многоструки позитиван ефекат како на буџетску дисциплину у трошењу јавних средстава тако и на враћање самог повјерења у рад институција јавног сектора.		
Индикативна финансијска пројекција са изворима финансирања	Износ: 30.000 КМ Извор: Буџетска средстава		
Период спровођења мјере	2025–2026.		
Институција одговорна за координацију спровођења мјере	Министарство финансија		
Носиоци спровођења мјере	Запослени у Ресору за буџет и јавне финансије Министарства финансија и службеници запослени у службама за финансије јединица локалне самоуправе Републике Српске, који су задужени за послове планирања буџета.		
Циљне групе	Буџетски корисници Републике Српске и Јединице локалне самоуправе		

8.2.16. Модернизована правила за израду планова интегритета

Веза са стратешким циљем	3. Јачање интегритета у јавном и приватном сектору
Приоритет	3.1. Унаприједити и промовисати политике интегритета у јавном сектору
Назив мјере	3.1.1. Модернизована правила за израду планова интегритета
Опис мјере са оквирним подручјима дјеловања*	У оквиру предметне мјере, фокус се ставља на доношење/усвајање унапријеђених правила за израду планова интегритета у јавном сектору Републике Српске. Ова мјера је изузетног значаја будући да се израдом плана интегритета на системски начин уведе механизми доброг управљања у јавни сектор, будући да само формално спровођење прописа не гарантује функционалност система а планови интегритета су најбољи начин да се укаже на одређене пропусте у функционисању. Активности које се подразумевају о оквиру наведене мјере су:

	<ul style="list-style-type: none"> – Детаљна анализа постојећих Правила за израду, увођење и спровођење планова интегритета у Републици Српској – Креирање нове (унапријеђене) методологије и смјерница за израду планова интегритета у јавном сектору – Презентација и публикација документа који ће послужити као водич радним групама приликом креирања сопствених планова интегритета 		
Кључни стратешки пројекти			
Индикатори за праћење резултата мјере	Индикатори	Полазне вриједности**	Циљне вриједности***
	Урађена детаљна квалитативна анализа постојећег документа	Не	Да
	Креирана нова методологија / правила за израду планова интегритета	Не	Да
	Промовисана новоусвојена методологија	Не	Да
Развојни ефекат и допринос мјере остварењу приоритета	<p>Унапријеђена методологија ће у знатној мјери јасније дефинисати кључне елементе документа, као што су: начин израде, извођење задатака по фазама, рокове, начин спровођења и начина праћења документа, затим листу обвезника у јавном и приватном сектору, те ће се поред јавног сектора моћи примјењивати и у приватном сектору. Најзначајнији ефекти усвајања и спровођења овако креираних планова интегритета огледао би се у:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Повећана транспарентност – Унапријеђена ефикасност јавне администрације – Побољшање пословног окружења 		
Индикативна финансијска пројекција са изворима финансирања	<p>Износ: 100.000 КМ Извор: Буџетска и донаторска средства</p>		
Период спровођења мјере	II и III квартал 2025		
Институција одговорна за координацију спровођења мјере	Министарство		
Носиоци спровођења мјере	Институције јавног сектора Републике Српске, јединице локалне самоуправе и приватног сектора		
Циљне групе	Запослени у органима јавне управе и самоуправе, те грађани		

8.2.17. Усагласити кодекс у јавном сектору у складу са достигнутим међународним стандардима и афирмисан етички кодекс / кодекс понашања и интегритет унутар јавних институција међу службеницима

Веза са стратешким циљем	3. Јачање интегритета у јавном и приватном сектору
Приоритет	3.1. Унаприједити и промовисати политике интегритета у јавном сектору

Назив мјере	3.1.2. Усагласити кодекс у јавном сектору у складу са достигнућим међународним стандардима и афирмисан етички кодекс / кодекс понашања и интегритет унутар јавних институција међу службеницима		
Опис мјере са оквирним подручјима дјеловања	<p>Реализацијом ове мјере у области јачања интегритета, активности би биле усмјерене на то да се обезбиједи поштовање норми етичког понашања запослених у органима управе. То би допринијело да се развије систем управљања радним учинком који подразумијева стварање организацијске културе и радног окружења које обухвата континуирано усавршавање знања и вјештина, као и понашања запослених.</p> <p>Ова мјера подразумијева низ активности, као што су:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Унапријеђен нормативни оквир доношењем новог Кодекса понашања који је усклађен са достигнућим међународним стандардима, • Едукације менаџера о значају и начину санкционисања неетичког понашања запослених, • Едукације запослених о спровођењу норми етичког понашања, • Унапређење прописа о дисциплинској и материјалној одговорности, <p>Јачање капацитета структура надлежних за спровођење дисциплинске и материјалне одговорности запослених.</p>		
Кључни стратешки пројекти			
Индикатори за праћење резултата мјере	Индикатори	Полазне вриједности	Циљне вриједности
	Унапријеђен Кодекс понашања усклађен са достигнућим међународним стандардима,	не	Да
	Број обука за менаџере у вези етичког понашања	-	2 на годишњем нивоу
	Број обука запослених у вези етичког понашања	-	3 на годишњем нивоу
Број дисциплинских поступака који су вођени и окончани због повреде Кодекса понашања	-	5 на годишњем нивоу	
Развојни ефекат и допринос мјере остварењу приоритета	Реализација мјере ће допринијети јачању јединствене управне културе и примјена основних начела професионализма, мериторности и ефикасности у раду, а што ће за последицу имати стварање ефикасне, економичне, транспарентне и одговорне управе.		
Индикативна финансијска пројекција са изворима финансирања	Износ: 200.000 Извор: Буџет Републике Српске и донаторска средства		
Период спровођења мјере	2025-2030		

Институција одговорна за координацију спровођења мјере	Агенција за државну управу Републике Српске
Носиоци спровођења мјере	Министарство управе и локалне самоуправе Републике Српске, сви органи управе
Циљне групе	Запослени у органима управе Републике Српске

8.2.18. Унапређење апликације за извјештавање о реализацији о планова интегритета

Веза са стратешким циљем	3. Јачање интегритета у јавном и приватном сектору		
Приоритет	3.1. Унаприједити и промовисати политике интегритета у јавном сектору		
Назив мјере	3.1.3. Унапређење апликације за извјештавање о реализацији о планова интегритета		
Опис мјере са оквирним подручјима дјеловања*	<p>У оквиру наведене мјере, фокус се ставља на унапређењу апликативног рјешења за извјештавања усвојених планова интегритета. Интенција предметне мјере се односи на олакшавање извјештавања корисника/обвезника о реализацији усвојених планова интегритета са једне стране, те знатно брже и једноставније генерисање потребних извјештаја, са друге стране.</p> <p>Активности које се подразумевају о оквиру наведене мјере су:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Детаљна анализа тренутног стања креиране апликације – Дорада, односно апдејтовање, апликације у складу са препорукама насталим на основу претходне анализе – Усаглашавање апликације у складу са измјенама документа правила за израду планова интегритета (претпоставка измијењене методологије и смјерница) 		
Кључни стратешки пројекти			
Индикатори за праћење резултата мјере	Индикатори	Полазне вриједности**	Циљне вриједности***
	Урађена детаљна анализа тренутног степена функционалности апликације	Не	Да
	Ажурирање апликације у складу са препорукама произашлим из анализе	Не	Да
	Усклађивање са новоусвојеним правилима за израду и дефинисаним новим обрасцем за извјештавање	Не	Да
Развојни ефекат и допринос мјере остварењу приоритета	<p>Унапријеђена апликација за извјештавање о реализацији/имплементацији усвојених планова интегритета имаће за резултат сљедеће предности:</p> <p>-брже и једноставније извјештавање од стране институција (преко 1000 обвезника за израду);</p>		

	<p>- брже и једноставније тумачење за примљених извјештаја у сврху креирања аналитичких извјештаја;</p> <p>- омогућавање статистичке претраге свих извјештаја по различитим критеријумима/основама;</p> <p>- могућност ревидирања докумената кроз апликативне олакшице.</p>
Индикативна финансијска пројекција са изворима финансирања	Износ: 60.000KM Извор: Буџетска и донаторска средства
Период спровођења мјере	2025-2027.
Институција одговорна за координацију спровођења мјере	Министарство
Носиоци спровођења мјере	Министарство, МУП
Циљне групе	Институције јавног сектора Републике Српске (обвезници израде планова интегритета)

8.2.19. Промовисање планова интегритета у пословном сектору

Веза са стратешким циљем	3. Јачање интегритета у јавном и приватном сектору		
Приоритет	3.2. Промовисање система интегритета у приватном сектору		
Назив мјере	3.2.1. Промовисање планова интегритета у пословном сектору		
Опис мјере са оквирним подручјима дјеловања	<p>Потребно је додатно проширити свијест и знања приватног сектора о значају планова интегритета за привредне субјекте. Предметном мјером се такође настоји објаснити привредним субјектима да се помоћу планова интегритета може спријечити и отклонити могућност за настанак и развој различитих коруптивних понашања и других облика нарушавања интегритета у оквиру њихових организација, што управо јесте значајно за комуницирање привредних субјеката са ино партнерима који самоиницијално или по захтјеву матичних компанија инсистирају на постојању таквих докумената код својих пословних партнера.</p> <p>Ова мјера подразумијева следеће активности, усмјерене на организовање обука:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Организовање обука о плановима интегритета у пословном сектору 		
Кључни стратешки пројекти	/		
Индикатори за праћење резултата мјере	Индикатори	Полазне вриједности	Циљне вриједности
	-Број реализованих обука о плановима интегритета у пословном сектору	0	5
Развојни ефекат и допринос мјере остварењу приоритета	Провођењем обука, допринијеће се бољем и квалитетнијем познавању и разумевању значаја планова интегритета у приватном сектору, што свакако може водити до повећања свијести о слабим тачкама у раду		

	привредних субјеката и ојачати њихову способност да се одупру неправилности у свом пословању.
Индикативна финансијска пројекција са изворима финансирања	Износ: 100.000 КМ Извор: буџет или донаторска средства
Период спровођења мјере	2025–2030.
Институција одговорна за координацију спровођења мјере	Министарство
Носиоци спровођења мјере	Министарство
Циљне групе	Привредни субјекти у Републици Српској

8.2.20. Реализовати обуке у пословном сектору о интегритету и кодексима пословне етике

Веза са стратешким циљем	3. Јачање интегритета у јавном и приватном сектору		
Приоритет	3.2. Промовисање система интегритета у приватном сектору		
Назив мјере	3.2.1. Реализовати обуке у пословном сектору о интегритету и кодексима пословне етике		
Опис мјере са оквирним подручјима дјеловања*	<p>Потребно је додатно проширити свијест приватног сектора о систему интегритета и кодексима пословне етике. Мјером се жели осигурати спровођење додатних едукација приватног сектора о наведеним темама, те се жели истакнути њихов значај за привредне субјекте. Предметном мјером се такође настоје креирати услови за благовремено препознавање и спречавање нетранспарентних радњи у приватном сектору, те се настоји истаћи да је важно усклађивати понашање не само у складу са законима, већ и у складу са моралним и пословним принципима и стандардима.</p> <p>Ова мјера подразумијева следеће активности, усмјерене на организовање обука:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Организовање обука о систему интегритета у приватном сектору; • Организовање обука о кодексима пословне етике у приватном сектору. 		
Кључни стратешки пројекти	/		
Индикатори за праћење резултата мјере	Индикатори	Полазне вриједности**	Циљне вриједности***
	-Број реализованих обука о систему интегритета у приватном сектору	0	5
	-Број реализованих обука о кодексима пословне етике у приватном сектору	0	5
Развојни ефекат и допринос мјере остварењу приоритета	Провођењем обука, допринеће се бољем и квалитетнијем познавању и разумевању значаја интегритета и кодекса пословне етике у приватном сектору, што ће свакако довести до већег степена транспарентности у		

	приватном сектору. Такође, спровођењем обука, обезбиједиће се поштовање норми пословног морала који је изузетно важан за јачање пословне сарадње са клијентима, јавношћу и друштвеном средином.
Индикативна финансијска пројекција са изворима финансирања	Износ: 100.000 КМ Извор: Редовна буџетска средства и донаторска средства
Период спровођења мјере	2025–2030.
Институција одговорна за координацију спровођења мјере	Министарство
Носиоци спровођења мјере	Министарство и Привредна комора Републике Српске
Циљне групе	Привредни субјекти у Републици Српској

8.2.21. Реализовати обуке на тему постојећих стандарда и система антикорупције у пословном сектору

Веза са стратешким циљем	3. Јачање интегритета у јавном и приватном сектору		
Приоритет	3.2. Промовисање система интегритета у приватном сектору		
Назив мјере	3.2.3. Реализовати обуке на тему постојећих стандарда и система антикорупције у пословном сектору		
Опис мјере са оквирним подручјима дјеловања*	<p>Потребно је додатно проширити свијест и знања приватног сектора о значају постојећих стандарда и система антикорупције за привредне субјекте. Предметном мјером се такође настоји објаснити привредним субјектима значај успостављања, имплементације, одржавања, преиспитивања и унапређења система управљања за спречавање подмићивања, те успостављање, развој, спровођење, процјена, одржавање и побољшање ефикасног система управљања усклађеношћу унутар организација</p> <p>Ова мјера подразумијева сљедеће активности, усмјерене на организовање обука:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Организовање обука на тему постојећих стандарда и система антикорупције у пословном сектору. 		
Кључни стратешки пројекти	/		
Индикатори за праћење резултата мјере	Индикатори	Полазне вриједности**	Циљне вриједности***
	Број реализованих обука на тему постојећих стандарда и система антикорупције у пословном сектору.	0	5
Развојни ефекат и допринос мјере остварењу приоритета	Провођењем обука, допринеће се бољем и квалитетнијем познавању и разумијевању значаја увођења стандарда и система антикорупције у своје организације.		
Индикативна финансијска пројекција са изворима финансирања	Износ: 100.000 КМ Извор: буџет или донаторска средства		

Период спровођења мјере	2025–2030.
Институција одговорна за координацију спровођења мјере	Министарство
Носиоци спровођења мјере	Министарство и Привредна комора Републике Српске
Циљне групе	Привредни субјекти у Републици Српској

8.2.22. Спроводити едукације о корупцији за ученике у основним и средњим школама

Веза са стратешким циљем	4. Подизање свијести о негативним ефектима корупције		
Приоритет	4.1. Подизање свијести и едукације о корупцији за ученике, родитеље и васпитно-образовне раднике у основним и средњим школама		
Назив мјере	4.1.1. Спроводити едукације о корупцији за ученике у основним и средњим школама		
Опис мјере са оквирним подручјима дјеловања*	Креирати и реализовати програме едукације за ученике у основним и средњим школама у складу са узрастом ученика. У оквиру едукација побољшати разумијевање и подићи свијест о коруптивним и антикоруптивним радњама, те указати на важност борбе против корупције и њеним негативним ефектима. Едукације реализовати на годишњем нивоу у различитим основним и средњим школама.		
Кључни стратешки пројекти	-		
Индикатори за праћење резултата мјере	Индикатори	Полазне вриједности	Циљне вриједности
	Број реализованих едукација у основним и средњим школама	0	5 годишње
Развојни ефекат и допринос мјере остварењу приоритета	Мјера омогућава подизање свијести о корупцији код ученика у основним и средњим школама и боље разумијевање негативних ефеката корупције		
Индикативна финансијска пројекција са изворима финансирања	Износ: 50.000 КМ Извор: Редовна буџетска средства и донаторска средства		
Период спровођења мјере	2025–2031.		
Институција одговорна за координацију спровођења мјере	Министарство, Министарство просвјете и културе		
Носиоци спровођења мјере	Министарство		
Циљне групе	Ученици у основним и средњим школама		

8.2.23. Спроводити кампање за подизање свијести и информисање о корупцији за ученике, родитеље и васпитно-образовне раднике у основним и средњим школама

Веза са стратешким циљем	4. Подизање свијести о негативним ефектима корупције		
Приоритет	4.1. Подизање свијести и едукације о корупцији за ученике, родитеље и васпитно-образовне раднике у основним и средњим школама		
Назив мјере	4.1.2. Спроводити кампање за подизање свијести и информисање о корупцији за ученике, родитеље и васпитно-образовне раднике у основним и средњим школама		
Опис мјере са оквирним подручјима дјеловања	Реализовати различите активности и кампање за подизање свијести и информисање о корупцији за ученике, родитеље и васпитно-образовне раднике у основним и средњим школама као што су: информисање родитеља и васпитно-образовних радника о антикоруптивним активностима, медијске кампање, радионице за ученике и запослене у школама, обиљежавање одређених догађаја, предавања за васпитно-образовне раднике и слично.		
Кључни стратешки пројекти	-		
Индикатори за праћење резултата мјере	Индикатори	Полазне вриједности	Циљне вриједности
	Број реализованих активности/кампање за подизање свијести и информисање о корупцији	0	5 годишње
Развојни ефекат и допринос мјере остварењу приоритета	Мјера омогућава подизање свијести и информисање о корупцији за ученике, родитеље и васпитно-образовне раднике у основним и средњим школама		
Индикативна финансијска пројекција са изворима финансирања	Износ: 50.000 КМ Извор: Редовна буџетска средства и донаторска средства		
Период спровођења мјере	2025–2031.		
Институција одговорна за координацију спровођења мјере	Министарство, Министарство просвјете и културе		
Носиоци спровођења мјере	Министарство		
Циљне групе	Ученици, родитељи и васпитно-образовни радници у основним и средњим школама		

8.2.24. Вршити редовне едукације судија и јавних тужилаца на тему кривичних дјела са обиљежјем корупције

Веза са стратешким циљем	4. Подизање свијести о негативним ефектима корупције
---------------------------------	---

Приоритет	4.2. Едукација запослених у институцијама које учествују у борби против корупције		
Назив мјере	4.2.1. Вршити редовне едукације судија и јавних тужилаца на тему кривичних дјела са обиљежјем корупције		
Опис мјере са оквирним подручјима дјеловања*	Редовне едукације судија и јавних тужилаца се спроводе сваке године од стране Центра за едукацију судија и тужилаца. Кривична дјела са обиљежјем корупције захтијевају да буду обрађена кроз посебно организоване едукације само на ову тему, са аспектом анализе тренутне законске регулативе, анализе праксе (домаће али и регионалне), а који ће бити прилика за размјену информација, конструктивну дискусију, као и изналагање адекватних рјешења у превенцији и борби против корупције.		
Кључни стратешки пројекти			
Индикатори за праћење резултата мјере	Индикатори	Полазне вриједности	Циљне вриједности
	<ul style="list-style-type: none"> – Број спроведених едукација – % запослених који су учествовали у едукацијама 	0 0%	<ul style="list-style-type: none"> - 2 на годишњем нивоу - 50%
Развојни ефекат и допринос мјере остварењу приоритета	<p>Редовне едукације, би имале за циљ да се кроз теоријски приступ и активан рад на студијама случаја унаприједи постојећа знања у кривичним поступцима код кривичних дјела са обиљежјем корупције, те да се кроз практичне примјере допринесе анализирању законских рјешења и расположивих кадровских и техничких капацитета у овим поступцима, као и проактивном раду на конкретним предметима.</p> <p>Едукације правосудне заједнице доприносе осигуравању законитости, ефикасности и транспарентности у борби против корупције.</p>		
Индикативна финансијска констуркција са изворима финансирања	Износ: 100.000 КМ Извор: Редовна буџетска средства		
Период спровођења мјере	2025–2031.		
Институција одговорна за координацију спровођења мјере	Центар за едукацију судија и јавних тужилаца у Републици Српској		
Носиоци спровођења мјере	Центар за едукацију судија и јавних тужилаца у Републици Српској		
Циљне групе	Судије и јавни тужиоци који раде по предметима за кривична дјела са обиљежјем корупције		

8.2.25. Вршити редовне едукације службених лица која учествују у откривању и предузимању истражних радњи за кривична дјела са обиљежјем корупције

Веза са стратешким циљем	4. Подизање свијести о негативним ефектима корупције
Приоритет	4.2. Едукација запослених у институцијама које учествују у борби против корупције

Назив мјере	4.2.2. Вршити редовне едукације службених лица која учествују у откривању и предузимању истражних радњи за кривична дјела са обиљежјем корупције		
Опис мјере са оквирним подручјима дјеловања*	Откривање и процесуирање кривичних дјела корупције захтјева мултидисциплинаран приступ, формирање истражних тимова са искусним истражиоцима из различитих области, добро познавање релевантних прописа из области која је предмет истраге, као и адекватну подршку обавјештајног и аналитичког рада. Посебно се указује на значај посебних истражних радњи у истраживању коруптивних кривичних дјела које омогућавају законит и ефикасан начин доласка до квалитетних доказа о коруптивним кривичним дјелима и њиховим извршиоцима. Едукације у које би били укључени службена лица која учествују у истрагама, представници правосудних институција, инспекцијски и порески органи су добра основа за размјену информација, конструктивну дискусију, као и изналагање адекватних рјешења у превенцији и борби против корупције.		
Кључни стратешки пројекти			
Индикатори за праћење резултата мјере	Индикатори	Полазне вриједности	Циљне вриједности
	<ul style="list-style-type: none"> – Број спроведених едукација – Број учесника у едукацијама – Оснивање јединствене базе података о свим едукацијама (правосуђе, јавна управа, локална управа) 	- 0	<ul style="list-style-type: none"> – Минимално двије годишње – Основана јединствена база о свим едукацијама до 2026. године
Развојни ефекат и допринос мјере остварењу приоритета	Редовне едукације, би имале за циљ да се кроз теоријски приступ и активан рад на студијама случаја унаприједи постојећа знања у истрагама кривичних дјела са обиљежјем корупције, те да се кроз практичне примјере допринесе анализирању законских рјешења и расположивих кадровских и техничких капацитета у истрагама, као и проактивном раду на конкретним предметима. Едукације службених лица која учествују у истрагама кривичних дјела са обиљежјем корупције доприносе осигуравању законитости, ефикасности и транспарентности у борби против корупције.		
Индикативна финансијска конструкција са изворима финансирања	Износ: 100.000 КМ Извор: Редовна буџетска и донаторска средства		
Период спровођења мјере	2025–2031.		
Институција одговорна за координацију спровођења мјере	Министарство		
Носиоци спровођења мјере	Министарство и МУП		
Циљне групе	Службена лица која учествују у откривању и предузимању истражних радњи за кривична дјела са обиљежјем корупције		

8.2.26. Континуирано спроводити активности у циљу подизања свијести о штетности корупције

Веза са стратешким циљем	4. Подизање свијести о негативним ефектима корупције		
Приоритет	4.3. Спровођење активности о подизању свијести грађана о штетности корупције и начину пријављивања		
Назив мјере	4.3.1. Континуирано спроводити активности у циљу подизања свијести о штетности корупцији		
Опис мјере са оквирним подручјима дјеловања*	<p>У оквиру предметне мјере, фокус се ставља на реализацији активности/кампања које би за циљ имали промјену постојеће свијести о штетности корупције (промјену тренутне перцепције и менталних образаца), како грађана тако и запослених у институцијама (дакле укљученост цјелокупног друштва)</p> <p>Активности које се подразумијевају о оквиру наведене мјере су:</p> <ul style="list-style-type: none"> - одржавање антикорупционих кампања, - семинара, - округлих столова, - јавних дебата и сл. 		
Кључни стратешки пројекти			
Индикатори за праћење резултата мјере	Индикатори	Полазне вриједности	Циљне вриједности
	Број организованих антикорупцијских едукација, кампања, семинара, округли столова и јавне дебата на годишњем нивоу	0	4 на годишњем нивоу
Развојни ефекат и допринос мјере остварењу приоритета	Реализацијом прописане мјере постиже се промјена перцепције као и подизање нивоа свијести грађана о штетности корупције, те снажној афирмацији (како самих грађана тако и свих кључних актера) да се на адекватан начин укључе у борбу, што је од немјерљивог значаја за позитиван исход.		
Индикативна финансијска пројекција са изворима финансирања	Износ: 100.000 КМ Извор: Буџетска и донаторска средства		
Период спровођења мјере	2025–2031.		
Институција одговорна за координацију спровођења мјере	Министарство		
Носиоци спровођења мјере	Министарство, МУП, правосудне институције		
Циљне групе	Институције јавног сектора Републике Српске, грађани		

8.2.27. Информисати грађане о предузетим антикорупцијским мјерама и њиховим ефектима

Веза са стратешким циљем	4. Подизање свијести о негативним ефектима корупције		
Приоритет	4.3. Спровођење активности о подизању свијести грађана о штетности корупције и начину пријављивања		
Назив мјере	4.3.2. Информисати грађане о предузетим антикорупцијским мјерама и њиховим ефектима		
Опис мјере са оквирним подручјима дјеловања*	<p>У оквиру предметне мјере, фокус се ставља на информисању свих заинтересованих страна о активностима које су предузете с циљем превенције и борбе против корупције, те о резултатима/ефектима предметних мјера. Наиме, интенција овакве мјере последица је околности да, не само грађани него у већини случаја ни стручна јавност, нису упознати са напорима и резултатима које постижу институције на пољу превенције и борбе против корупције.</p> <p>Активности које се подразумијевају у оквиру наведене мјере су: Презентација антикорупцијских мјера и ефеката путем медијских кампања посредством различитих канала комуникације са грађанима (прес конференције, сајтови, ТВ, радио, друштвене мреже), одржавање састанака са представницима стручне јавности и грађана итд.</p>		
Кључни стратешки пројекти			
Индикатори за праћење резултата мјере	Индикатори	Полазне вриједности	Циљне вриједности
	Организоване медијске презентације и кампање, те састанци са стручном јавношћу и грађанима.	0	7
Развојни ефекат и допринос мјере остварењу приоритета	Реализацијом предметне мјере постигао би се виши степен информисаности грађана о антикорупцијским напорима институција и тијела које се боре против корупције, те виши степен афирмације постигнутих резултата који у коначници доводе до охрабривања ширег круга заинтересованих страна за борбу против корупције и пријаву корупције.		
Индикативна финансијска пројекција са изворима финансирања	Износ: 100.000 КМ Извор: Буџетска и донаторска средства		
Период спровођења мјере	2025–2031.		
Институција одговорна за координацију спровођења мјере	Министарство		
Носиоци спровођења мјере	Министарство, МУП, правосудне институције		
Циљне групе	Институције јавног сектора Републике Српске, грађани		

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

ПРИЈЕДЛОГА СТРАТЕГИЈЕ БОРБЕ ПРОТИВ КОРУПЦИЈЕ У РЕПУБЛИЦИ СРПскоЈ ЗА ПЕРИОД 2025–2031. ГОДИНА

I УСТАВНИ ОСНОВ

Уставни основ за доношење ове стратегије садржан је у Амандману XXXII став 1. т. 5, 6, 10. и 12. на члан 68. Устава Републике Српске, према којем Република уређује и обезбјеђује остваривање и заштиту људских права и слобода, заштиту свих облика својине, организацију, надлежности и рад државних органа и радне односе.

II УСКЛАЂЕНОСТ СА УСТАВОМ, ПРАВНИМ СИСТЕМОМ И ПРАВИЛИМА ЗА ИЗРАДУ ЗАКОНА И ДРУГИХ ПРОПИСА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Према Мишљењу Републичког секретаријата за законодавство број: 22.02-020-3277/24 од 18. децембра 2024. године, уставни основ за доношење Стратегије борбе против корупције у Републици Српској за период 2025–2031. године садржан је у Амандману XXXII на члан 68. т. 5, 6, 10. и 12. Устава Републике Српске, према коме Република уређује и обезбјеђује својинске и облигационе односе и заштиту свих облика својине, правни положај предузећа и других организација, као и основне циљеве и правце привредног развоја, те политику и мјере за усмјеравање развоја.

Правни основ за доношење ове стратегије садржан је и у члану 13. Закона о стратешком планирању и управљању развојем у Републици Српској („Службени гласник Републике Српске“, број 63/21), којим су дефинисане секторске стратегије.

Предлагач стратегије наводи да је ово четврти по реду стратешки документ из области борбе против корупције, те да основни разлог за доношење Стратегије борбе против корупције у Републици Српској за период 2025–2031. године налази у чињеници да је истекао период за који је била донесена важећа Стратегија и да је потребно да се настави са активностима стратешког дјеловања у овој области.

Републички секретаријат за законодавство указује на чињеницу да је поступак за израду Стратегије покренут доношењем Одлуке о изради стратегије борбе против корупције у Републици Српској за период 2023–2029. године („Службени гласник Републике Српске“, број 27/23), те да је Одлуком прописан рок од осам мјесеци за израду Стратегије, што обрађивач констатује у Образложењу стратегије, наводећи разлоге за прекорачење рока и кориговање периода њеног важења.

Републички секретаријат за законодавство дао је предлагачу одређене сугестије техничке природе ради побољшања текста Стратегије, што је обрађивач прихватио и уградио у текст Стратегије.

У складу са чланом 15. Уредбе о стратешким документима у Републици Српској („Службени гласник Републике Српске“, број 94/21), чланом 36. став 1. тачка 9) Пословника о раду Владе Републике Српске и Смјерницама за консултације у изради прописа и других опшних аката („Службени гласник Републике Српске“, број 86/22), обрађивач је спровео консултације са јавношћу на начин да је именована радна група за израду Стратегије и вршио јавну презентацију Стратегије.

Будући да постоји уставни основ за доношење ове стратегије, да је усаглашена са Законом о стратешком планирању и управљању у Републици Српској („Службени гласник Републике Српске“, број 63/21), Уредбом о стратешким документима у Републици Српској („Службени гласник Републике Српске“, број 94/21) и Уредбом о спроведбеним документима у Републици Српској („Службени гласник Републике Српске“, број 8/22), мишљење је да се Приједлог стратегије борбе против корупције у Републици Српској за период 2025–2031. године може упутити Влади Републике Српске на разматрање.

III УСКЛАЂЕНОСТ СА ПРАВНИМ ПОРЕТКОМ ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ

Према Мишљењу Министарства за европске интеграције и међународну сарадњу број: 17.03-020-1901/24 од 8. јула 2024. године, а након увида у прописе Европске уније и анализе Приједлога стратегије борбе против корупције у Републици Српској за период 2025–2031. година, установљени су извори права релевантни за предмет уређивања достављене стратегије, а које је предлагач консултовао током рада. Због тога у Изјави о усклађености стоји оцјена „дјелимично усклађено“.

Предметну материју, у дијелу примарних извора права ЕУ, уређују:

- Уговор о функционисању Европске уније, Први дио – Начела, Глава II – Одредбе које имају општу примјену, Члан 16; Трећи дио - Политике и унутрашње дјеловање Уније, Глава V – Област слободе, безбједности и правде, Одјељак 4 – Правосудна сарадња у кривичним стварима, чл. 82. и 83; Глава VII – Заједничка правила о конкуренцији, опорезивању и усклађивању законодавства, Одјељак 3 – Усклађивање законодавства, члан 114; Шести дио – Институционалне и финансијске одредбе, Глава II – Финансијске одредбе, Одјељак 6 – Сузбијање превара, члан 325⁸³,
- Уговор о Европској унији, Глава I – Заједничке одредбе, члан 2⁸⁴ и
- Повеља ЕУ о основним правима, чл. 1-11, 47-50⁸⁵.

⁸³ *Treaty on the Functioning of the European Union, Part I – Principles, Title II - Provisions having General Application, Article 16; Part Three - Union Policies and Internal Actions, Title V - Area of Freedom, Security and Justice, Chapter 4 – Judicial Cooperation in Criminal Matters, Articles 82 and 83; Title VII - Common Rules On Competition, Taxation And Approximation Of Laws, Chapter 3 - Approximation of Laws, Article 114; Part Six - Institutional and Financial Provisions, Title II - Financial Provisions, Chapter 6 - Combatting Fraud, Article 325*

⁸⁴ *The Treaty on European Union, Title I – Common Provisions, Article 2*

⁸⁵ *Charter of Fundamental Rights of the European Union, Articles 1-11 and 47-50*

Иако се стратешким документом не врши директно преузимање одредаба изворâ права ЕУ, предлагач је узео у обзир принципе дате у сљедећим обавезујућим секундарним изворима права ЕУ:

- Директиве (ЕУ) 2019/1937 Европског парламента и Савјета од 23. октобра 2019. године о заштити лица које пријављују кршења права Уније⁸⁶,
- Директиве (ЕУ) 2015/849 Европског парламента и Савјета од 20. маја 2015. године о спречавању кориштења финансијског система у сврху прања новца или финансирања тероризма, о измјени Регулative (ЕУ) бр. 648/2012 Европског парламента и Савјета те о стављању изван снаге Директиве 2005/60/ЕЗ Европског парламента и Савјета и Директиве Комисије 2006/70/ЕЗ⁸⁷ и
- Директиве 2014/42/ЕУ Европског парламента и Савјета од 3. априла 2014. године о замрзавању и одузимању предмета и имовинске користи остварене кривичним дјелима у Европској унији⁸⁸.

Од осталих извора права ЕУ, консултовани су:

- Резолуција Европског парламента од 8. септембра 2015. године о ситуацији у вези основних људских права у Европској унији (2013-2014) (2014/2254(INI))⁸⁹,
- Резолуција Европског парламента од 23. октобра 2013. године о организованом криминалу, корупцији и прању новца: препоруке о акцијама и иницијативама које је неопходно подузети (финални извјештај) (2013/2107(INI))⁹⁰ и
- Саопштење Комисије Савјету, Европском парламенту и Економско социјалном комитету о европској свеобухватној политици борбе против корупције COM (2011) 308⁹¹

У дијелу праксе и стандарда Савјета Европе, узети су у обзир сљедећи акти:

- Кривичноправна конвенција против корупције⁹²,

⁸⁶ Directive (EU) 2019/1937 of the European Parliament and of the Council of 23 October 2019 on the protection of persons who report breaches of Union law

⁸⁷ Directive (EU) 2015/849 of the European Parliament and of the Council of 20 May 2015 on the prevention of the use of the financial system for the purposes of money laundering or terrorist financing, amending Regulation (EU) No 648/2012 of the European Parliament and of the Council, and repealing Directive 2005/60/EC of the European Parliament and of the Council and Commission Directive 2006/70/EC

⁸⁸ Directive 2014/42/EU of the European Parliament and of the Council of 3 April 2014 on the freezing and confiscation of instrumentalities and proceeds of crime in the European Union

⁸⁹ European Parliament resolution of 8 September 2015 on the situation of fundamental rights in the European Union (2013-2014) (2014/2254(INI))

⁹⁰ European Parliament resolution of 23 October 2013 on organised crime, corruption and money laundering: recommendations on action and initiatives to be taken (final report) (2013/2107(INI))

⁹¹ Communication from the Commission to the Council the European Parliament and the European Economic and Social Committee on a Comprehensive EU Policy against Corruption COM (2011) 308.

⁹² Criminal Law Convention on Corruption.

- Додатни протокол на кривичноправну конвенцију Вијећа Европе против корупције⁹³,
- Грађанскоправна конвенција против корупције⁹⁴ и
- Препорука CM/Rec (2014)7 Комитета министара државама чланицама о заштити звиждача⁹⁵.

Такође, у дијелу осталих међународних извора права, предлагач је консултовао конвенције Уједињених нација попут Конвенције против корупције⁹⁶ и Конвенције против транснационалног организованог криминала⁹⁷, те *OECD* Конвенције о борби против подмићивања страних јавних службеника у међународним пословним трансакцијама⁹⁸.

Усвајање предметне стратегије допринијеће испуњавању обавеза из чл. 78-85. ССП-а⁹⁹ који се односе на сарадњу уговорних страна у области правосуђа и унутрашњих послова, те борбе против корупције како у приватном, тако и у јавном сектору.

IV РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ СТРАТЕГИЈЕ

Република Српска је већ дуже вријеме определијелена за системску борбу против корупције. Један од механизма такве борбе представља доношење републичке стратегије борбе против корупције на бази претходне анализе стања у друштву, препознавања слабости и ризика од корупције, као и појавних облика корупције, те укључивањем што већег броја релевантних субјеката из владиног и невладиног сектора у израду стратегије, а потом предлагањем конкретних мјера и активности за спречавање, сузбијање и санкционисање те негативне друштвене појаве.

Ово је четврти по реду стратешки документ из области борбе против корупције, што свакако потврђује опредељености Владе Републике Српске да настави да системски преузима активности које ће допринијети превенцији и спречавању корупције у Републици Српској.

Имајући у виду да је истекао период важења Стратегије за борбу против корупције у Републици Српској за период од 2018. до 2022. године, у фебруару 2022. године приступило се изради Стратегије борбе против корупције Републике Српске за наредни стратешки период. Након детаљно урађене анализе реализације претходног стратешког документа од Министарства и екстерног консултанта, формирана је радна група и кренуло се у процес израде Стратегије по фазама које су предвиђене Уредбом о стратешким документима у Републици Српској. Битно је истаћи да је процес израде Стратегије потрајао дуже од предвиђеног из разлога јер су поред чланова Радне групе

⁹³ *Additional Protocol to Criminal Law Convention of Council of Europe on Corruption.*

⁹⁴ *Civil Law Convention on Corruption.*

⁹⁵ *Recommendation CM/Rec(2014)7 of the Committee of Ministers to member States on the protection of whistleblowers.*

⁹⁶ *UN Convention against Corruption.*

⁹⁷ *UN Convention against Transnational Organized Crime.*

⁹⁸ *OECD Convention on Combating Bribery of Foreign Public Officials in International Business Transactions*

⁹⁹ Споразум о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица с једне стране, и Босне и Херцеговине с друге стране („Службени гласник БиХ – Међународни уговори“, број 10/08).

у сам процес израде овог документа био укључени шири круг представника правосуђа, невладиног сектора, управе, савеза општина и градова, те да су јавне консултације одржане у два наврата, односно документ је и у Нацрту стратешке платформе и у коначној верзији достављен институцијама који превентивно или репресивно учествују у борби против корупције.

Такође, истичемо чињеницу да иако је период важења раније стратегије истекао 2022. године, с обзиром на концепт дефинисаних мјера и активности претходним стратешким документом и пратећим Акционим планом, односно како се ради у већем дијелу о мјерама које се у континуитету спроводе, наставиле су се спроводити и у току 2023. и 2024. године.

У овом стратешком документу поново је примијењен такозвани тростуби методолошки приступ који подразумијева превенцију (спречавање), репресију (откривање, истрагу, процесуирање и кажњавање) и едукацију (образовање и подизање нивоа свијести о штетним посљедицама корупције).

Такође, поново се посебно апострофира инсистирање на јачању интегритета те обавези унапређења израде и спровођења планова интегритета у јавном, а и у приватном сектору, као једном од најснажнијих механизма превентивног дјеловања.

Акциони план, којим ће садржај Стратегије бити конкретизован посредством јасно дефинисаних антикоруптивних активности и рокова за њихову примјену, биће јединственог/централизованог карактера, чиме се такође изражава одређеност за формирање свеобухватног система за ефикасније праћење њиховог спровођења.

V ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ПРЕДЛОЖЕНИХ РЈЕШЕЊА

У уводном дијелу су исказани разлози и одређеност Владе Републике Српске због којих се приступило изради нове Стратегије борбе против корупције Републике Српске и који представља континуитет у борби Републике Српске против корупције.

Описана је и методологија и хронологија израде Стратегије у складу са Уредбом о стратешким документима у Републици Српској. Стратегија борбе против корупције у Републици Српској која се доноси за период од 2025. до 2031. године је израђена у складу са Одлуком Владе Републике Српске о изради Стратегије борбе против корупције¹⁰⁰. Стратегију је израдила Радна група коју је именовао министар правде, која се састојала од 15 чланова.

Процес израде Стратегије је обухватао сљедеће кораке:

- 1) израда стратешке платформе,
- 2) одређивање приоритета и мјера,
- 3) идентификација кључних стратешких пројеката,
- 4) утврђивање унутрашње и међусобне усклађености стратешког документа,
- 5) израда оквирног финансијског плана за спровођење стратешког документа,
- 6) израда оквира за спровођење, праћење, извјештавање и вредновање стратешког документа,

¹⁰⁰ „Службени гласник Републике Српске”, број 27/23.

7) спровођење процеса консултација о стратешком документу.

У поглављу 2. сачињена је стратешка платформа која чине ситуациона анализа, SWOT анализа и одређивање стратешке оријентације уу наредних 7 година кроз визију и стратешке циљеве.

Ситуациона анализа обухвата Осврт на кривична дјела са обиљежјем корупције у кривичном законодавству Републике Српске;

- Институционални и нормативни оквир борбе против корупције;
- Међународни нормативни оквир борбе против корупције;
- Актуелне секторске политике и повезаност с другим секторским документима;
- Анализа стања у секторима које је Радна група идентификовала као ризичне области у којима би се требало дјеловати у наредном стратешком периоду:

1. Унутрашњи послови
2. Правосуђе
3. Републичка управа и локална самоуправа
4. Здравство
5. Образовање
6. Имовинско правни односи
7. Финансије (анализирано посебно са прања новца и утврђивање поријекла имовине).

На основу ситуационе анализе, која је резултирала SWOT анализом одређена је стратешка оријентација у борби против корупције у дефинисаном стратешком периоду одређивањем визије Стратегије и четири стратешка циља и то:

1. Јачање институционалног и нормативног оквира за превенцију и борбу против корупције;
2. Унапређење транспарентности јавног сектора;
3. Јачање интегритета у јавном и приватном сектору;
4. Подизање свијести о корупцији.

У поглављу 3. су дефинисани су приоритети и мјере по предвиђеним приоритетима. Приоритети представљају кључна подручја дјеловања у наредном стратешком периоду, а заједно са мјерама које обухватају доприносе остваривању стратешких циљева. За сваки стратешки циљ детаљно су приказани дефинисани приоритети са припадајућим индикаторима, те утврђене мјере у оквиру сваког приоритета.

У поглављу 4. дефинисан је кључни стратешко пројекат. Кључни стратешки пројекти представљају интервенције највећег значаја за остварење стратешких циљева. Имају каталитички и вишеструки ефекат на развој, а њихово спровођење може бити основ за покретање других пројеката и њихови резултати треба да допринесу остварењу стратешких приоритета и одрживом развоју.

У оквиру Стратегије борбе против корупције у Републици Српској за период 2023–2029. година планира се стратешки пројекат „Надоградња и потпуна оперативност АИС-а“.

АИС – антикорупцијски информациони систем се састоји из три модула апликација, и то:

- Апликација за пријаву сумње на корупцију – АПК;
- Апликација за мониторинг и извјештавање о реализацији Акционог плана за спровођење Стратегије и
- Апликација за мониторинг и извјештавање о реализацији планова интегритета за институције Републике Српске.

Главне пројектне активности се односе на обезбјеђење потпуне оперативности Антикорупцијског информационог система.

У поглављу 5. утврђена је међусобна и унутрашња усклађеност. Под провјером међусобне усклађености подразумијева се усаглашавање, обезбјеђивање комплементарности развојних праваца и стратешких циљева с другим стратешким документима, истог или вишег реда, односно са стратешким документима произашлим из процеса европских интеграција и међународно прихваћеним Глобалним циљевима одрживог развоја.

Поред екстерне усклађености, у овој фази врши се и утврђивање унутрашње усклађености у смислу постојања јасне и логичке хијерархијске везе између мјера, приоритета, стратешких циљева и одговарајућих индикатора дефинисаних унутар стратешког документа.

У поглављу 6. приказан је оквирни финансијски план за сваку предвиђену мјеру у оквиру постављених приоритета по стратешким циљевима.

У поглављу 7. Оквир за спровођење, праћење, извјештавање и вредновање Стратегије за борбу против корупције у Републици Српској дефинисан је у складу са нормативно-правним оквиром којим је уређена област стратешког планирања и управљања развојем у Републици Српској. Његова сврха је да се осигура механизам за праћење и мјерење напретка реализације стратешког документа и повезаних спроведбених докумената. У циљу успостављања адекватног механизма за спровођење, праћење, извјештавање и вредновање Стратегије за борбу против корупције у Републици Српској као кључни институционални актер препознат је Ресор за спровођење Стратегије за борбу против корупције у оквиру Министарства правде. У складу са својим прописаним надлежностима, Ресор за спровођење Стратегије за борбу против корупције успоставља механизме у погледу имплементације дијелова Стратегије из њихове надлежности, те обезбјеђује њихову координацију. Како би се обезбиједила ефикасна операционализација и спровођење Стратегије, планира се формирање посебног тијела које ће именовати Влада, а које би било задужено за операционализацију и координацију имплементације овог стратешког документа (ТОКИС), те давање приједлога и сугестија за ажурирање Акционог плана. Препоручује се да у ово тијело буду укључени и представници других институција које су носиоци имплементације мјера, по могућности они који су већ били укључени у креирање ове стратегије, како би се олакшала координација и укључивање мјера у средњорочне и годишње планове и буџете њихових институција. Чланови ТОКИС-а дужни су да на годишњем нивоу обавијесте своје непосредне руководиоце о своме раду у оквиру овога тијела. Министарство правде је обавезно да на годишњем нивоу извјештава Владу Републике Српске о спровођењу стратешког документа.

VI УЧЕШЋЕ ЈАВНОСТИ И КОНСУЛАТАЦИЈЕ У ИЗРАДИ ЗАКОНА

У складу са чланом 36. став 1. тачка 9) Пословника Владе Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 123/18), те т. 4. и 12. Смјерница за консултације у изради прописа и других опшних аката („Службени гласник Републике Српске“, бр. 86/22) и члана 15. Уредбе о стратешким документима у Републици Српској, обрађивач Стратегије је утврдио да је документ од интереса за јавност. Текст Стратегије је објављен на интернет страници (www.vladars.net), са остављеним роком од петнаест дана, ради достављања примједба и сугестија. У датом року није било примједба и сугестија. Текст стратешке платформе, а и текст Стратегије је достављен на мишљење свим министарствима у Влади Републике Српске, другим републичким органима управе, Савезу општина и градова (ради упознавања јединица локалне самоуправе), те је све коментаре разматрала Радна групе и који су уврштени у Стратегију.

VII ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА И ЕКОНОМСКА ОПРАВДАНОСТ ДОНОШЕЊА СТРАТЕГИЈЕ

Финансијска средства за спровођење Стратегије борбе против корупције у Републици Српској за период 2025–2031. година, односно средства за финансирање реализације стратешких циљева, приоритета и мјера обезбиједиће се дијелом из буџета Републике Српске, а дијелом из донаторских средстава.

План финансирања Стратегије из средстава буџета Републике Српске израђен је за период важења стратешког документа и прилагођен је трогодишњем циклусу буџетског планирања, који подразумијева детаљно планирање за прву годину и пројекцију за наредне двије године, са понављањем ове методологије током цјелокупног периода важења Стратегије.

Носиоци активности Стратегије ће приликом разраде годишњих акционих планова планирати средства потребна за њену реализацију правовремено кроз процедуру израде буџета Републике Српске за сваку годину, путем буџетског захтјева, уважавајући трогодишњи циклус буџетског планирања Републике Српске, водећи рачуна да планови буду усклађени са буџетом Републике Српске за сваку годину у периоду трајања Стратегије.